

ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ/Ε.Ι.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
1988 - 1990

Συντάκτες

Α. ΣΑΒΒΙΔΗΣ - Κ. ΤΣΙΚΝΑΚΗΣ

Έπιμέλεια

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΑΘΗΝΑ 1990

ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ/Ε.Ι.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

**ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΛΟΓΙΚΑ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ**

ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

1988 - 1990

Συντάκτες

Α. ΣΑΒΒΙΔΗΣ - Κ. ΤΣΙΚΝΑΚΗΣ

Έπιμέλεια

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΑΘΗΝΑ 1990

Τό παρόν δεύτερο βιβλιογραφικό δελτίο συντάχθηκε, όπως και τό πρώτο (Βυζαντινολογικά δημοσιεύματα σέ ελληνική γλώσσα 1986-1988), μέ τήν εύκαιρία τής οργάνωσης από τό Κέντρο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν τοῦ Β' Διεθνοῦς Συμποσίου μέ θέμα: Ἡ ἐπικοινωνία στό Βυζάντιο. Περιλαμβάνει ἐλληνογλωσσες βυζαντινολογικές μελέτες (αὐτοτελῆ ἔργα, ἀρθρα σέ περιοδικά, τιμητικούς τόμους καί πρακτικά συνεδρίων, μεταφράσεις ξενόγλωσσων ἔργων στά ἑλληνικά, ἀνατυπώσεις) πού ἐκδόθηκαν κατά τήν τριετία ἀπό τό 1988 ὡς τόν Μάιο τοῦ 1990. Στό δελτίο καταγράφονται ἐπίσης βιβλιογραφικά λήμματα τῶν ἐτῶν 1986-1988 πού δέν εἶχαν περιληφθεῖ στό πρώτο τεῦχος, καθώς καί δημοσιεύματα μέ χρονολογία ἐκδόσης προγενέστερη τοῦ 1988, τά ὁποῖα ὁμως κυκλοφόρησαν κατά τήν τελευταία τριετία. Σημειώνεται ἀκόμη ὅτι δέν ἔχουν συμπεριληφθεῖ οἱ δακτυλογραφημένες διατριβές, ὅπως καί οἱ μελέτες σέ περιοδικά μέ χρονολογία ἐκδόσης προγενέστερη τοῦ ἔτους 1986, ἀνεξάρτητα ἀν κυκλοφόρησαν πρόσφατα.

Τά βιβλιογραφικά λήμματα καταχωρίζονται σέ εἰδολογικές ἐνότητες (Πηγές, Ἀρχαιολογία - Ἱστορία Τέχνης, Δίκαιο, Ἐκκλησιαστική Ἱστορία, Ἱστορική Γεωγραφία, Καθημερινός Βίος - Λαογραφία, Οἰκονομική Ἱστορία, Παλαιογραφία - Διπλωματική, Πολιτική Ἱστορία - Θεσμοί, Προσωπογραφία - Ἑραλδική, Γλωσσολογία - Φιλολογία - Ἐπιστήμες - Φιλοσοφία, Ἐκθέσεις Πεπραγμένων - Χρονικά - Νεκρολογίες). Τά ὀνόματα τῶν συγγραφέων παρέχονται στό τέλος σέ χωριστό εὑρετήριο.

Ἡ ἐπεξεργασία τῶν λημμάτων καί ἡ ἐκτύπωση ἔγιναν μέ τή βοήθεια ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ.

ΠΗΓΕΣ

- Ἄ γ α π η τ ο ὺ Δ ι α κ ό ν ο υ, Ἐκθεσις κεφαλαίων παρα-
νετικῶν, εισαγ. - ἔκδ. Π α ρ ῆ ς Σ τ ι β α κ τ ά κ η -
Λ έ ν α ς Τ ζ ε δ ά κ η, Ἡράκλειο Κρήτης 1988.
- Ἄ γ γ ε λ ί δ η Χ ρ ι σ τ ί ν α ς, Ὁ Βίος τοῦ Μάρκου τοῦ
Ἀθηναίου (BHG 1039-1041), *Σύμμεικτα* 8 (1989), 33-59.
- Ἄ ν ω ν ύ μ ο υ, Ἀχιλλῆϊς - Διήγησις τοῦ Ἀχιλλέως, ἐπιμ.
ἔκδ. Ν α τ ά σ α ς Μ ο υ ζ ά κ η, Ἀθήνα 1989.
- B a k k e r W. F. - v a n G e m e r t A. F., Ἱστο-
ρία τοῦ Βελισαρίου. Κριτική ἔκδοσις τῶν τεσσάρων διασκευ-
ῶν μέ εισαγωγή, σχόλια καί γλωσσάριο, Ἀθήνα 1988.
- Βίος Ὁσίου Λουκά Στειριώτου, ἐπιμ. ἔκδ.-νεοελλ. ἀπόδ.-σχόλ. Δ.
Ζ. Σ ο φ ι α ν ο ὺ, Ἀθήνα 1989.
- Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ Π α λ α μ ᾶ, Συγγράμματα, ἐπιμ. ἔκδ. Π.
Κ. Χ ρ ῆ σ τ ο υ, Β. Δ. Φ α ν ο υ ρ γ ά κ η, Β. Σ.
Ψ ε υ τ ο γ κ ᾶ, πρόλ. Π. Κ. Χ ρ ῆ σ τ ο υ, τόμ. Δ΄:
Δογματικαί πραγματεῖαι καί ἐπιστολαί γραφεῖσαι κατά τά
ἔτη 1348-1358, Θεσσαλονίκη 1988.
- Δ ε τ ο ρ ά κ η Θ., Γεωργίου Νικομηδείας ἀνέκδοτος κανών
τῶν Ἁγίων Δέκα μαρτύρων τῆς Κρήτης, *Νέα Χριστιανική
Κρήτη* 1, 1 (1989), 53-62.
- Δ ρ α κ ο π ο ὺ λ ο υ Ε ὕ γ ε ν ί α ς - Λ ο υ κ ά κ η
Μ α ρ ί ν α ς, Ἀνέκδοτη ἐπιστολή τοῦ Γρηγορίου Ἀντιόχου
πρός τόν ἐπίσκοπο Καστοριάς στά τέλη τοῦ 12ου αἰ. Παρατη-
ρήσεις στήν ἐκκλησιαστική ἱστορία τῆς πόλης, *Βυζαντικά* 9
(1989), 119-137.
- Ε ὕ ω δ ί ο υ μ ο ν α χ ο ὺ, *Οἱ σαρανταδύο μάρτυρες τοῦ
Ἄμοριου*, εισαγ.-μετ.-σχόλ. Σ. Ε ὕ θ υ μ ι ά δ η, Ἀθήνα
1989.
- Θ ε ο δ ῶ ρ ο υ Δ ο ὕ κ α Λ α σ κ ά ρ ε ω ς, *Τά θεωνύμια*,
προοίμιο-ἐπιμ. Ἄ. Κ ο σ μ α τ ό π ο υ λ ο υ, Ἀθήνα
1987.
- Ἰ μ π ν Μ π α τ τ ο ὺ τ α, *Ταξίδια στήν Ἀσία καί τήν Ἀ-
φρική (1325-1354)*, εισαγ.-νεοελλην. ἀπόδ.-σχόλ. Σ ί σ σ υ ς
Σ ι α φ ά κ α, Ἀθήνα 1990.
- Ἰ ω ά ν ν ο υ Δ α μ α σ κ η ν ο ὺ, *Κατά Μανιχαίων διάλο-
γος. Πρός τούς διαβάλλοντας τάς ἀγίας εἰκόνας λόγοι τρεῖς*,
εισαγ. - νεοελλ. ἀπόδ. - σχόλ. Ν. Μ α τ σ ο ὺ κ α, Θεσσαλο-
νίκη 1988.
- Λ α μ π ρ ο π ο ὺ λ ο υ Ἄ ν ν α ς, Ἀνέκδοτο κείμενο γιά
τόν δσιο Λάζαρο Γαλησιώτη, *Θεολογία* 59 (1988), 588-594.

- Λ ε ν τ ά κ η 'Α., *Παλατινή Άνθολογία*, νεοελλην. απόδ.-σχόλ., Άθήνα 1988².
- Μ ι χ α ή λ Ψ ε λ λ ο υ, [Ἡ στάση τοῦ Βάρδα Σκληροῦ], εισαγ.- μετ. Β. Κ α τ σ α ρ ο υ, *Τό Παραμυλητό* 3 (1989), 59-64.
- Μ ο ν κ ά δ α Φ ρ α ν θ ί σ κ ο ν τ έ, *Έκστρατεία τῶν Καταλανῶν καί Άραγωνέζων κατά Τούρκων καί Έλλήνων*, μετ. Ἰ ο υ λ ί α ς Ἰ α τ ρ ί δ η, Άθήνα 1988 (ἀνατύπωση).
- Μ π α ρ τ ι κ ι ά ν Χ ρ., *Έπίσημα βυζαντινά έγγραφα σέ έργα Άρμενίων μεσαιωνικῶν συγγραφέων. Α΄: Οἱ ἐπιστολές τοῦ Ἰωάννη Τσιμισκῆ στούς Άρμενίους*, *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 13-34.
- Π α λ α μ ή δ η Ἰ., *Άνέκδοτον βυζαντινόν ἱστόρημα*, *Μακεδονικά* 26 (1987-1988), 369-373.
- Π ά σ χ ο υ Π., *Άνέκδοτο ἐγκώμιο τοῦ Άγ. Νικοδήμου στόν δσιο Σίμωνα τόν Μυροβλύτη, Ἅγιος Σίμων ὁ Ἄθωνίτης κίττωρ τῆς Σιμωνόπετρας*, Άθήνα 1987, σελ. 81-96.
- Π ρ ο κ ο π ί ο υ Κ α ι σ α ρ έ ω ς, *Άνέκδοτα ἢ Ἄποκρυφος Ἱστορία*, νεοελλην. απόδ. Ἄ λ ό η ς Σ ι δ έ ρ η, εισαγ. Η. D e w i n g, Άθήνα 1988.
- R e g e l W., *Άνάλεκτα βυζαντινο- ρούσικα (Analecta Byzantino-Russica)*, Άθήνα 1988 (ἀνατύπωση).
- Σ ω φ ρ ο ν ί ο υ Ἰ ε ρ ο σ ο λ ύ μ ω ν, *Βίος τῆς δσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας*, εισαγ.- κείμ. -νεοελλην. απόδ. μοναχῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σταυρονικήτα, Ἅγιον Ὅρος 1988 (ἀνατύπωση).
- Τό Χρονικόν τοῦ Μορέως*, ἔκδ.- εισαγ.- σχόλ. Π. Κ α λ ο ν ά ρ ο υ, Άθήνα 1989 (ἀνατύπωση).
- Φ λ ω ρ ε ν τ ῆ Χ ρ., *Ένας ἀνέκδοτος βίος τοῦ Ὁσίου Χριστοδούλου, Πρακτικά Διεθνoῦς Συμποσίου Ἰ. Μονῆ Ἅγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Άθήνα 1989, σελ. 265-274.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ

- Ἀ γ ρ α φ ι ώ τ η Δ. Κ., Ἡ μονή τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονα τῆς Ἁγιάς ἀπό τά τέλη τοῦ 13ου αἰώνα μέχρι σήμερα, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 15 (1989), 65-70.
- Προσθήκες-συμπληρώσεις γιά τή μονή Ἁγιος Παντελεήμονας τῆς Ἁγιάς, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 17 (1990), 92-94.
- Ἀ λ ε ξ ί ο υ Σ τ., Ἀρχαιολογικά καί ἱστορικά στοιχεῖα στήν «Περιγραφή τῆς Κρήτης» τοῦ Buondelmonti, *Φίλια Ἐπη εἰς Γ. Ε. Μυλωνᾶν*, τόμ. Γ', Ἀθήνα 1989, σελ. 342-349.
- Ἀ λ ι μ π ρ ᾶ ν τ η Χ ρ., Ἐπιτάφιος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λειμῶνος, *Λεσβικά* 12 (1989), 5-11.
- Ἀ ν δ ρ ι α ν ᾶ κ η Μ ι χ., Εἰκόνες ἀπό τό ναό τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Χανίων, *Χανιά* 1986, 65-75.
- Ἀποκατάσταση τῆς Πλατείας τῆς Σπλάντζιας Χανίων, *Χανιά* 1988, 50-57.
  - Τά Χανιά στά χριστιανικά χρόνια, *Χανιά* 1989, 27-36.
- Ἀ ν τ ο υ ρ ᾶ κ η Γ. Β., Ὁ ἅγιος Νικόλαος στή βυζαντινὴ τέχνη καί παράδοση, Ἀθήνα 1988.
- Ὁ ἅγιος Νικόλαος Στρατηλάτης ἢ Στρατολάτης, *Ὄνόματα* 12 (1988), 73-75.
  - Περί τῶν τοιχογραφιῶν τῆς Παναγίας Μυριοκεφάλων. (Συμπληρωματικές παρατηρήσεις-κρίσεις), *Χανιά* 1989, 37-39.
  - Χριστιανική ἀρχαιολογία καί ἐπιγραφική. Στοιχεῖα ἀπό τήν τέχνη Ἀνατολῆς καί Δύσεως, τόμ. Α', Ἀθήνα 1990.
- Ἀ ρ β ᾶ ν ι τ ᾶ κ η Μ ι χ., Συνοπτική παρουσίαση μελετῶν καί ἐρευνῶν γιά τήν στερέωση καί ἀποκατάσταση τῶν Παλαιοχριστιανικῶν Κατακομβῶν τῆς Μήλου, *Ἀναστήλωση-Συντήρηση-Προστασία μνημείων καί συνόλων* 2 (1987), 287-328.
- Ἀ σ η μ α κ ο π ο ῦ λ ο υ - Ἀ τ ζ α κ ᾶ Π α ν α γ ι ῶ τ α ς, Μνεῖες καλλιτεχνῶν καί τεχνιτῶν σέ κείμενα τῆς παλαιοχριστιανικῆς περιόδου, *Ἀφιέρωμα στόν Ἐμμανουήλ Κριαρά*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 291-311.
- Ἀ χ ε ι μ ᾶ σ τ ο υ - Π ο τ α μ ι ᾶ ν ο υ Μ υ ρ τ ᾶ λ η ς (ἐπιμ.), *Ἡ Παλαιοχριστιανική Τέχνη στή συλλογή τοῦ Μουσείου Ἀντρέϊ Ρουμπλιόφ (15ος - 19ος αἰ.)*, Ἀθήνα 1988.
- Β ε λ ι σ σ α ρ ῖ ο υ Π., Ἀρχιτεκτονικά γλυπτά Ἀγιοιορίου, *Ἱστοριογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 257-261.
- Β ο γ ι α τ ζ ῆ Σ., Νεότερα στοιχεῖα γιά τήν οικοδομική ἱστορία τοῦ καθολικοῦ τῆς Νέας Μονῆς Χίου, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 159-

- Β ο κ ο τ ο π ο ύ λ ο υ Ί ο υ λ ί α ς, Ἄνασκαφικές καὶ ἀνασθηλωτικές ἐργασίες στὴ Νικόπολη κατὰ τὴν δεκαετία 1967-1977, *Νικόπολις Α΄: Πρακτικά Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου*, Πρέβεζα 1987, σελ. 135-144.
- Β ο κ ο τ ό π ο υ λ ο υ Π., Ἡ Κέρκυρα σ' ἓνα ὁδοιπορικό τοῦ 1470 καὶ ἡ Παναγία ἡ Δημοσιᾶνα, *Δελτίον τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας* 2 (1986): Ἀφιέρωμα στὴ μνήμη Λίνου Πολίτη, 351-355.
- Δύο εἰκόνες τοῦ ζωγράφου Ἀγγέλου, *Φίλια Ἐπη εἰς Γ. Ε. Μυλωνᾶν*, τόμ. Β', Ἀθήνα 1987, σελ. 410-414.
  - Ἁγία Παρασκευὴ τοῦ Δράκου, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 49-60.
  - Ἡ πλίνθινη ἐπιγραφή τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στὸ Φανάρι τῆς Ἡπείρου, *Ἑλληνικά* 39 (1988), 164-167.
  - Ἡ βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονικὴ στὴν Χερσόνησο τοῦ Αἴμου τὸν 10ο αἰώνα, *Κωνσταντῖνος Ζ΄ ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἡ ἐποχὴ του. Β΄ Διεθνῆς Βυζαντινολογικῆς Συνάντησης*, Ἀθήνα 1989, σελ. 185-216.
  - Παρατηρήσεις στὶς βυζαντινὲς τοιχογραφίες τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στὴν Πάτμο, *Πρακτικά Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἰ. Μονὴ Ἁγ. Ἰωάννου Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 193-203.
  - *Εἰκόνες τῆς Κέρκυρας*, Ἀθήνα 1990.
- Β ο λ α ν ά κ η Ἰ., Τοιχογραφημένοι νοοὶ τῆς νήσου Κεφαλληνίας, *Κεφαλληνιακά Χρονικά* 5 (1986): Ἀφιέρωμα στὸν Ἀκαδημαϊκὸ Διονύσιο Α. Ζακυθινό, 201-218.
- Τὰ παλαιοχριστιανικὰ μνημεῖα τῆς Κρήτης, *Κρητικά Χρονικά* 27 (1987), 235-261.
  - Βυζαντινὲς καὶ μεταβυζαντινὲς τοιχογραφίες τῆς νήσου Λέρου, *Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου*, Ἀθήνα 1989, σελ. 395-403.
  - Δίκογχοι χριστιανικοὶ νοοὶ τῆς Πάτμου. Χώρα: Ἅγιος Ἀθανάσιος. Κῆποι τοῦ Ὁσίου: Παναγία τοῦ Μανταλάκη, *Πρακτικά Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἰ. Μονὴ Ἁγ. Ἰωάννου Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 205-222.
  - Παλαιοχριστιανικὴ Βασιλικὴ Ἁγίου Βασιλείου στὸ Λειβάδι Ἀστυπάλαιας, *Δωδεκανησιακά Χρονικά* 13 (1989), 103-134.
  - Ὁ ναός τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας στὸ φαράγγι τῆς Σαμαριάς καὶ οἱ τοιχογραφίες του, *Νέα Χριστιανικὴ Κρήτη* 1, 1 (1989), 79-91.
- Γ α β ρ ι λ ά κ η - Ν ι κ ο λ ο υ δ ά κ η Ε ἰ ρ ῆ ν η ς, Κεραμεικὴ τοῦ 3ου αἰ. μ.Χ. ἀπὸ τὴν Ἀργυρούπολη Ρεθύμνης, *Κρητικὴ Ἔστια* 2 (1988), 30-72.
- Γ α λ ά β α ρ η Γ., Ἡ ζωγραφικὴ τῶν χειρογράφων στὸν δέκατον αἰώνα, *Κωνσταντῖνος Ζ΄ ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἡ ἐ-*

ποχή του. Β' Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση, Ἀθήνα 1989, σελ. 333-375.

- Γεωργιτσογιάννη Εὐης, Εἰκονογραφικές παρατηρήσεις στίς τοιχογραφίες τοῦ παλιοῦ καθολικοῦ στή μονή Μεταμορφώσεως τῶν Μετεώρων (1483), *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 15 (1989), 97-120.
- Γιαννακέρη Ἄννας, Τοιχογραφίες Κόκκινου νεροῦ, Ἄναστήλωση-Συντήρηση-Προστασία μνημείων καί συνόλων 2 (1987), 221-223.
- Γιουργιώτη Γ. Κ., Βυζαντινά πινάκια διακοσμητικά ἐσωτερικοῦ χώρου, *Ἀρχαιολογία* 33 (1989), 56-57.
- Γκιολέ Ν., Ὁ ναός τοῦ Ἀϊ-Στρατηγοῦ στόν Ἅγιο Νικόλαο Μονεμβασίας, *Λακωνικά Σπουδαί* 9 (1988), 423-462.
- Γούναρη Γ., *Τό βαλανεῖο καί τά βόρεια προσκίσηματα τοῦ Ὀκταγώνου Φιλίππων*, Θεσσαλονίκη 1987.
- Τά εὐρήματα τῆς νέας πανεπιστημιακῆς ἀνασκαφῆς στούς Φιλίππους κατά τό 1988, *Χριστιανική Θεσσαλονίκη*. Ἀπό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μέχρι καί τῆς Κωνσταντινείου ἐποχῆς, Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 157-167.
- Cutler A., Μιά μελέτη τῆς Βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς κατά τήν ἐποχή τοῦ Μπαρόκ. Λέοντος Ἀλλατίου *De Tempis Graecorum Recentioribus*, μετ. Μ. Στάμου, *Χιακά Χρονικά* 19 (1988), 7-25.
- Delvoye Cl., *Βυζαντινή Τέχνη*, μετ. Μαντῶς Β. Παπαδάκη, Ἀθήνα 1988.
- Δερζιώτη Λ., Ἡ βυζαντινὴ ζωγραφικὴ στή Θεσσαλία, *Ἀρχαιολογία* 34 (1990): Ἀφιέρωμα στή Θεσσαλία, 95-97.
- Διαμαντῆ Καλλιόπη, Οἱ τοιχογραφίες τοῦ ἀσκηταριοῦ τοῦ Ἁγίου Νίκωνα στήν Τρύπη Λακωνίας, *Λακωνικά Σπουδαί* 9 (1988), 347-375.
- Δρακοπούλου Εὐγενία, Ἡ πόλη τῆς Καστοριάς στήν ἐποχή τῶν Κομνηνῶν, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 307-314.
- Δρανδάκη Ν. Β., Παρατηρήσεις στίς τοιχογραφίες τοῦ 13ου αἰῶνα πού σώζονται στή Μάνη, *17th International Byzantine Congress. Major Papers*, Washington 1986, σελ. 683-721.
- Ὁ Ἀϊ-Γιαννάκης τοῦ Μυστρά, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 61-82.
  - Ὁ ναός τοῦ Ἁγ. Γεωργίου ἐπιστολῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀχιρίδος Δημητρίου Χωματιανοῦ, *Ἱστοριογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 189-190.
  - Σηπλιαῖοι ναοί Λακωνίας βυζαντινῶν χρόνων, *Πρακτικά τοῦ Γ' Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν*, τόμ. Β', Ἀθήνα 1987-1988, σελ. 213-218.
  - Ὁ σταυροειδῆς ναός τοῦ Προδρόμου στά Χρῦσαφα τῆς Λακεδαίμονος, *Λακωνικά Σπουδαί* 9 (1988), 301-333.
  - Παρατηρήσεις στίς τοιχογραφίες τοῦ 13ου αἰῶνα πού σώζον-

- ται στή Μάνη, *Λακωνικά Σπουδαί* 9(1988), 70-76.
- Δ ρ α ν δ ά κ η Ν. Β. - Κ α τ σ α ρ ο ύ Β., Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία Ἁγιοιοριού, *Ιστοριογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 233-252.
- Δ u m o u l i n - Λ υ κ ο υ ρ έ σ η Δ ω ρ ο θ έ α ς, Μιά ζακυνθινή εικόνα στό Morsbach τῆς Γερμανίας, *Περίπλους* 9-10 (1986), 79-80.
- Ἐ μ μ α ν ο υ ή λ Μ ε λ ί τ α ς, Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Ἁγίου Νικολάου στήν Ἀγόριανη τῆς Λακωνίας, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 107-150.
- Ζ ή κ ο υ Ν., Ἀποτελέσματα ἀνασκαφικῶν ἐρευνῶν στό Παπίκιον ὄρος, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 675-693.
- Ζ ο υ μ ᾶ Χ ρ υ σ ο ὑ λ α ς, Ὁ ναός τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς Ἀμφίσσης, *Φωκικά Χρονικά* 1 (1989), 9-52.
- Ἦ σ ὑ χ ο υ Ἐ μ μ., Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου (Ἱστορία-Ἀρχαιολογία), *Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου*, Ἀθήνα 1989, σελ. 29-42.
- Θ ε ο χ ᾶ ρ η Μ α ρ ί α ς, Ἡ πρώτη μονή τοῦ Ὁσίου Χριστοδοῦλου στήν Κω καί ὁ οἰκισμός τοῦ χώρου (Πρόταση ἀρχαιολογικῆς μελέτης), *Πρακτικά Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἱ. Μονή Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 161-168.
- Θ ε ο χ α ρ ί δ η Π λ., Ὑστερορωμαϊκά καί πρωτοβυζαντινά κρήνη (Ἐξελιξεις στό σχεδιασμό τους ὅσον ἀφορᾶ τό πρόβλημα τῆς προφύλαξης τῶν αὐτιῶν καί τῆς καλῆς ἀκοῆς), *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 477-506.
- Θ ε ο χ α ρ ί δ ο υ Κ α λ λ ι ό π η ς, Συμβολή στή μελέτη τῆς παραγωγῆς οἰκοδομικῶν κεραμικῶν προϊόντων στά βυζαντινά καί μεταβυζαντινά χρόνια, *Πρακτικά τοῦ Ἑλληνογαλλικοῦ Συνεδρίου. Ὁ Ἀγροτικός Κόσμος στόν Μεσογειακό Χῶρο*, Ἀθήνα 1989, σελ. 359-360.
- Ἰ ο υ σ τ ί ν ο υ Ἱερομονάχου, Παραστάσεις τοῦ Ἁγίου Σίμωνος τοῦ Μυροβλύτου. Εἰσαγωγικά Ν. Νικονάου, *Ἅγιος Σίμων ὁ Ἀθωνίτης κτίτωρ τῆς Σιμωνόπετρας*, Ἀθήνα 1987, σελ. 141-156.
- Κ α κ ο ὑ ρ η Ἰ σ., Ἐκκλησίες τοῦ Λιγουριοῦ, *Πρακτικά τοῦ Β' Συνεδρίου Ἀρχολογικῶν Σπουδῶν*, Ἀθήνα 1989.
- Κ α λ ο κ ὑ ρ η Κ. Δ., Εἰδωλοατρικῆς παραστάσεις σέ Ὁρθόδοξο μεταβυζαντινό ναό (Χριστιανική ἐρμηνεία τοῦ φαινομένου), *Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Γ', Γενεύη 1989, σελ. 75-91.
- Κ α λ ο ὑ σ ι ο υ Δ. Γ., Ἡ μονή τῆς Παναγίας τοῦ Χρυσίνου στόν Κλεινό τῆς Καλαμπάκας Α': Τό παλιό μοναστήρι στό

- Χρῦσινο, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 15 (1989), 121-140.
- Κ α μ π ο ὄ ρ η Γ., Τεχνική περιγραφή τῆς Παναγίας τοῦ Κάστρου Λέρου. Ἀρχιτεκτονικές κατόψεις, *Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου*, Ἀθήνα 1989, σελ. 86-91.
- Κ α ρ α β ί α - Γ ρ ί β α Κ., Ἐρμηνεῖα τῶν μαρμαροθετημάτων τῆς Ἁγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 237-244.
- Κ α ρ α γ ι ἄ ν ν η - Χ α ρ α λ α μ π ο π ο ὄ λ ο υ Ε ὑ τ υ χ ί α ς, Ἡ Σωτήρῳ. Τό μοναστήρι τοῦ Χρυσόβου, *Ναυπακτικὰ* 3 (1986-1987), 327-340.
- Κ ί σ σ α Σ., Ὁ Βίος τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Νέας ὡς πηγή γιά τήν ἀρχαιολογία καί ἱστορία τῆς τέχνης, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 253-264.
- Κ ο d e r J., Ὁ Κωνσταντῖνος Πορφυρογέννητος καί ἡ σταυροθήκη τοῦ Λίμπουργκ, *Κωνσταντῖνος Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος καί ἡ ἐποχή του. Β' Διεθνῆς Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 165-184.
- Κ ο υ κ ι ἄ ρ η Σ., *Τά θαύματα - ἐμφανσεις τῶν Ἀγγέλων καί Ἀρχαγγέλων στή βυζαντινὴ τέχνη τῶν Βαλκανίων*, Ἀθήνα-Ἰωάννινα 1989.
- Κ ο υ μ ο ὄ σ η - Β γ ε ν ο π ο ὄ λ ο υ Ἀ ν ἱ τ α ς, Βυζαντινὴ παράσταση ἀμνοῦ στήν Εὐβοία ἐπηρεασμένη ἀπό τὴ δυτικὴ εἰκονογραφία, *Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν* 27 (1986-1987), 23-30.
- Κ ο υ τ ε λ ἄ κ η Χ. Μ., Ἱστορικὴ καί ἀρχαιολογικὴ διερεύνηση τοῦ ναοῦ «Παναγία τοῦ Κάστρου» Λέρου, *Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου*, Ἀθήνα 1989, σελ. 43-85.
- Κ ω ν σ τ α ν τ ι ν ἰ δ η Χ α ρ ἄ ς, Παρατηρήσεις σέ παραστάσεις ἱεραρχῶν στό καθολικὸ τῆς μονῆς Παναγίας Κοσμοσώτειρας στή Βῆρα, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 303-328.
- Κ ω ν σ τ ἄ ν τ ι ο υ Δ. - Χ α λ κ ι ἄ Ε ὑ γ ε ν ἱ ἄ ς, Παλαιοχριστιανικά γλυπτά Νικοπόλεως, *Νικόπολις Α'*: *Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου*, Πρέβεζα 1987, σελ. 317-325.
- Λ α μ π ρ ο π ο ὄ λ ο υ Ἀ ν ν α ς, Εἰδήσεις γύρω ἀπὸ τὸ γυναικεῖο στυλιτισμὸ στό Βυζάντιο, *Θεολογία* 61 (1990), 187-199.
- Λ ἄ σ κ α ρ η Ν., Νικόπολη. Τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴ Ρωμαϊκὴ στή Βυζαντινὴ ἐποχὴ (Μορφὴ καί χαρακτῆρας μιᾶς πόλεως), *Νικόπολις Α'*: *Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου*, Πρέβεζα 1987, σελ. 205-223.
- Λ ι α ν ο ὦ Ν., «Μελέτη στὰ Ἀρχαῖα Λιμενικὰ Ἔργα τῆς Μεθῶνης», *Ἀναστήλωση-Συντήρηση-Προστασία μνημείων καὶ συνόλων* 2 (1987), 129-135.

- Λ ο β έ ρ δ ο υ - Τ σ ι γ α ρ ί δ α Α ί κ α τ ε ρ ί ν η ς ,
*Ώστέϊνα πλακίδια: διακόσμηση ξύλινων κιβωτιδίων από την
 χριστιανική Αίγυπτο*, Θεσσαλονίκη 1986.
- Εικονογραφικά θέματα κοσμικής μικροτεχνίας από την βυ-
 ζαντινή Αίγυπτο, *Πρακτικά του Α΄ Διεθνούς Συμποσίου: Η
 καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην έλ-
 ληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση*, Αθήνα 1989, σελ. 75-87.
- Λ ο ύ β η - Κ ί ζ η Α σ π α σ ί α ς , *Η βυζαντινή τέχνη ως
 πηγή για τη μεσαιωνική τεχνική, Πρακτικά του Έλληνογαλ-
 λικού Συνεδρίου: Ο Άγροτικός Κόσμος στον Μεσογειακό χώ-
 ρο*, Αθήνα 1988, σελ. 357-358.
- Λ ο υ κ ό π ο υ λ ο υ Α., *Η ανάγνωση του Βυζαντινού
 Έλληνισμού. Η εξέλιξη των Έλλήνων φιλοσόφων στις έκκλη-
 σίες της Μολδαβίας, Αχαϊκά Χρονικά 39 (1986), 11-16.*
- Μ α δ ε ρ ά κ η Σ τ., *Βυζαντινά μνημεία του νομού Χανίων:
 Ο Άγιος Δημήτριος στο Λειβαδά Σελίνου και οι τοιχογρα-
 φίες του, Χανιά 1987, 69-95.*
- Η προσωπογραφία των δωρητών στις εκκλησίες της Κρήτης,
Χανιά 1988, 39-49.
  - Άγιοι Απόστολοι στο Σειρικάρι Κισάμου (Συμβολή στη γνώ-
 ση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς), *Χανιά 1989, 40-52.*
- Μ α κ ρ ή Ε λ έ ν η ς , Τ σ ά κ ο υ Κ., Β α β υ λ ο -
 π ο ύ λ ο υ - Χ α ρ ι τ ω ν ί δ ο υ Α., *Τό Ριζόκαστρο.
 Σωζόμενα ύπολείμματα: Νέες παρατηρήσεις και έπιναχρονο-
 λόγηση, Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Έταιρείας
 14 (1987-1988), 329-366.*
- Μ α μ α λ ο ύ κ ο υ Σ τ., *Παρατηρήσεις στην διαμόρφωση των
 γωνιακών διαμερισμάτων των δικιόνιων σταυροειδών έγγε-
 γραμμένων ναών της Ελλάδος, Δελτίον της Χριστιανικής
 Αρχαιολογικής Έταιρείας 14 (1987-1988), 189-204.*
- Μ α ρ α γ κ ο υ Λ ί λ α ς , *Άμοργός. Μονή Παναγίας της
 Χοζοβιώτισσας*, Αθήνα 1988.
- Μ α ρ κ ή Ε ύ τ έ ρ η ς , *Ανίχνευση παλαιότερων επιδράσε-
 ων στην παλαιοχριστιανική ταφική αρχιτεκτονική και τη νε-
 κρική λατρεία, Πρακτικά του Α΄ Διεθνούς Συμποσίου: Η
 καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην έλ-
 ληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση*, Αθήνα 1989, σελ. 89-104.
- Οι παλαιοχριστιανικοί τάφοι της Θράκης, *Byzantinische For-
 schungen 14, 1 (1989): Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου
 Θρακικών Σπουδών*, σελ. 343-358.
  - Η ταφική ζωγραφική των πρώτων χριστιανικών χρόνων στη
 Θεσσαλονίκη, *Χριστιανική Θεσσαλονίκη. Από του Άποστόλου
 Παύλου μέχρι και της Κωνσταντινείου εποχής*, Θεσσαλονίκη
 1990, σελ. 169-194.
- Μ α υ ρ ί δ η Μ., *Βυζαντινοί ναοί στην Πόλη*, Αθήνα 1986.
- Μ ε ύ μ α ρ η Γ., *Συλλογή και έκδοση των παλαιοχριστιανικών
 έπιγραφών της Δυτικής Θράκης, Byzantinische Forschungen
 14, 1(1989): Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικών*

Σπουδών, σελ. 359-364.

- Μόσχου Π., Οί τοιχογραφίες της κόγχης του 'Ι. Ν. του 'Αγίου Γεωργίου στο Νέφς 'Αμάρι χωριό. 'Αποτοίχιση - Συντήρηση - 'Εκθεση τών τοιχογραφιών, 'Αναστήλωση - Συντήρηση - Προστασία μνημείων καί συνόλων 2 (1987), 215-220.
- Μουζάκη Σ τ., Τά φωτανάματα στά βυζαντινά καί μεταβυζαντινά μοναστηριακά συγκροτήματα. Συμβολή στή μοναστηριακή αρχιτεκτονική, *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 95-106.
- Μορζάλη Ντούλας, Οί τοιχογραφίες του παρεκκλησίου τής Μονής 'Αγίου 'Ιωάννου του Θεολόγου στήν Πάτμο. Τό εικονογραφικό πρόγραμμα, ή αρχική αφιέρωση του παρεκκλησίου καί ό χορηγός, *Δελτίον τής Χριστιανικής 'Αρχαιολογικής 'Εταιρείας* 14 (1987-1988), 205-266.
- Μορζάλη Ν. Κ., Στοιχεία πολεοδομικής εξέλιξης τής βυζαντινής Πάτρας, *Αρχαιολογία* 30 (1989), 82-87.
- Μορτζόπουλου Ν. Κ., 'Η Βασιλική του 'Αγίου 'Αχιλλείου στήν Πρέσπα, τόμ. Α'-Γ', Θεσσαλονίκη 1989.
- 'Η κουφική επιγραφή στό καθολικό τής Μονής Μαυριώτισσας στήν Καστοριά, *Βυζαντινά* 10(1990), 39-57.
- Μπακαλάκη Γ., 'Αρχαιολογικά προβλήματα του νομού 'Εβρου, *Πρακτικά Συμποσίου «'Η 'Ιστορική, 'Αρχαιολογική καί Λαογραφική 'Ερευνα γιά τή Θράκη»*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 187-202.
- Μπακιρτζή Χ., 'Η βασιλική του 'Αγίου Δημητρίου, Θεσσαλονίκη 1986².
- 'Η αρχαιολογική έρευνα τών παλαιοχριστιανικών καί Βυζαντινών μνημείων στή Θράκη: Συμπεράσματα καί προοπτικές, *Πρακτικά Συμποσίου «'Η 'Ιστορική, 'Αρχαιολογική καί Λαογραφική 'Ερευνα γιά τή Θράκη»*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 175-185.
- Μαομάρινη εικόνα τής 'Αγίας Θεοδώρας από τή Θεσσαλονίκη, *Έλληνικά* 39 (1988), 158-163.
- *Βυζαντινά τσουνκαλολάγνια. Συμβολή στή μελέτη όνομασιών, σχημάτων καί χρήσεων πυριόμαχων μαγειρικών σκευών, μεταφορικών καί άποθηκευτικών δοχείων*, 'Αθήνα 1989.
- Τί συνέβη στή Θάσο στίς αρχές του 7ου μ.Χ. αι., *Φίλια 'Επη είς Γ. Ε. Μυλωνάν*, τόμ. Γ', 'Αθήνα 1989, σελ. 339-341.
- Μπακιρτζή Χ. - Τριαντάφυλλου Δ., *Θράκη (Πολιτισμικοί όδηγοί Α')*, 'Αθήνα 1988.
- Μπαρούτα Κ., *Βυζαντινή προεικονοκλαστική καί Γερμανική προκαρολική τέχνη*, 'Αθήνα 1989.
- Μπορμπούδακη Μ., 'Η βυζαντινή τέχνη ώς τήν πρώτημη Βενετοκρατία, *Κρήτη. 'Ιστορία καί Πολιτισμός*, τόμ. Β', Κρήτη 1988, σελ. 9-103.
- 'Η τέχνη κατά τή Βενετοκρατία, *Κρήτη. 'Ιστορία καί Πολιτισμός*, τόμ. Β', Κρήτη 1988, σελ. 231-288.
- Κρητική σχολή ζωγραφικής, *'Η Παναγία του Κάστρου*, 'Αθή-

- να, 1989, σελ. 92-173.
- † Μ π ο ύ ρ α Λ α σ κ α ρ ί ν α ς, 'Ο Βασιλείος Λεκαπηνός παραγγελιοδότης έργων τέχνης, *Κωνσταντίνος Ζ' ο Πορφυρογέννητος και η εποχή του. Β' Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Αθήνα 1989, σελ. 397-434.
- Μ π ο ύ ρ α Χ., Νέο ανάγλυφο της αναλήψεως του 'Αλεξάνδρου, *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Έταιρείας* 14 (1987-1988), 277-282.
- 'Αρχιτεκτονικά ζητήματα του μοναστηριακού συγκροτήματος της Πάτμου, *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου. Ί. Μονή 'Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου. 900 χρόνια ιστορικής μαρτυρίας (1088-1988)*, Αθήνα 1989, σελ.137-145.
  - 'Επανεξέταση του λεγόμενου «'Αγιολέου» κοντά στην Μεθώνη, *Φίλια 'Επι εις Γ. Ε. Μυλωνάν, τόμ. Γ'*, Αθήνα 1989, σελ. 302-322.
- Μ π ο ύ τ σ ι κ α 'Α. Δ., *Φράγκικα μνημεία στην 'Ηλεία. 'Ανδραβίδα - 'Αγία Σοφία - Χλεμούτσι - Γλαρέντσα*, Αθήνα 1990.
- Μ υ λ ο π ο τ α μ ι τ ά κ η Κ α τ ε ρ ί ν α ς, Οί τοιχογραφίες της κόγχης του 'Αγίου Γεωργίου στο Μέγωνα 'Αμαρίου, *Λύκτος* 2 (1986-1987), 99-135.
- Παρατηρήσεις στις τοιχογραφίες της Ζωοδόχου Πηγής στον Πρίνο Μυλοποτάμου, *Κρητική 'Εστία* 2 (1988), 73-87.
- Μ υ λ ω ν ᾶ Ζ ω ῆ ς, Τό καθολικό της Μονής της Παναγίας της Σκοπιώτισσας στη Ζάκυνθο. (Νεότερες παρατηρήσεις), *Περίπλους* 9-10 (1986), 70-78.
- Μ υ λ ω ν ᾶ Π., 'Αρμενικά Γκαβίτ και βυζαντινές λιτές, *Αρχαιολογία* 32 (1989), 52-68.
- Ν ε ξ ε ρ ί τ η 'Α γ γ., Τέχνη δραματική και 'Εκκλησία ἐν τῷ Βυζαντίῳ, *Βυζαντινὰ Μελέται* 1 (1988), 258-274.
- Ν ι κ ο λ α κ ὀ π ο υ λ ο υ Γ. Α., Τά κεραμικά του παρεκκλησίου της Φανερωμένης της Σαλαμίνας, *Αρχαιολογία* 28 (1988), 81-84.
- Ν τ ί ν α 'Α σ π α σ ί α ς, Παλαιοχριστιανικά μνημεία Θεσσαλίας, *Αρχαιολογία* 34 (1990): 'Αφιέρωμα στη Θεσσαλία, 87-94.
- Ξ ε ν ο γ ι ᾶ ν ν η Κ. Ν., *Μεσσηνιακά Φωτανάματα τῶν βυζαντινῶν μονῶν Βουλκάνου καὶ Δημιόβης*, Καλαμάτα 1988.
- 'Η τράπεζα της Βυζαντινῆς Μονῆς 'Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σάρτης (4ος αἰών), *Βυζαντινὰ Μελέται* 2 (1990), 301-310.
- Ο ἰ κ ο ν ὄ μ ο υ 'Α ν α σ τ α σ ί α ς, Παλαιοχριστιανικά λυχνάρια ἀπὸ τῆ Σπάρτη, *Λακωνικαὶ Σπουδαί* 9 (1988), 286-300.
- Π α ζ α ρ ᾶ Θ., 'Ο γλυπτός διάκοσμος του παλαιου καθολικου της Μονης Ξενοφάντος στο "Άγιον Όρος, *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Έταιρείας* 14 (1987-1988), 33-48.
- Π α λ ι ο ύ γ κ α Θ. Γ., 'Ο παλιός μητροπολιτικός ναός Άγι-

- ος Νικόλαος στό Βαροῦσι τῶν Φαρσάλων, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 17 (1990), 161-188.
- Πάλλα Δ., Οἱ χαρακτήρες καί ἡ ἀκτινοβολία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῆς Νικόπολης, *Νικόπολις Α΄: Πρακτικά Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου*, Πρέβεζα 1987, σελ. 225-239.
- *Συναγωγή μελετῶν βυζαντινῆς ἀρχαιολογίας (Τέχνη-λατρεία-κοινωνία)*, ἐπιμ. Δ. Τριανταφυλλόπουλου, τόμ. Α΄ - Β΄, Ἀθήνα 1987-1988.
  - Ἡ Ἀθήνα στά χρόνια τῆς μετάβασης ἀπό τήν ἀρχαία λατρεία στή χριστιανική. Τά ἀρχαιολογικά δεδομένα, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* 28 (1989): *Τιμητικόν ἀφιέρωμα εἰς Βασίλειον Λ. Δεντάκη*, 851-930.
- Πανσελήνου Ναυσικᾶς, Ἅγιος Πέτρος Καλυβίων Κουβαρά Ἀττικῆς. Ἐπιγραφές - συμπληρωματικά στοιχεία τοῦ τοιχογραφικοῦ διάκοσμου, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 173-188.
- Παντερομάλη Δ., Οἱ παλαιοχριστιανικές βασιλικές, *Ἀρχαιολογία* 33 (1989): *Ἀφιέρωμα στό Δίον*, 48-52.
- Παπαγεωργίου Α., Ἡ ὑστεροκομνήνεια ζωγραφική τῆς Κύπρου καί οἱ τοιχογραφίες τῆς μονῆς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Πάτμου, *Πρακτικά Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἰ. Μονή Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 237-244.
- Παπαγεωργίου Στ., Ναός Ἁγίου Νικολάου Σπηλιᾶς Πεντέλης ἢ Νταβέλη Ἀττικῆς. Ἀποτοιχίσεις-Ἐπεξεργασία-Ἀποκατάσταση τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ τροῦλλου, *Ἀναστήλωση - Συντήρηση - Προστασία μνημείων καί συνόλων* 2 (1987), 193-202.
- Παπαδάκη Ν. Π., Ἐπιγραφές ἀπό τή Χαλκίδα, *Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν* 27 (1986-1987), 235-245.
- Παπαδάκη - Οεκλανδ Στέλλα, Τό Ἅγιο Μανδύλιο ὡς τό νέο σύμβολο σέ ἓνα ἀρχαῖο εἰκονογραφικό σχῆμα, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 283-296.
- Παπαθεοφανoυς - Τσοοροῆ Εὐαγγελίς, Οἱ τοιχογραφίες τοῦ σπηλαίου τῆς Ἀποκάλυψης, *Πρακτικά Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἰ. Μονή Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 181-191.
- Παμαστοράκη Τ., Ἡ ἔνταξη τῶν προεικονίσεων τῆς Θεοτόκου καί τῆς Ὑψωσης τοῦ Σταυροῦ σέ ἓνα ἰδιότυπο εἰκονογραφικό κύκλο στόν Ἅγιο Γεώργιο Βιάννου Κρήτης, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 315-328.
- Παναγιόλα - Μπακιρτζή Δήμητρας, Ὁ μεσαιωνικός κόσμος τῆς Κύπρου μέσα ἀπό παραστάσεις ἐμφυαλωμένων ἀγγείων, *Ἀρχαιολογία* 24 (1987), 41-43.

- Π α π α σ τ ρ ά τ ο υ Ν τ ό ρ η ς, Χαλκογραφημένη άποψη της Σιμωνόπετρας με σκηνές από τό βίο του κτίτορά της, *Άγιος Σίμων ό Άθωνίτης κτίτωρ της Σιμωνόπετρας*, Άθήνα 1987, σελ. 159-169.
- Π α π ο υ λ ί δ η Κ., 'Η Θράκη στά ενδιαφέροντα τών έρευνητών του Ρωσικού Άρχαιολογικού Ίνστιτούτου Κωνσταντινουπόλεως (1894-1914), *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικών Σπουδών*, σελ. 567-576.
- Π ο ζ ι ό π ο υ λ ο υ 'Α., «Τό μοναστήρι του Χριστού». Μετόχι της μονής Θεολόγου της Πάτμου στή Μήλο, *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου. Τ. Μονή Άγ. Ιωάννου Θεολόγου. 900 χρόνια ιστορικής μαρτυρίας (1088-1988)*, Άθήνα 1989, σελ. 147-152.
- Π ο υ λ η μ έ ν ο υ Γ. Α., 'Ο βυζαντινός ναός του Άγίου Νικολάου του Μεγαλομάτη ή Στρατηλάτη στό Σκοπό στή Ζάκυνθο, *Δελτίον της Χριστιανικής Άρχαιολογικής Έταιρείας* 14 (1987-1988), 83-100.
- Π ο ύ λ ο υ - Π α π α δ η μ η τ ρ ί ο υ Ν α τ α λ ί α ς, Παλαιοχριστιανικό κιονόκρανο με άκανθα «πεταλούδα» από τη Σάμο, *Δελτίον της Χριστιανικής Άρχαιολογικής Έταιρείας* 14 (1987-1988), 151-158.
- Π ρ ο κ ο π ί ο υ Μητροπολίτου Φιλίππων Νεαπόλεως και Θάσου, 'Η επίδρασις τών αποφάσεων της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου εις την άγιογράφειν τών ιερών ναών, *Άναφορά εις μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Δ΄, Γενεύη 1989, σελ. 253-267.
- Π ρ ω τ ο π α π α δ ά κ η - Π α π α κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ Έ λ έ ν η ς, 'Η ζωή της Θεοτόκου μέσω τών Βυζαντινών εικόνων, Άθήνα 1989.
- Σ α μ σ ά ρ η Π., Άγνωστη βυζαντινή τοιχογραφία στήν περιοχή τών Σερρών, *Βυζαντινά* 14 (1988), 399-414.
- Σ α ρ δ ε λ ή Κ., Μανουήλ Εύγενικός, ένας Έλληνας ζωγράφος στή Γεωργία (Ίβηρία) του 14ου αί., *Βιβλιοφιλία* 37 (1988), 2-9.
- Σ κ λ ή ρ η Σ τ., 'Ομοιότητες της εικόνας της Βαπτίσεως του Βελιγραδίου προς την τοιχογραφία της Βαπτίσεως στήν Περιβλεπτο του Μυστρά, *Βυζαντινά Μελέται* 1 (1988), 247-257.
- Σ κ ό ν τ ζ ο υ Λ., 'Η παλαιοχριστιανική Βασιλική του Ίλισσού, *Άρχαιολογία* 29 (1988), 49-52.
- Σ ο φ ο κ λ έ ο υ ς Σ., Έκκλησίες και μοναστήρια της Λεμεσού, *Άρχαιολογία* 24 (1987), 34-40.
- Τό Βυζαντινό Μουσείο της Μητροπόλεως Λεμεσού, *Άρχαιολογία* 29 (1988), 47-48.
- Σ τ α ύ ρ ο υ Τ α τ ι ά ν α ς, Τά τείχη και οι κτίστες, οι πύλες και οι αυτοκράτορες. Τό άσημένιο άρμα και τό εικόνισμα της 'Οδηγήτριας, *Νέα Έστία* 127 (1990), 671-679.

- Σ τ ε φ ά ν ο υ Σ., 'Ο πύργος του Τριγωνίου. Συμβολή στη μελέτη των τουρκοικῶν ὀχυρώσεων τῆς Θεσσαλονίκης, *Βυζαντινά* 14 (1988), 415-457.
- Σ τ ο υ φ ῆ - Π ο υ λ η μ έ ν ο υ Ί ω ά ν ν α ς, 'Ο Ἅγιος Νικόλαος στό νησί στή Ζάκυνθο: Μιά ἄγνωστη παλαιοχριστιανική βασιλική, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 267-276.
- Σ τ ρ α τ ῆ Ἀ γ γ ε λ ι κ ῆ ς, Εἰκόνα τῆς Παναγίας 'Οδηγήτριας στόν μητροπολιτικό ναό Κομοτηνῆς, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου Θερακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 623-635.
- Τ ρ ι α ν τ α φ υ λ λ ὀ π ο υ λ ο υ Δ., Χριστιανική Νικόπολη: Προβλήματα, προοπτικές καί προτάσεις γιά τή διάσωσή τῆς, *Νικόπολις Α': Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου*, Πρέβεζα 1987, σελ. 399-410.
- Προβλήματα καί προοπτικές γιά ἓνα σύνταγμα τῶν τοιχογραφημένων ναῶν τῆς Ἑπτανήσου, *Δελτίον τῆς Ἴονίου Ἀκαδημίας* 2 (1986): *Ἀφιέρωμα στή μνήμη Λίνου Πολίτη*, 54-69.
- Τ σ ά κ ο υ Κ., Τό Κάστρο τοῦ Λαζάρου Συμβολή στήν Παλαιοχριστιανική καί πρώιμη βυζαντινή μνημειογραφία τῆς Σάμου, *Σαμακή Ἐπιθεώρηση* 33-34 (1987), 53-60.
- Παλαιοχριστιανικά μνημεῖα τῆς Σάμου. Β'. Μνημεῖα τῆς βόρειας ἁκτῆς, *Σαμακή Ἐπιθεώρηση* 35-36 (1988), 141-144.
- Τ σ ι γ α ρ ῖ δ α Ε. Ν., Συμβολή στή χρονολόγηση τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στό Ζευγοστάσι Καστοριάς, *Φίλια Ἐπη εἰς Γ. Ε. Μυλωνᾶν*, τόμ. Γ', Ἀθήνα 1989, σελ. 332-378.
- Φ ι ο ὕ ρ η Ε ὕ η ς - Γ ε ω ρ γ ῖ ο υ Ν., Βυζαντινή καί μεταβυζαντινή τέχνη στήν Κύπρο, *Ἀρχαιολογία* 24 (1987), 11-25.
- Χ α λ κ ι ᾶ Ε ὕ γ ε ν ῖ α ς, «Τράπεζες μαρτύρων». Ἡ σημασία τοῦ ὄρου καί ἡ τύχη του στήν ἑλληνική βιβλιογραφία, *Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας* 14 (1987-1988), 101-106.
- Χ α ρ α λ α μ π ῖ δ η Κ. Π., Εἰκονογραφικά ἐπεισόδια ἀπό τό Βίο τοῦ Ἁγίου Ἄννιανοῦ, μαθητῆ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, *Βυζαντινά* 14 (1988), 291-301.
- 'Ο ἀποκεφαλισμός τῶν μαρτύρων εἰς τās ἱστοριοφιλολογικὰς πηγὰς καί τήν βυζαντινήν τέχνην, Ἀθήνα 1989 (ἀνατύπωση).
- Χ α τ ζ η δ ᾶ κ η Μ. (ἐπιμ.), *Νᾶξος. Ψηφιδωτά - τοιχογραφίες*, Ἀθήνα 1990 (συνεργασίες: Μ. Χ α τ ζ η δ ᾶ κ η, Ν. Δ ρ α ν - δ ᾶ κ η, Ν. Ζ ῖ α, Μ υ ρ τ ᾶ λ η ς Ἀ - χ ρ ε ἰ μ ᾶ σ τ ο υ - Π ο τ α μ ῖ ᾶ ν ο υ, Ἀ γ ᾶ π η ς Β α σ ἰ λ ᾶ κ η - Κ α ρ α κ α τ σ ᾶ ν η).
- Χ α τ ζ η χ ρ ῖ σ τ ο φ ῆ Φ ῥ ὶ ν η ς, Οἱ παλαιοχριστιανικές οἰκίες τῆς Κύπρου, *Ἀρχαιολογία* 24 (1987), 8-10.

ΔΙΚΑΙΟ

- Ἀποστολόπουλου Δ. Γ. - Μιχαηλάρη Π. Δ., *Ἡ νομική συναγωγή τοῦ Δοσιθέου. Μιά πηγή καί ἕνα τεκμήριο*, τόμος Α', Ἀθήνα 1987.
- Βαβούσκου Κ., *Ἡ ἐκκλησία εἰς τήν θεοδοσιανήν περίοδον, Χριστιανική Θεσσαλονίκη. Ἀπό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μέχρι καί τῆς Κωνσταντινείου ἐποχῆς*, Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 119-127.
- Γκόφα Δ. Χ., *Ἱστορία καί Εἰσηγήσεις Ρωμαϊκοῦ Δικαίου*, τόμ. Α', 1, Ἀθήνα 1986³.
- Δούδου Γ. Α., *Ἡ χρήση τῶν βασάνων στό δίκαιο τῶν βασιλικῶν, Βυζαντιναί Μελέται 1 (1988), 197-215.*
- Κατσαροῦ Β., *Ἀνέκδοτο «σημείωμα διαζυγίου» τοῦ 13ου αἰῶνα ἀπό τόν κώδ. Vat. Gr. 1891 καί τό πρόβλημα τοῦ συντάκτη ἐπισκόπου Κίτρους Ἰωάννου, Ἐπιστημονική Ἐπετηρίς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: Μνήμη Λίνου Πολίτη, 1988, σελ. 53-63.*
- Κοζύρη Θ., *Ἡ μνηστεία κατά τόν πρόχειρον νόμον τῶν Μακεδόνων, Βυζαντιναί Μελέται 1 (1988), 189-196.*
 - *Ἡ Νεαρά τοῦ Αὐτοκράτορος Μανουήλ Α' Κορνηνοῦ τοῦ ἔτους 1166 περί δικονομικῶν καί ἄλλων νομικῶν θεμάτων, Βυζαντιναί Μελέται 2 (1990), 189-199.*
- Κö r s t e i n H e l g a, *Μερικῆς παρατηρήσεις γιά τή νομική κατάσταση τῶν δούλων κατά τήν Πείρα, Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 409-419.
- Λεονταρίτου Βασιλικῆς, *Ἡ διαχείριση τῆς περιουσίας τῶν κοινωφελῶν ἰδρυμάτων στό πρῶτο βυζαντινό δίκαιο, Analecta Atheniensia ad jus byzantinum spectantia (Forschungen zur Byzantinischen Rechtsgeschichte. Athener Reiche)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 59-69.
 - *Πληροφορίες ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου στίς ἀγιολογικές πηγές τοῦ 4ου αἰῶνα, Analecta Atheniensia ad jus byzantinum spectantia (Forschungen zur Byzantinischen Rechtsgeschichte. Athener Reiche)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 1-58.
- Μενεβίσογλου Π., *Οἱ πρόλογοι τοῦ συντάγματος-νομοκάνονος «εἰς δεκατέσσαρας τίτλους», Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Δ', Γενεύη 1989, σελ. 227-251.
- Μουζάκη Σ τ., *Οἱ «καινοτομίες» τοῦ Ἀρμενόπουλου σέ*

ἀνέκδοτο χειρόγραφο τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης. Τό ἐπονομαζόμενο «βακτηρία τῶν ἀρχιερέων», *Μυριόβιβλος* 10-11 (1987), 20-28.

- Μ π ε ν β ε ν ί σ τ ε Ρ ί κ α ς, Ὁ χρόνος τῶν δικαστῶν στή Μεσαιωνική Δύση, *Μνήμων* 12 (1989), 235-238.
- Ν ά κ ο υ Γ. Π., Προβλήματα βυζαντινοῦ κληρονομικοῦ δικαίου ἐπὶ Παλαιολόγων. Ἡ λειτουργικὴ ἰσχύς τῆς Νεαρᾶς 26 Ἀνδρονίκου Β΄ Παλαιολόγου, Θεσσαλονίκη 1988.
- Ν ι κ ο λ ά ο υ Θ., Αἱ περί πολιτείας καὶ δικαίου ἰδέαι τοῦ Γ. Πλήθωνος Γεμιστοῦ, Θεσσαλονίκη 1989.
- Π α π α γ ι ά ν ν η Ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α ς, Μοναχοὶ καὶ μαῦρη ἀγορὰ στό 12ο αἰώνα. Παρατηρήσεις σέ προβλήματα τοῦ Ἐπαρχικοῦ Βιβλίου, *Βυζαντιακά* 8 (1988), 59-76.
- Ὁ ὁρος «ἀνακοίνωση» στό ἐμπράγατο δίκαιο τῆς βυζαντινῆς περιόδου, *Βυζαντιακά* 10 (1990), 211-226.
- Π α π α γ ι ά ν ν η Ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α ς - Τ ρ ω ι ά ν ο υ Σ π., Ἡ νεαρά 17 Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ μία ἐπιτομή τῆς, *Βυζαντιναὶ Μελέται* 1 (1988), 32-51.
- Μία νομικὴ βιβλιοθήκη στή Μονεμβασία τό 15ο αἰώνα, *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 19-34.
- Π ε ρ ε ν τ ῖ δ η Σ τ., Σχετικά μέ τή λειτουργία τῆς Δικαιοσύνης στό δεσποτάτο τοῦ Μωρέως (Κριτική τῶν ἐρμηνειῶν καὶ τῆς προσωπογραφίας), *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 134-145.
- P i e l e r Ρ., Ἡ συμβολή τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογέννητου στή νομικὴ φιλολογία, *Κωνσταντίνος Ζ΄ ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἡ ἐποχή του. Β΄ Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 79-86.
- Π ι τ σ ά κ η Κ. Γ., «Παίζοντες εἰς ἄλλοτρίους βίους». Δίκαιο καὶ πρακτικὴ τῶν γαμικῶν κωλυμάτων στό Βυζάντιο: Ἡ τομὴ, *Πρακτικά τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινὴ ζωὴ στό Βυζάντιο. Τομέες καὶ συνέχειες στήν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 217-236.
- Ἡ «στέψη» στόν Μυστρά τοῦ Κωνσταντίνου ΙΑ΄ Παλαιολόγου: Σκέψεις πάνω σέ ἓνα ἱστορικὸ παράδοξο, *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 116-133.
  - Οἱ δύο πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολές στά κείμενα τοῦ Ἀνατολικοῦ Κανονικοῦ Δικαίου, *Χριστιανικὴ Θεσσαλονίκη. Ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μέχρι καὶ τῆς Κωνσταντινεῖου ἐποχῆς*, Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 129-154.
- Π ο λ υ ζ ω ῖ δ η Κ., Τό ἔθιμον εἰς τό πλαισίον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Συμβολὴ εἰς τὴν νομοκανονικὴν καὶ ἱστορικὴν του θεώρησιν, Θεσσαλονίκη 1986.
- Π ο υ λ ῆ Γ. Α., Ἡ διαμονὴ (ἢ διανυκτέρευση) τῆς γυναίκας ἐκτός τοῦ συζυγικοῦ οἴκου ὡς λόγος διάζευξης στό βυζαντινὸ καὶ μεταβυζαντινὸ δίκαιο. Μία ἀνέκδοτη ἀπόφαση διαζυγίου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς μητροπόλεως Κολωνείας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Ἀρμενόπουλος. Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς

- Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης 8 (1987), 129-138.
- Ἡ ἀσκησιμὴ βίας στὴν ἄμυνα καὶ στὸν πόλεμο κατὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸ δίκαιο, Θεσσαλονίκη 1988.
  - Ἡ στάση τοῦ Νικήτα Ὁροῦφα πρὸς τοὺς Ἐξωμότες: ἐπιβολὴ ποινῆς ἢ αὐθαίρετη πράξη τοῦ νικητῆ;, *Πρακτικά Ἰ' Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 27-39.
- Τ ρ ω ι ἄ ν ο υ Σ π., «Ἀρχαῖο πνεῦμα ἀθάνατο», *Ἀρχαιολογία* 28 (1988), 87-88.
- Πρόσωπο καὶ ἀνθρώπινη ὄντοτητα στὸ βυζαντινορωμαϊκὸ δίκαιο, *Ἀρχαιολογία* 28 (1988), 29-31.
  - Ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ τὸ νομοθετικὸν αὐτῆς ἔργον, Ἀθήνα 1989.
  - Ἡ μαγεία στὰ βυζαντινὰ νομικὰ κείμενα, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινὴ ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομὲς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 549-572.
  - Ἡ προβληματικὴ τῆς νομικῆς γραμματείας τὴν ἐποχὴ τοῦ Πορφυρογεννήτου κατὰ τὴ νεωτάτη ἔρευνα, *Κωνσταντῖνος Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἡ ἐποχὴ του. Β' Διεθνoῦς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 87-102.
- Τ σ ι ρ π α ν λ ῆ Ζ., Τιμωρία παροίκου τῆς Ρόδου στὰ χρόνια τῶν Ἰπποτῶν (1491). Μιὰ πράξη «ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς», *Βυζαντινὰ Μελέται* 1 (1988), 52-74.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

- Ά ν α γ ν ω σ τ ό π ο υ λ ο υ Β., Ἡ πατερική περί εικόνων διδασκαλία καί παράδοση κατά τήν ἑβδόμη ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενική Σύνοδο, Ἐναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Α', Γενεὴ 1989, σελ. 181-212.
- Β α β ο ύ σ κ ο υ Κ., Ἡ ἐκκλησιαστική διάρθρωσις τῆς Θράκης, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν, σελ. 27-39.
- Β α σ ι λ ι κ ο π ο ῦ λ ο υ Ἄ γ ν ῆ ς, Ἡ ἐκκλησιαστική ὀργάνωσις τῆς Πελοποννήσου στή βυζαντινὴ ἐποχὴ, Πρακτικά τοῦ Γ' Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, τόμ. Β', Ἀθήνα 1987-1988, σελ. 193-207.
- Β α σ ι λ ι κ ο π ο ῦ λ ο υ - Ἰ ω α ν ν ῖ δ ο υ Ἄ γ ν ῆ ς, Συμβολὴ στήν ἱστορίαν τῆς μητροπόλεως Ἄργους, Πρακτικά τοῦ Β' Συνεδρίου Ἀργολικῶν Σπουδῶν, Ἀθήνα 1989, σελ. 405-411.
- Β ι τ ἄ λ η Φ., Ἡ ἀρχαία ἱερά μονή Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Κορωνοσίας-Πρεβέζης, Ἡπειρωτικὸ Ἡμερολόγιον 11 (1989), 186-192.
- Β ό τ σ ι κ α Π., Ὁ μητροπολίτης Μιχαὴλ Ἀκομινάτος - Χωνιάτης καί ἡ δεκαπεντάχρονη διαμονή του στήν Κέα, *Κυκλαδικὰ θέματα* 30 (1989), 333-336.
- Β ο υ λ γ α ρ ἄ κ η Ἡ λ., Κρίσεις τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου γιά τό ἐκκλησίασμα τῆς ἐποχῆς του, *Συμπόσιον Πνευματικῶν ἐπὶ χρυσῷ ἱωβηλαίῳ ἱερωσύνης τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου 1939-1989*, Ἀθήνα 1989, σελ. 244-272.
- Γ ε ω ρ γ α ν τ ζ ῆ Π., Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ὀργάνωσις καί διοίκησις τῆς Δυτικῆς Θράκης κατά τὴν βυζαντινὴ ἐποχὴ, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν, σελ. 199-219.
- Γ ι α ν ν ό π ο υ λ ο υ Β., Ἡ ἀποδοχὴ τῶν αἰρετικῶν κατά τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδο, *Θεολογία* 59 (1988), 530-579.
- Γ ι α ν ν ο υ λ ἄ τ ο υ Ἄ ν., Ὁ διάλογος τῶν Χριστιανῶν μετὰ τοῦ Ἰσλάμ, Ἐναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Α', Γενεὴ 1989, σελ. 213-232.
- Γ ι ο ῦ λ τ σ η Β., Ἡ κοινωνικὴ σημασία τῆς εἰκόνας, Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου, Ἀθήνα 1989, σελ. 421-435.
- Γ ό ν η Δ., Ὁ Βίος τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος Ἀχρίδος στὰ πλαίσια τῆς βυζαντινῆς ἀγιολογίας, *Συμπόσιον Πνευματικῶν ἐπὶ χρυσῷ ἱωβηλαίῳ ἱερωσύνης τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν*

- Νικολόημον 1939-1989*, Ἀθήνα 1989, σελ. 593-613.
- Ταυτισμός ἢ μὴ τοῦ μοναχοῦ Ρωμανοῦ καὶ τοῦ μοναχοῦ Ρωμύλου, Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Β' Γενεύη 1989, σελ. 63-79.
  - C h a i l l o t C h r i s t i n e, Πρακτικές ἐκκλησιολογικές προσεγγίσεις μεταξύ Χαλκηδονίων καὶ προχαλκηδονίων, μετ. Ε. Μάϊνα - Σ. Γου ν ε λ ᾶ, *Σύναξη* 30 (1989), 81-85.
  - Δ α μ α σ κ η ν ο ὕ μητροπολίτου Ἑλβετίας, Ἱστορική ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Β', Γενεύη 1989, σελ. 81-88.
  - E ἰ ρ η ν α ἰ ο υ ἀρχιμανδρίτου, *Αἰτωλοακαρνανές Ἅγιοι*, Ναύπακτος 1988.
  - Z ἦ σ η Θ., Ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ὡς παράγων ἐνότητος τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐκχριστιανισθέντων Ρώσων, Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Β', Γενεύη 1989, σελ. 215-231.
    - Θεολογοὶ τῆς Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1989.
    - *Κωνσταντινούπολη καὶ Μόσχα*, Θεσσαλονίκη 1989.
    - Οἱ εἰκόνες κατὰ τὴ διδασκαλία τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, *Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου*, Ἀθήνα 1989, σελ. 404-419.
  - Θ έ μ ε λ η Χ ρ., Ἱστορικά σημεῖωματα περὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, *Θεολογία* 59 (1988), 48-87.
  - Θ ε ο δ ώ ρ ο υ Ε., Ὁ πλοῦτος τῆς Ρωσικῆς Λειτουργικῆς βιβλιογραφίας, *Θεολογία* 59 (1988), 476-489.
  - Κ α δ ᾶ Σ., *Τὸ Ἅγιον Ὄρος. Τὰ μοναστήρια καὶ οἱ θησαυροὶ τους*, Ἀθήνα 1986.
  - Κ α λ λ ἰ ν ι κ ο υ Κ., Οἱ Σάρδεις. Σύντομη εἰσαγωγή γιὰ τὸν ρόλο τῆς Μ. Ἀσίας στὴν πολιτική καὶ ἐκκλησιαστική ἱστορία, Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Β', Γενεύη 1989, σελ. 409-443.
  - Κ α π ε ν ε κ ᾶ Ἰ., Οἱ Ἅγιοι Τόποι τῆς Παλαιστίνης εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἁγιοταφῶν, *Εἰκοσιπενταετηρὶς ἀρχιερατείας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Διοδώρου Α' (1962-1987)*, Ἱεροσόλυμα 1988, σελ. 259-455.
  - Κ α ρ μ ἰ ρ η Ἰ., Διάλογος μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν ἢ ἀντιχαλκηδονείων Ἐκκλησιῶν, *Σύναξη* 30 (1989), 7-13.
  - Κ α ρ ρ ᾶ Μ., Ἡ νῆσος Ἰμβρος. Συμβολὴ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς Θεσσαλονίκης 1987.
  - K i s l i n g e r E., Ἀμύνκιον: ἐπισκοπὴ τῆς μητροπόλεως Λακεδαιμονίας, *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 74-91.
  - Κ ο ξ ύ ρ η Θ., Ἡ ἐν Φλωρεντία Σύνοδος καὶ ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς (1814-1896), *Βυζαντιναὶ Μελέται* 1 (1988), 216-234.
  - Κ ο ν ό μ ο υ Ν τ., Ἀνέκδοτα ἔγγραφα ἀπόδοσης κτημάτων τοῦ αὐτοκρατορικοῦ μοναστηριοῦ τῆς Παναγίας τῶν Στροφάδων (1488), *Ἑλληνιστικὰ Φύλλα* 14 (1987), 72-75.

- Κ ο ν ό ρ τ α Π., Ἡ ἐξέλιξη τῶν «ἐκκλησιαστικῶν» βερατίων καὶ τὸ «Προνομακόν Ζήτημα», *Τά Ἱστορικά* 9 (1988), 259-286.
- Κ ο ν τ α ξ ό π ο υ λ ο υ Κ., *Ἅγιοι ἱατροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας*, Ἀθήνα 1989.
- Κ ο υ τ σ ο γ ι ά ν ν η Ε ἰ ρ., Παναγία ἡ Ναυπακτιώτισσα. Μία θρησκευτικὴ ἀδελφότητα τῶν βυζαντινῶν χρόνων καὶ τὸ καταστατικὸ τῆς, *Ναυπακτικὰ* 4 (1988-1989), 7-24.
- Κ τ ε ν ά Σ υ ν., *Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ὡς ἀνακαινιστὴς τοῦ μοναχικοῦ βίου*, Ἀθήνα 1988.
- Κ ω ν σ τ α ν τ ι ν ῖ δ η Ἐ μ μ., Ἡ ἐπισκοπὴ Λέρου (Λέρνης) καὶ ἡ ἀνύψωσις αὐτῆς εἰς μητρόπολιν (Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας), *Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου*, Ἀθήνα 1989, σελ. 19-28.
- Τὸ κανονικὸ καθεστῶς τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας Πάτμου, *Πρακτικὰ Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἰ. Μονὴ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 11-22.
- Λ α μ ψ ῖ δ η Ὁ δ., «Εἰς τὴν μεγάλην πόλιν Κολώνειαν τὴν Κόρινθον», *Πρακτικὰ τοῦ Γ' Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν*, τόμ. Β', Ἀθήνα 1987-1988, σελ. 322-324.
- Λ ἰ τ σ α Φ. Κ., Προβληματισμοὶ γιὰ μιὰ ἱστορικὴ προσέγγιση τῆς παλαιοχριστιανικῆς Μεσσηνίας, *Πρακτικὰ τοῦ Γ' Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν*, τόμ. Β', Ἀθήνα 1987-1988, σελ. 305-321.
- Μ α ν τ ά κ α - Τ ρ ι φ ύ λ λ η Μ α ρ ῖ α ς, Ὁλα, μεγάλη δούκισσα τοῦ Κιέβου καὶ ἁγία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, *Νέα Ἑστία* 126 (1989), 1496-1498.
- Μ α ρ τ ζ έ λ ο υ Γ., Ὁ Ὄρος τῆς Χαλκηδόνας. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορικοδογματικὴν διερεύνησιν τοῦ Ὄρου τῆς Δ' Οἰκουμένης Συνόδου, *Σύναξις* 30 (1989), 43-47.
- Μ α τ σ ο ύ κ α Ν., Ἱστορικὲς καὶ θεολογικὲς προϋποθέσεις εἰκονοφίλων καὶ εἰκονομάχων, *Ἀναφορὰ εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Γ', Γενεὴ 1989, σελ. 347-360.
- Μ α υ ρ ο μ ά τ η Θ., Δύο μελέτες γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴ τῶν χριστιανικῶν Θηβῶν Θεσσαλίας, *Ἀρχεῖο Θεσσαλικῶν Μελετῶν* 8 (1988), 259-277.
- Μ έ γ ε ν τ ο ρ φ Ι., *Ἡ βυζαντινὴ κληρονομία εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν*, μετ. Δ. Μ ό σ χ ο υ , ἐπιμ. Ι. Λ ά π π α - Α. Κ α λ ό γ ε ρ ό π ο υ λ ο υ, Ἀθήνα 1990.
- Μ ε θ ο δ ῖ ο υ π ρ ω τ ο π ρ ε σ β υ τ ῆ ρ ο υ, Ἡ ἀνεξικακία τοῦ Μεγάλου Φωτίου (820-891). (Πατριάρχης: 26.11.857 - 16.11.867 καὶ 26.10.878-886), *Συμπόσιον Πνευματικῶν ἐπὶ χρυσῷ ἰωβηλαίῳ ἱερωσύνης τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου 1939-1989*, Ἀθήνα 1989, σελ. 377-384.
- Μ ε λ ε τ ῖ ο υ μητροπολίτου Νικοπόλεως, Ὁ Νικοπόλεως Εὐγέ-

- νιος καί ἡ σύνοδος τῆς Χαλκηδόνος, Νικόπολις Α': Πρακτικά Α' Διεθνούς Συμποσίου, Πρέβεζα 1987, σελ. 269-278. Πρβλ. καί Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Γ', Γενεὺς 1989, σελ. 367-376.
- Μεταλληνοῦ Γ. Δ., Πηγές ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, Ἀθήνα 1989.
- Μιτσιδίου Α., Ἡ παρουσία τῆς ἐκκλησίας Κύπρου εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν εἰκόνων. Γεώργιος ὁ Κύπριος καὶ Κωνσταντίνος Κωνσταντίας, Λευκωσία 1989.
- Μουντζούρη Ἰ., Ὁ μοναχισμὸς τῆς Λέσβου. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ μοναστηριολογίαν (Ἐταιρεία Λεσβιακῶν Μελετῶν), Μυτιλήνη 1989.
- Μουστάκη Γ., Ἡ Ἐκκλησία στὴ Ρωσία. Ἱστορικὸ δοκίμιον, Ἀθήνα 1988.
- † Μπόνη Κ., Ἡ ἰδιωτικὴ καὶ ἡ ἐπίσημος ἀλληλογραφία τῶν ἐπισκόπων καὶ ὁ δημόσιος χαρακτὴρ αὐτῆς κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον, Συμπόσιον Πνευματικῶν ἐπὶ χρυσῷ ἰωβηλαίῳ Ἱερουσάλιμου τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου 1939-1989, Ἀθήνα 1989, σελ. 372-376.
- Μπουλάκη - Ζήση Χριστίνας, Ὁ ἐκχριστιανισμὸς τῶν Ρώσων, Θεσσαλονίκη 1989.
- Μωϋσῆ μοναχοῦ Ἀγιορείτου, Οἱ διὰ τῶν ἁγίων σχέσεις Ἀγίου Ὄρους καὶ Ἠπείρου, Ἠπειρωτικὸ Ἡμερολόγιον 10 (1988), 81-92.
- Οἱ ἔγγαμοι ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας, Ἀθήνα 1988.
- Νικοδήμου μητροπολίτου Πατρῶν, Δραστηριότητες ἐπισκόπου Ὠλένης Σισώη, ἐνδεικτικαὶ διοικητικῶν ἐξελίξεων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, Πρακτικά Β' Συνεδρίου Ἑλλειακῶν Σπουδῶν, Ἀθήνα 1989, σελ. 193-203.
- Παναγόπουλου Ἰ., Ἡ βιβλικὴ ἐρμηνεία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, Σύναξις 33 (1990), 15-36.
- Παπαδόπουλου Κ., Σχέσεις τοῦ Ἀγίου Φωτίου μετὰ τὴν Ἀρμενικὴν Ἐκκλησίαν, Σύναξις 30 (1989), 25-30.
- Παπαδόπουλου Στ., Ἀντώνιος ὁ Μέγας, ὁ Μέγας διαμορφωτὴς τοῦ ἀναχωρητικοῦ μοναχισμοῦ, Εἰκοσιπενταετηρίς ἀρχιερατείας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Διοδώρου Α' (1962-1987), Ἱεροσόλυμα 1988, σελ. 142-152.
- Παπαθανασίου Ἀθ., «Πόλις καθαρῶς λατρεύουσα», Θεολογία 54 (1988), 187-192.
- Παπουλίδη Κ., Ἑλληνορωσικά, Θεσσαλονίκη 1988.
- Πάσχος Π., Ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης καὶ οἱ πατέρες τῶν ἐπτά Οἰκουμενικῶν Συνόδων, Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Δ', Γενεὺς 1989, σελ. 177-209.
- Ρεπανάλλη Μαξ., Ἡ Ἑλληνικὴ φιλοσοφία καὶ ἡ σοφία τῆς Ἀποκαλύψεως κατὰ τὸν Ἱερόν Χρυσόστομον, Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου

1914-1986, τόμ. Γ', Γενεύη 1989, σελ. 307-323.

- Σ α μ σ ά ρ η Π., "Άγνωστο βυζαντινό μετόχι τῆς μονῆς Χελανδαρίου στὶς Σέρρες: Ἡ μονή τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καμενικαίας, *Μακεδονικά* 26 (1987-1988), 191-220.
- Σ α ρ δ ε λ ῆ Κ., Ἡ δεκάχρονη παραμονή στὴν Πάτμο τοῦ Ἁγ. Μακαρίου τοῦ Νοταρά, *Νέα Ἑστία* 126 (1989), 1059-1063.
- Σ ο υ λ ο γ ι ά ν ν η Ε ὕ θ., Καισαρίου Δαπόντε: βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ὄσιοις πατρὸς ἡμῶν Σίμωνος, *Ἅγιος Σίμων ὁ Ἀθωνίτης κτίτωρ τῆς Σιμωνόπετρας*, Ἀθήνα 1987, σελ. 57-78.
- Σ π α ν ά κ η Σ τ., Ἡ λατρεία τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ στὴν Κρήτη, *Νέα Χριστιανική Κρήτη* 1, 1 (1989), 63-77.
- Σ τ α υ ρ ί δ ο υ Β., Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, *Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Ε', Γενεύη 1989, σελ. 11-32.
- Σ ω τ η ρ ό π ο υ λ ο υ Χ., *Θέματα θεολογίας τοῦ 14' αἰῶνος*, Ἀθήνα 1987.
- Τ α ρ ν α ν ί δ η Ἰ., Ὁ βίος τοῦ ὁσίου Σίμονα πρώτου κτίτορα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας, *Ἅγιος Σίμων ὁ Ἀθωνίτης κτίτωρ τῆς Σιμωνόπετρας*, Ἀθήνα 1987, σελ. 17-55.
- † Τ α τ ά κ η Β., *Ἡ συμβολή τῆς Καππαδοκίας στή χριστιανική σκέψη*, Ἀθήνα 1989².
- Τ α χ ι ά ο υ Ἀ. - Α ἰ μ., *Κύριλλος καὶ Μεθόδιος οἱ ἐκ Θεσσαλονίκης (ἡ βυζαντινὴ παιδεία στοὺς Σλάβους)*, Θεσσαλονίκη 1988.
- Τ η λ λ υ ρ ί δ η Ἀ. - Ν ι κ ι τ ί ν Ἀ., Ἡ Ρωσικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ ἡ Κύπρος, Ἀνασκόπηση τῶν ἐκκλησιαστικο-πνευματικῶν σχέσεων, *Ἐπετηρὶς Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (Κύπρου)* 13-16, 1 (1984-1987), 295-340.
- Φ ε ι δ ᾶ Β λ., Τὰ πρεσβεῖα τοῦ Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ὁ Ζ' κανὼν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, *Εἰκοσιπενταετηρὶς ἀρχιερατείας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Διοδώρου Α' (1962-1987)*, Ἱεροσόλυμα 1988, σελ. 209-226.
- Ἡ ἰωάννειος ἀποστολικότης τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου. Ἰ. Μονὴ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 53-86.
- Φ ω τ ί ο υ Σ τ., Ὁ ὁσιος Νεόφυτος, μάρτυρας τῆς Κυπριακῆς Ὁρθοδοξίας, *Σύναξη* 31 (1989), 41-49.
- Χ α τ ζ η β α σ ι λ ε ί ο υ Β., Ἀρσένιος Σκηνοῦργς καὶ Χριστόδουλος ὁ Λατρηνός. Δύο μορφές ἀσκητικῆς ἰδεώδους τοῦ 11ου αἰ., *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου. Ἰ. Μονὴ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 127-136.
- Χ α τ ζ η ψ ά λ τ η Κ., Συμπλήρωμα περὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου

- Κύπρου Ἰωάννου τοῦ Κρητικοῦ, *Κυπριακαὶ Σπουδαὶ* 50 (1986), 111-113.
- X ρ ή σ τ ο υ Π. Κ., *Ἑλληνικὴ πατρολογία*, τόμ. Γ': Περίοδος θεολογικῆς ἀκμῆς (4ος-5ος αἰ.), Θεσσαλονίκη 1987.
- *Ἐκκλησιαστικὴ γραμματολογία. Πατέρες καὶ Θεολόγοι τοῦ Χριστιανισμοῦ*, τόμ. Α', Θεσσαλονίκη 1989.
  - *Ἑλληνικὴ Πατρολογία*, τόμ. Δ': Περίοδος θεολογικῆς ἀκμῆς (4ος-5ος αἰ.), Θεσσαλονίκη 1989.
  - Ἡ Μονὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Εὐεργέτιδος, *Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Ε', Γενεύη 1989, σελ. 261-276.
  - Πατερικὲς Μαρτυρίες ποὺ ἀγνοήθηκαν ἀπὸ τὴν ἑβδομῆ Οἰκουμενικῆ Σύνοδο, *Συμπόσιον Πνευματικόν ἐπὶ χρυσῷ ἰαβηλαίῳ ἱερωσύνης τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου 1939-1989*, Ἀθήνα 1989, σελ. 132-138.
- X ρ υ σ ο χ ο ῦ δ η Κ ρ., Συμπληρώσεις στὸν κατάλογο τῶν πρώτων τοῦ Ἁγίου Ὁρους, *Σύμμεικτα* 8 (1989), 435-471.
- Ψ ι λ ά κ η Ν., *Τὰ μοναστήρια τῆς Κρήτης*, πρόλ. Θ. Δ ε τ ο ρ ά κ η, Ἀθήνα 1986.

Ε΄

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

- Ά β ρ α μ έ α Ά ν ν α ς, Φυσικό περιβάλλον και ανθρώπινη παρέμβαση: Άντιλήψεις και εικόνες από τό αστικό τοπίο, *Πρακτικά του Α΄ Διεθνούς Συμποσίου. Ή καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην ελληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση*, Άθήνα 1989, σελ. 687-694.
- Χαρτογράφοι και περιηγητές για την Πάτμο, *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου. Ή Μονή Άγ. Ήωάννου του Θεολόγου. 900 χρόνια ιστορικής μαρτυρίας (1088-1988)*, Άθήνα 1989, σελ. 87-92.
  - Ή φροντίδα των Βυζαντινών για τό φυσικό περιβάλλον των πόλεων, *Άρχαιολογία* 35 (1990), 34-35.
- Ά δ ά μ ο υ Γ., Μερικά τοπωνύμια του Όλύμπου, *Όνόματα* 11 (1987), 51-53.
- Ά ν α γ ν ω σ τ ά κ η Ή λ., Ήστορικογεωγραφικές σημειώσεις, *Σύμμεικτα* 8 (1989), 61-82.
- Β α γ ι α κ ά κ ο υ Δ., Όνου γνάθος - Cervi - Ήλαφόνησος, *Συμπόσιον Πνευματικών επί χρυσῶ Ιωβηλαίῳ Ιερουσίνης του μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου 1939-1989*, Άθήνα 1989, σελ. 715-723.
- Παρατηρήσεις επί του συγχρόνου τοπωνυμικού της Άργολίδος, *Πρακτικά του Β΄ Τοπικού Συνεδρίου Άργολικών Σπουδῶν*, Άθήνα 1989, 339-360.
- Β α σ ι λ ι κ ο π ο ύ λ ο υ - Ή ω α ν ν ί δ ο υ Ά γ ν ῆ ς, Τά Βυζαντινά Καλάβρυτα, *Πρακτικά Β΄ Συνεδρίου Άχαϊκῶν Σπουδῶν*, Άθήνα 1986, σελ. 41-47.
- Β ε λ ι σ σ α ρ ί ο υ Π., Ή μεσοβυζαντινή δχύρωση της Άρκαδίας και οί σλαβικές εγκαταστάσεις, *17th International Byzantine Congress. Abstracts of Short Papers*, Washington 1986, σελ. 376.
- Τό άντρον της καθοσιώσεως όσιου Νίκωνος του Μετανοείτε (10ος αϊ.), *Πρακτικά Γ΄ Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν*, τόμ. Β΄, Άθήνα 1987-1988, σελ. 465-471.
  - Ή τοπογραφική θέση της μητροπόλεως Λακεδαιμονίας, *Λακωνικά Σπουδαί* 9 (1988), 114-116.
- Β ε ρ τ σ έ τ η Ά θ., Ή έτυμολογία της τοπωνυμίας Χοιρόλακκοι, *Πελοποννησιακά* 17 (1987-1988), 176-178.
- Β λ υ σ ί δ ο υ Β α σ ι λ ι κ ῆ ς , Κ ο υ ν τ ο ύ ρ α Ή λ ε ω ν ό ρ α ς , Λ α μ π ά κ η Σ . , Λ ο υ γ γ ῆ Τ . , Π α τ ο ύ ρ α Σ ο φ ί α ς , Σ α β β ί δ η Α . , Συμβολή στή μελέτη της βυζαντινής Θράκης από

- μηχανογραφικό ύλικό (4ος-9ος αί.), *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικών Σπουδών*, σελ. 59-157.
- Γιαννόπουλου Φ., *Διδυμότειχο. Ιστορία ενός Βυζαντινού όχυρου*, 'Αθήνα 1989.
- Κολομπία Γ., 'Ανέκδοτες επιγραφές και συσχετισμοί τοιχογραφικών συνόλων Καστοριάς, *Ιστοριογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 53-88.
- Γρισόπουλος Τ., 'Ιστορική παράδοσις τοπωνυμίων περιοχής Δημητσάνας, *Πρακτικά του Γ΄ Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών*, τόμ. Γ΄, 'Αθήνα 1987-1988, σελ. 407-459.
- Descourt J. - Cl., 'Η κοιλάδα του 'Ενιπέα στή Βυζαντινή εποχή, μετ. Γζ. Πολέξε, *Θεσσαλικό Ημερολόγιο* 15 (1989), 89-96.
- Δετοράκη Θεοχ., 'Ακριτικά όνόματα και τοπωνύμια στην Κρήτη, *Νεοελληνικόν Αρχαίον* 2 (1984-1986), 129-140.
- Eberhard Hapnαιene, Βυζαντινά κάστρα στίς Κυκλάδες. 'Ο ρόλος και ή σημασία τους, *Κυκλαδικά Θέματα*, 27 (1988), 177-181.
- Eideneier H., Κωμικές παραποιήσεις θρακικών τοπωνυμίων στην Κωνσταντινούπολη του 15ου αί., *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικών Σπουδών*, σελ. 177-185.
- 'Ετζέογλου Ροδονίκη, Καρούπολις, μία έρειπωμένη βυζαντινή πόλη. Σχεδιασμός ιστορικής γεωγραφίας τής βορειοανατολικής Μάνης, *Λακωνικά Σπουδαί* 9 (1988), 3-60.
- Έγενίδου Δέσποινα, Τό κάστρο τής Χρυσής και τό θέμα των Μογλενών, *Άμψός Μ. Άνδρόνικου*, Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 325-342.
- Hendrickx B., Τό μέγα παλάτιον τής Κωνσταντινουπόλεως, *Νέα Έστία* 124 (1988), 877-879.
- Καβαδία - Σπονδύλη Άριστέα, Μία νέα βυζαντινή θέση στή Μάνη, *Πελοποννησιακά* 17 (1987-1988): Παράρτημα. *Φίλιον Δώρημα εις τόν Τάσον Άθ. Γρισόπουλον*, 85-116.
- Καπετανάκη Στ., Τά σύνορα τής Μάνης κατά τήν ιστορική της πορεία, *Πρακτικά του Γ΄ Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών*, τόμ. Γ΄, 'Αθήνα 1987-1988, σελ. 386-406.
- Καταροϋ Β., 'Η θέση τής επισκοπής Άχελών και ή σχέση της μέ τή «βυζαντινή πόλη» γύρω από τό λόφο «'Επισκοπή» κοντά στό χωριό «Μάστρον» τής Αιτωλίας, *Ιστοριογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 198-201.
- Κοζύρη Θ., 'Η μνεία τής Μάνης εις τας Νεαράς των Βυζαντινών Αυτοκρατόρων, *Βυζαντινά Μελέται* 2 (1990), 276-284.

- Κορδώση Μ., Ἡ ἀρχαία Ἀρκαδική πόλη Κορώνη καί ἡ Βυζαντινὴ Σαρσοκορώνη (3ος αἰ. π.Χ.-9ος αἰ. μ.Χ.), *Δαδώνη* 16 (1987), 243-252.
- Ἡ «ἄλλη Ἰνδική» καί ἡ νῆσος «Διβοῦς», *Ἱστορικογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 167-178.
  - Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ κάστρου (Γουλάς), *Ἱστορικογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 253-256.
  - Οἰκιστικὲς φάσεις τοῦ Ἁγιονορίου, *Ἱστορικογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 263-269.
  - Σκέψεις γιὰ τὴ σύνθεσιν μιᾶς ἱστορίας τῆς γεωγραφίας στὸ Βυζάντιο, Α': Πρωτοβυζαντινὴ ἐποχὴ, *Ἱστορικογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 131-144.
  - Τὰ ὄρια τῆς οἰκουμένης στὸ Νότο κατὰ τὸν Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεῦστη, *Ἱστορικογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 155-166.
  - Τὸ ὄνομα τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὴν μέση Βυζαντινὴ περίοδο, *Πρακτικά τοῦ Γ' Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν*, τόμ. Α', Ἀθήνα 1987-1988, σελ. 210-214.
- Κορκοῦτιδου - Νικολαΐδου Εὐτυχί-
α ς, Τὸ σπῆλαιο τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνoῦς Συμποσίου Θερακιῶν Σπουδῶν*, σελ. 279-302.
- Κοτταβᾶ - Δεληβοριά Βαρθάρα ς, Ὁ γεωγραφικὸς κόσμος τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογέννητου καί ἡ χαρτογραφικὴ ἀποτύπωσή του, *Κωνσταντίνος Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος καί ἡ ἐποχὴ του. Β' Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντησις*, Ἀθήνα 1989, σελ. 69-78.
- Κωνσταντακοπούλου Ἀγγελικῆ ς, Χῶρος καί ἐξουσία στὸ ἔργο τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογέννητου «Περὶ τῶν θεμάτων» καί «Πρὸς τὸν ἴδιον υἱὸν Ῥωμανόν», *Πρακτικά Συμποσίου. Χῶρος καί Ἱστορία. Ἀστικός, ἀρχιτεκτονικός καί περιφερειακὸς χῶρος*, Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 113-122.
- Κωστόπουλου Ἀ., Τοπωνύμια Ἐρμυανθείας Πατρῶν, *Πελοποννησιακά* 17 (1987-1988), 184-185.
- Λαμπροπούλου Ἀννας, Παῦλιτσα Ἠλείας. Ἱστορικὲς καί ἀρχαιολογικὲς μαρτυρίες, *Σύμμεικτα* 8 (1989), 335-359.
- Λαμψίδη Ὁδ., Καί πάλιν τὸ ἐθνικόν «Ποντικός», *Ὄνόματα* 11 (1987), 90-91.
- Λυριτζῆ Σ., Ἱστορικὴ γεωγραφία περιοχῆς Γαργαλιάνων, *Παρνασσός* 30 (1988), 86-113.
- Μακρῆ Χρ., Τὰ τοπωνύμια Νησί καί Σύννησος, *Ὄνόματα* 11 (1987), 92-96.
- Ἀκριτικὰ τοπωνύμια τῆς περιοχῆς Σελλίων, *Ἀριάδη* 5 (1989): *Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου*, 193-195.
- Μαμώνη Κυριακῆ ς, Ἡ βυζαντινὴ Μεσσηνία (Ἀνατολικῆς Θράκης), *Byzantinische Forschungen* 14, 1

- (1989): *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 329-342.
- Μ α ν τ ζ α ν ᾶ Κ., Τρυφούνιστᾶ. Ἐνα διαλυμένο χωριό τῆς Καλαμπάκας. *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 15 (1989), 144.
- Μ η ν ο γ ι ᾶ ν ν η Δ., Τοπωνύμια καὶ βρῦσες τῆς Ὑπάτης καὶ τῆς περιοχῆς, *Φθιωτικά Χρονικά* 10 (1989), 58-64.
- Μ ο υ τ ζ ᾶ λ η Ἀ φ ἔ ν τ ρ α ς, Ὅψεις τοῦ ἀστικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ χώρου στοῦ Βυζάντιο, *Ἀρχαιολογία* 35 (1990), 36-47.
- Μ ο υ τ ζ ο ῦ ρ η Ι., Τὰ μεσαιωνικά Βασιλικά, *Λεσβιακά* 12 (1989), 195-218.
- Μ ο υ τ σ ὄ π ο υ λ ο υ Ν. - Δ η μ η τ ρ ο κ ᾶ λ λ η Γ., Ἡ ταῦτις τῆς Gethuria τοῦ Edrisi μέ τό Γεράκι, *Λακωνικά Σπουδαί* 9 (1988), 61-69.
- Μ π α σ ἔ α - Μ π ε ζ α ν τ ᾶ κ ο υ Χ ρ ι σ τ ῖ ν α ς, Προέλευσις τοῦ τοπωνυμίου Πελάτι, *Ὄνόματα* 12 (1988), 357-358.
- Ν ᾶ ν ο υ - Σ κ ο τ ε ι ν ι ῶ τ η Ἀ π ο σ τ ο λ ῖ α ς, Τὰ τοπωνύμια τῆς Μακρινίτσας, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 13 (1988), 121-144.
- Ὄ b w e n g - Ο k w e s s Κ., Τό ἱστορικό ἐνδιαφέρον τοῦ ταξιδιοῦ ἐνός Νεγρο-Ἀφρικανοῦ βασιλιᾶ στήν Κωνσταντινούπολη στίς ἀρχές τοῦ 13ου αἰῶνα, *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 35-39.
- Ὀ ἰ κ ο ν ὄ μ ο υ Ἀ ν α σ τ α σ ῖ α ς, Συμβολή στήν τοπογραφία τῆς περιοχῆς Ἄνω Ἐπιδαύρου στοῦς μέσους χρόνους, *Πρακτικά τοῦ Β΄ Συνεδρίου Ἀρχαιολογικῶν Σπουδῶν*, Ἀθήνα 1989, σελ. 303-312.
- Ὀ ἰ κ ο ν ὄ μ ο υ Κ., Συμβολή στό τοπωνυμικό Κορινθίας. Τὰ τοπωνύμια τοῦ Ἁγιοιορίου, *Ἱστορικογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 271-289.
- Π α π α ζ ῶ τ ο υ Θ., Ἐν ἔτει 1433 ἐπῆραν τήν Βέροιαν, *Ἱστορικογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 151-154.
- Ἀνίχνευση τοπογραφική Ἀνατολικῆς Θράκης, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, 543-566.
- Π ε τ ρ ῖ δ η Π., Ἐπίτομος γεωγραφική περιγραφή Χαονίας (Ἀνέκδοτον χειρόγραφον), πρόλ.- σημειώσεις Δ. Β α γ ι α κ ᾶ κ ο υ, *Ἡπειρωτικό Ἡμερολόγιο* 10 (1988), 177-241.
- Π ο λ ῦ ζ ο υ Ν., Τοπωνύμια ἀπό τό Πολυδένδρι Δομοκοῦ, *Φθιωτικά Χρονικά* 10 (1989), 68-86.
- Π ο λ υ χ ρ ο ν ῖ δ ο υ - Λ ο υ κ ο π ο ῦ λ ο υ Λ ο υ ῖ ζ α ς, Τόπειρος, πόλις τῆς Θράκης: Προβλήματα ἱστορικῆς γεωγραφίας καὶ τοπογραφίας, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 577-599.
- Σ α β β ῖ δ η Α., Τὰ Βυζαντινά Ἐπτάνησα, 11ος-ἀρχές 13ου αἰῶνα. Τό ναυτικό θέμα Κεφαλληνίας στήν ὑστεροβυζαντινή

- περίοδο, Ἀθήνα 1986.
- Σ α β β ί δ η Α., Ἡ Βυζαντινὴ Θήβα (996/7-1204 μ.Χ.), *Ἱστοριογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 257-280.
- Τὸ βυζαντινὸ ναυτικὸ θέμα Κεφαλληνίας καὶ οἱ Νορμανδοὶ τὸν ἐνδέκατο καὶ δωδέκατο αἰ., *Πρακτικὰ τοῦ Ε' Διεθνοῦς Πανιονίου Συνεδρίου*, τόμ. Α', Ἀργοστόλι 1989, σελ. 49-57.
- Σ ά π ι κ α Δ., Ἡ Λακωνία, *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 285-294.
- Σ α ρ η γ ι ά ν ν η Γ., Ἀρβανίτικα τοπωνύμια στὴν Ἡπειρὸ καὶ στὴν Ἀττικὴ. Μερικὰ μεθοδολογικὰ προβλήματα, *Ἡπειρωτικὸ Ἡμερολόγιο* 11 (1989), 63-73.
- Σ μ υ ρ ν ῆ Σ τ., Τοπωνυμιαὶ Δινίσταινας Ὀλυμπίας, *Πελοποννησιακά* 17 (1987-1988), 179-183.
- Σ τ α μ α τ ό π ο υ λ ο υ Κ. Μ., *Βήματα στὰ Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως*, Ἀθήνα 1989.
- Τ σ ι κ ρ ι τ σ ῆ - Κ α τ σ ι α ν ά κ η Χ ρ ο υ σ ο ύ λ α ς, Κρητικὰ ἐτυμολογικά, *Ἀριάδνη* 5 (1989): *Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου*, 395-397.
- Τ ω μ α δ ά κ η Ν., Τὸ τοπωνύμιον Ροδοβάνι τῆς Κρήτης, *Ἀριάδνη* 5 (1989): *Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου*, 363-365.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΣ ΒΙΟΣ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

- Ἄ γ ρ α φ ι ώ τ η Δ. Κ., Ἡ πρεβέντα, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 15(1989), 32.
- Β α λ τ έ ρ Ζ., *Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο στόν αἰώνα τῶν Κομνηνῶν (1081-1180)*, μετ. Κ. Παναγιώτου, Ἀθήνα 1988 (ἀνατύπωση).
- Β α ρ β ο ύ ν η Μ., Παροιμιολογικά στόν Ἐφραίμ τόν Αἴνιο, *Βυζαντινός Δόμος* 3 (1989), 13-25.
- Β λ υ σ ῖ δ ο υ Β α σ ι λ ι κ ῆ ς , Γ ε ω ρ γ ι ά δ ο υ Β α σ ι λ ι κ ῆ ς , Κ ο υ ν τ ο ύ ρ α - Γ α λ ά κ η Ἐ λ ε ω ν ό ρ α ς , Λ α μ π ά κ η Σ τ., Λ ο υ γ γ ῆ Τ., Π α τ ο ύ ρ α Σ ο φ ί α ς , Σ α β β ῖ δ η Ἀ λ., Ἡ ἐξέλιξη τῆς οικογενειακῆς ζωῆς τῶν Βυζαντινῶν. Μιά πρώτη προσέγγιση, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνοῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 155-200.
- Γ ι ά τ σ η Σ., «Τζυκάνιο», τό παιχνίδι τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, *Πρακτικά Ἡ' Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 1987, σελ. 9-16.
- Μορφές ἀθλήσεως στήν πρωτοβυζαντινή περίοδο (325-521), *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνοῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 451-462.
- Δ ε τ ο ρ ά κ η Θ., Ὁ γυναικεῖος καλλωπισμὸς στά πατερικά καί ἀγιολογικά κείμενα, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνοῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 573-585.
- Ἡ μ ε λ λ ο υ Σ. Δ., Ἡ παράδοση γιά τήν «ἀναβίωση τῶν τηγανισμένων ψαριῶν κατά τήν ἄλωση τῆς Πόλης», *Λαογραφία* 34 (1985-1986), 44-57.
- Ι r m s c h e r J., Ἡ πορνεία στό Βυζάντιο, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνοῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 253-258.
- Κ α ρ π ό ξ η λ ο υ Ἀ π., Περὶ ἀποπάτων, βόθρων καί ὑπονόμων, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνοῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 325-352.

- Κ α τ σ α ρ ο ũ Β., 'Από τήν καθημερινή ζωή στο «Δεσποτάτο» της 'Ηπείρου. (Ἡ μαρτυρία τοῦ μητροπολίτη Ναυπάκτου Ἰωάννη Ἀποκαΐκου), *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 632-674.
- Κ i s l i n g e r E., Ἡ γυναικολογία στήν καθημερινή ζωή τοῦ Βυζαντίου, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 135-145.
- Κ o d e r J., Ἐπαγγέλματα σχετικά μέ τόν ἐπισιτισμό στο Ἐπαρχικό Βιβλίο, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 363-371.
- Κ ό λ ι α Τ α ξ., Τά δπλα στή βυζαντινή κοινωνία, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 463-476.
- Κ ο ν ό μ ο υ Ν τ., Τό φυλακτό τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Μιά ἀφιέρωση στο ἱερό λείψανο τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, *Ἐπτανησιακά Φύλλα* 14 (1987), 65-68.
- Ὁ βυζαντινός θησαυρός τοῦ Κάστρου τῆς Ζακύνθου. Ἐνας ἀδιάφθευτος μάρτυράς του, *Ἐπτανησιακά Φύλλα* 14 (1987), 25-35.
- Κ ο ρ ρ έ Θ., Τό «ἄγρον πῦρ» πρίν ἀπό τόν 7ο αἰώνα, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 523-529.
- Λ ά β β α Γ. Π., Βυζαντινή οικιστική καί Μεταβυζαντινή συνέχεια, *Βυζαντιναί Μελέται* 2 (1990), 46-64.
- Λ α ἰ ο υ Ἁ γ γ ε λ ι κ ῆ ς, Ἡ ἱστορία ἐνός γάμου: Ὁ Βίος τῆς ἁγίας Θωμαΐδος τῆς Λεσβίας, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 237-251.
- Λ α μ π ά κ η Σ., Πολιτικοκοινωνικά καί καθημερινά ἀπό τά ἐπιτύμβια ἐπιγράμματα τῶν Βυζαντινῶν, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 603-621.
- Λ α μ π ρ ο π ο ũ λ ο υ Ἁ ν ν α ς, Οἱ πανηγύρεις στήν Πελοπόννησο κατά τή μεσαιωνική ἐποχή, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἡ καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομέες καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 291-310.
- Λ ο ũ β η - Κ ί ζ η Ἀ σ π α σ ί α, Ἡ ἐκπαίδευση στο Βυ-

- ζάντιο, *Αρχαιολογία* 25 (1987), 26-30.
- Μ α λ ι γ κ ο υ δ η Φ., *Ἐκφάνσεις τῆς ἑλληνο-σλαβικῆς καθημερινότητας κατά τόν Μεσαίωνα*, Θεσσαλονίκη 1990.
- Μ α ν τ ἑ λ λ ο υ Π α ν α γ ι ώ τ α ς, Ἡ προσωπική ζωή τῆς Θεοδώρας πρὶν ἀπὸ τὸ γάμο της μὲ τὸν Ἰουστινιανὸ δπως παρουσιάζεται μέσα ἀπὸ τὰ ἀνέκδοτα τοῦ Προκοπίου, *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 330-339.
- Μ α ρ κ ό π ο υ λ ο υ Α., Ἡ ὀργάνωση τοῦ σχολείου. Παράδοση καὶ ἐξέλιξη, *Πρακτικά τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομῆς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 325-333.
- Μ α υ ρ ο μ ά τ η Λ., Ὅψεις τῆς φιλανθρωπίας στὸ Βυζάντιο, *Πρακτικά τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομῆς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 147-152.
- Μ α ύ ρ ο υ Τ., Οἱ βυζαντινοὶ γνῶριζαν τὸ τιμμέντο; *Δελτίο Ἱστορικῶν Μελετῶν Ναυπλίου* 10 (1989), 148.
- Μ ε ἷ μ ά ρ η Ι., Ἡ ἐπίδραση τοῦ Μακεδονικοῦ ἡμερολογίου στὴν Παλαιστίνη καὶ τὴν Ἐπαρχία Ἀραβίας, *Πρακτικά τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομῆς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 105-117.
- Μ ε ἷ μ ά ρ η Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν α ς, Ἀπεικονίσεις δημοφιλῶν ἁγίων, *Πρακτικά τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομῆς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 587-602.
- Μ ί χ α - Λ α μ π ά κ η Ἀ σ π α σ ί α ς, Οἱ τροφές καὶ ὁ συμβολισμὸς τους στὰ βυζαντινὰ ὄνειροκριτικὰ κείμενα, *Βυζαντινὸς Δόμος* 2 (1988), 161-182.
- Τὸ «Θανατικὸν τῆς Ρόδου» ὡς πηγὴ πληροφοριῶν γιὰ τὴ γυναικεία ἐνδυμασία τῆς νήσου, *Βυζαντινὸς Δόμος* 3 (1989), 51-62.
- Μ ο υ τ ζ ά λ η Ἀ φ έ ν τ ρ α ς, Ἡ φροντίδα γιὰ τὴν καθαριότητα τοῦ σώματος καὶ τὰ λουτρά τῶν Βυζαντινῶν, *Αρχαιολογία* 31 (1989), 23-27.
- Νοσοκομεῖα καὶ Κοινωφελῆ ἰδρύματα στὸ Βυζάντιο, *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 231-256.
- Μ π α κ ι ρ τ ζ ῆ Χ., Ἡ ἡμέρα μετὰ τὴν καταστροφή τοῦ Φιλίππου, *Πρακτικά τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομῆς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 615-710.
- Μ π ε ν β ε ν ῖ σ τ ε Ρ ί κ α ς, Γαμήλιες στρατηγικὲς στὸ Μεσαίωνα: οἱ ἀπαγωγές, *Τὰ Ἱστορικά* 8(1988), 103-114.
- Μ π ο υ ρ δ ά ρ α Κ α λ λ ι ό π η ς, Ἡ ἄσκηση τοῦ ἱατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἀπὸ τὴν γυναίκα στὸ Βυζάντιο καὶ ἡ νομικὴ τῆς κατοχύρωση, *Πρακτικά τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμπο-*

σίον: *Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομές καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 121-134.

- Ν α λ π ά ν τ η Δ., Ὁ καλλωπισμός στό Βυζάντιο, *Ἀρχαιολογία* 31 (1989), 17-22.
- Ν α σ τ ά σ ε Δ., Καθημερινή ζωή, θεοσημίες καί πολιτική ἰδεολογία στή μεσαιωνική Ν.Α. Εὐρώπη, *Πρακτικά τοῦ Α' Διεθνoῦς Συμποσίου :Ἡ καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομές καί συνέχειες στήν ἑλληνιστική καί ρωμαϊκή παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 623-628.
- Π α π α δ ά κ η Ἀ σ π α σ ί α ς, Τό πάλιο στή βενετοκρατούμενη Κρήτη, *Ἀριάδνη* 5 (1989): Ἀφιέρωμα στόν Στυλιανό Ἀλεξίου, 255-259.
- Σ π υ ρ ό π ο υ λ ο υ Π., Παραδόσεις γύρω ἀπό τήν Ἄλωση τῆς Πόλης, *Νέα Ἑστία* 124 (1988), 1175-1186.
- T a l b o t R i c e T a m a g a, Ὁ δημόσιος καί ἰδιωτικός βίος τῶν Βυζαντινῶν, μετ. Φ. Β ώ ρ ο υ, Ἀθήνα 1989⁴.
- Τ σ ο υ κ ν ί δ α Γ., Διηγήσεις γιά ἀναβλάστηση ξεροῦ ξύλου, *Βυζαντινός Δόμος* 3 (1989), 77-79.
- Χ ρ ή σ τ ο υ Ε ἰ ρ ή ν η ς - Ν ι κ ο λ ά ο υ Κ α τ ε ρ ί ν α ς, Στοιχεῖα γιά τήν κοινωνία καί τόν καθημερινό βίο στήν περιοχή τῆς Λακωνικῆς (Θ'-ΙΒ' αἰ.) ἀπό ἀγιολογικά κείμενα, *Βυζαντινά Μελέται* 2 (1990), 206-230.
- Ψ α ρ ι ώ τ η Θ., Ὁ κόσμος τῶν φυτῶν καί τῶν ζώων στόν Ἀκάθιστον Ὕμνον, *Συμπόσιον Πνευματικῶν ἐπί χρυσῶ ἰωβηλαίῳ ἱερωσύνης τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου 1939-1989*, Ἀθήνα 1989, σελ. 353-371.

Ζ'

ΜΟΥΣΙΚΗ - ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ

- Ἄ μ α ρ γ ι α ν ά κ η Γ., Κρητική βυζαντινή καί παραδοσιακή μουσική, *Κρήτη. Ἱστορία καί Πολιτισμός*, τόμ. Β', Κρήτη 1988, σελ. 317-332.
- Β α ρ β ο ύ ν η Μ. Γ., *Μουσικά χειρόγραφα Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Νικολάου Σάμου*, Ἀθήνα 1989.
- Δ ε β ρ ε λ ή Ἀ σ τ., *Πηδάλιον. Μέθοδος βυζαντινῆς μουσικῆς*, Θεσσαλονίκη 1989.
- Ἰ α κ ο ν Ἰ j e ν i ć Α., Κύπριοι μελωδοί, ὑμνογράφοι καί ἀντιγραφεῖς τῶν βυζαντινῶν μουσικῶν χειρογράφων τοῦ ΙΕ'-ΙΖ' αἰώνα, *Ἐπετηρὶς τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (Κύπρου)* 13-16, 1 (1984-1987), 469-477.
- Π α π α τ ρ ι α ν τ α φ ύ λ λ ο υ - Θ ε ο δ ω ρ ῖ δ η Ν ἰ κ η ς, «Οἱ πέντε φωνές - οἱ δέκα κατηγορίες», *Βυζαντινά* 14 (1988), 303-306.
- Σ τ ά θ η Γ. Θ., Ἡ Ἐξήγηση τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης, *Θεολογία* 58 (1987), 337-371.
- Ἡ ψαλτική παράδοση τῆς Σιμωνόπετρας καί ἡ ἀσματική ἀκολουθία τοῦ δασίου Σίμωνος, *Ἅγιος Σίμων ὁ Ἀθωνίτης κτίτωρ τῆς Σιμωνόπετρας*, Ἀθήνα 1987, σελ. 131-137.
  - Ὑμνογραφικά στόν δασίο Σίμονα, *Ἅγιος Σίμων ὁ Ἀθωνίτης κτίτωρ τῆς Σιμωνόπετρας*, Ἀθήνα 1987, σελ. 99-128.
  - Ἡ ἐξέλιξη τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς στή μεταβυζαντινὴ περίοδο, *Ἀναφορὰ εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάροδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Δ', Γενεΐη 1989, σελ. 431-449.
- Χ α τ ζ η σ ο λ ω μ ο ὕ Σ., Τό τροπάρι τῆς Κασσιανῆς (9ος αἰ.) στήν ἀρχική του μουσική σύνθεση, κατά τόν ὑπ. ἀρ. 99 Βυζαντινὸ Μουσικὸ Κώδικα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου (13ος αἰ.), *Ἐπετηρὶς τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (Κύπρου)* 13-16, 1 (1984-1987), 479-493.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ - ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΗ

- B a r n e a L., 'Η περιοχή του Κάτω Δούναβη υπό το φως των βυζαντινών σιγίλλων, *Βυζαντινά* 8 (1988), 77-96.
- B e n d a l l S., Δούλοι ή στρατιώτες, μετ. Α. Τ ζ α μ α λ ή, *Νομισματικά Χρονικά* 8 (1989), 42-43.
- Κ ο λ τ σ ί δ α - Μ α κ ρ ή Ί ω ά ν ν α ς, Μολυβδόβουλλο άξιωματούχου Μαρωνείας, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνούς Συμποσίου Θρακικών Σπουδών*, σελ. 265-272.
- Κ ρ α β α ρ τ ό γ ι α ν ν ο υ Δ ρ., Μέ άφορμή διασκορπισμένο εύρημα Θηβών μεσαιωνικών νομισμάτων. Θησαυροί που χάνονται, *Επετηρίς Έταιρείας Βοιωτικών Μελετών* 1, 1 (1988), 591-597.
- Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ - Σ τ ε ρ γ ι ά δ ο υ Ε ύ α ν θ ί - α ς, *Τά σχετικά με την άρχιεπισκοπή Άχρίδας σιγίλλια του Βασιλείου Β'*, Θεσσαλονίκη 1988.
- L e u t h o l d E., Μερικά σπάνια χάλκινα νομίσματα των αυτοκρατόρων Μαυρικίου και Φωκά, μετ. Α. Τ ζ α μ α λ ή, *Νομισματικά Χρονικά* 8 (1989), 47.
- M e t c a l f D. M., 'Η σημασία των εύρημάτων Άμορογού και Θήρας στην έπαλήθευση της έρμηνείας των ύποβυζαντινών τραχέων της περί τό 1204 περιόδου, μετ. Α. Τ ζ α μ α λ ή, *Νομισματικά Χρονικά* 8 (1989), 60-67.
- Ν α υ π λ ι ώ τ η Ί ά κ., 'Η σφραγίδα των Σομμαρίπα της Άνδρου (1440-1566). Ένα σπάνιο κειμήλιο της Φραγκοκρατίας που σώζεται στη Νάξο, *Κυκλαδικά Θέματα* 15 (1986), 156-162.
- Ο λ κ ο ν ο μ ί δ η Ν., Τά Βυζαντινά μολυβδόβουλλα ως ιστορική πηγή, *Πρακτικά της Άκαδημίας Άθηνών* 62, 1 (1987), 240-255.
- Π έ ν ν α Β ά σ ω ς, «Θησαυρός» χαλκίνων ύστερορωμαϊκών νομισμάτων από νεκροταφείο της Άθήνας, *Πρακτικά του Α' Διεθνούς Συμποσίου. Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην έλληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση*, Άθήνα 1989, σελ. 261-277.
- Π ι τ ί δ η Θ., Τό άνωνυμο κυπριακό γκρός, *Νομισματικά Χρονικά* 7 (1987), 25-29.
- Π ρ ω τ ο ν ο τ ά ρ ι ο υ Π., 'Ο Ίωάννης Ε' Παλαιολόγος και ή Άννα της Σαβοΐας στη Θεσσαλονίκη (1351-1365). Τό εύρημα των Σερρών, *Νομισματικά Χρονικά* 8 (1989), 69-79.
- Π ρ ω τ ο ν ο τ ά ρ ι ο υ Π. - B e n d a l l S., Δύο μο-

ναδικές νομισματικές μαρτυρίες του Ματθαίου Ἀσάνη Καντακουζηνού από την Θράκη (1354-1355), *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου Θρακικῶν Σπουδῶν, σελ. 601-607.

- Δύο νομισματικές μαρτυρίες του Ματθαίου Καντακουζηνού - Ἀσάνη, *Νομισματικά Χρονικά* 7 (1988), 19-21.

Τ ο υ ρ ά τ σ ο γ λ ο υ Ι., Τ σ ο ύ ρ τ η - Κ ο ύ λ η Ἡ-
[ο ὺ ς], Κ ρ ί κ ο υ - Γ α λ ά ν η Μ [ί ν α ς], Ὁ
θησαυρός «Κομοτηνῆς» /1979 (:): Συμβολή στην κυκλοφορία
τῶν τεταρτηρῶν τοῦ ΙΒ΄ αἰ. μ.Χ., *Byzantinische Forschungen*
14, 1, (1989): Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικῶν
Σπουδῶν, σελ. 365-428.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

- Ά γ α π η τ ί δ η Σ., Κοινωνικοοικονομικές πτυχές του Βυζαντινού πολιτισμού του 9ου αιώνα, *Βυζαντινά Μελέται* 1 (1988), 17-31.
- Ά ν τ ω ν ι ά δ η - Μ π ι μ π ί κ ο υ Έ λ έ ν η ς, *Τό Βυζάντιο και ό άσιατικός τρόπος παραγωγής*, Άθήνα 1988.
- Γ ά σ π α ρ η Χ α ρ., 'Η ναυτιλιακή κίνηση από τήν Κρήτη προς τήν Πελοπόννησο κατά τόν 14ο αιώνα, *Τά Ιστορικά* 9 (1988), 287-318.
- Οί επαγγελματίες του Χάνδακα κατά τόν 14ο αιώνα. Σχέσεις μέ τόν καταναλωτή και τό κράτος, *Σύμμεικτα* 8 (1989), 83-133.
- Γ κ ό φ α Δ., Έμπορικές επιχειρήσεις Έλλήνων τής Κρήτης γύρω στό 1300, *Έπιθεώρησις του Έμπορικού Δικαίου* 41 (1990), 1-34.
- C i r o l l a C., *Η Εύρώπη πριν τή βιομηχανική επανάσταση. Κοινωνία και οικονομία 1000-1700 μ.Χ.*, μετ. Π. Σ τ α μ ο ύ λ η, Άθήνα 1988.
- Κ ο ν ι δ ά ρ η Ι. Μ., Τά πλοία τής Μονής Πάτμου, *Άρχαιολογία* 32 (1989), 36-40.
- Μ π α ρ τ ι κ ι ά ν Χ ρ., 'Η οικονομική πολιτική του Βυζαντίου στην Άρμενία. (Δεύτερο μισό μέ πρώτο μισό του 11ου αιώνα), *Πρακτικά του Α' Διεθνούς Συμποσίου: 'Η Καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην έλληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση*, Άθήνα 1989, σελ. 439-447.
- Ν ε ρ ά ν τ ζ η - Β α ρ μ ά ζ η Β ά σ ω ς, Συντεχνίες εμπόρων στην Κωνσταντινούπολη τόν 10ο αιώνα, *Πρακτικά του Α' Διεθνούς Συμποσίου: 'Η καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην έλληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση*, Άθήνα 1989, σελ. 353-361.
- Π α ν τ ζ ό π ο υ λ ο υ Γ., Λατίνοι, τό πανί των Βυζαντινών, *Άρχαιολογία*, 32 (1989), 24-27.
- Π α π α γ ι ά ν ν η Έ λ ε υ θ ε ρ ί α ς, Φορολογικές πληροφορίες από έπιστολές του Μεγάλου Βασιλείου (329/31-379) και του Θεοφυλάκτου Άχρίδας (1050/55 - 1125/26;), *Πρακτικά του Α' Διεθνούς Συμποσίου: 'Η καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην έλληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση*, Άθήνα 1989, σελ. 391-407.
- Π α π α θ α ν ά σ η - Μ ο υ σ ι ο π ο ύ λ ο υ Κ α λ λ ι -

- ό π η ς, Συμβολή στη διερεύνηση τής οικονομίας τής Θράκης κατά τή βυζαντινή περίοδο, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 511-526.
- Π α τ ο ύ ρ α Σ ο φ ί α ς, Βιοτεχνική παραγωγή και συναλλαγές στis ελληνικές ἀποικίες τής δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Εὐξείνου Πόντου (4ος - 6ος αἰ.), *Πρακτικά τοῦ Α΄ Διεθνούς Συμποσίου: Ἡ καθημερινή ζωὴ στοῦ Βυζάντιο. Τομῆς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 279-290.
- Π ε ρ ε ν τ ῖ δ η Σ., Πρόνοια-φεουδαλισμός-τιμαριωτισμός: προβλήματα ὄρολογίας, *Πρακτικά Η΄ Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 1987, σελ. 17-25.
- Π ο ῶ ἔ μ η Δ., Ἀνδριακὸν ἔγγραφον τοῦ 1487, *Πέταλον* 5 (1990), 77-87.

ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ

- Γ κ ρ ά τ ξ ι ο υ Ό λ γ α ς, Ἡ διακόσμηση στά χειρόγραφα τοῦ Λουκά Οὐγγροβλαχίας τοῦ Κυπρίου, *Ἐπετηοίς Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (Κύπρου)* 17 (1987-1988): *Πρακτικά Α' Διεθνούς Συμποσίου Μεσαιωνικῆς Κυπριακῆς Παλαιογραφίας*, σελ. 57-80.
- Κ α δ ᾶ Σ., Σημειώματα χειρογράφων τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Μονή Ξηροποτάμου, *Βυζαντινά* 14 (1988), 307-381.
- Κ ι ρ μ ί τ σ η Π., Χειρόγραφα τῆς Βρεττανικῆς Βιβλιοθήκης ἀναφερόμενα εἰς τὴν Κύπρον, *Κυπριακαὶ Σπουδαί* 50 (1986), 89-106.
- Κ ο μ ί ν η Ἀ θ., *Πατμακὴ Βιβλιοθήκη, ἦτοι νέος κατάλογος τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Πάτμου*, τόμ. Α': *Κώδικες 1-101*, Ἀθήνα 1988.
- Παλαιοὶ κατάλογοι τῶν κωδίκων τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Πάτμου. Ἀναγκαῖαι διασαφήσεις, Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τόμ. Γ', Γενεὴ 1989, σελ. 211-221.
- Μ α υ ρ ο μ ᾶ τ η - Κ α τ σ ο υ γ ι α ν ν ο π ο ὐ λ ο υ Σ ο υ λ τ ᾶ ν α ς, Τό χφ. ἀρ. 31 τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης καὶ ὁ Boldeianus Roe 18, *Ἀφιέρωμα στὸν Ἐμμανὴλ Κριαρᾶ*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 101-127.
- Μ ο υ σ ι ὀ π ο ὐ λ ο υ Κ. Π., Τὰ διακοσμητικὰ στοιχεῖα σέ μεσαιωνικά κυπριακά χειρόγραφα ὡς συνέχεια τῆς ἀρχαίας διακοσμητικῆς καὶ ὡς ἔκφραση τῆς λαϊκῆς τέχνης, *Ἐπετηοίς Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (Κύπρου)* 17 (1987-1988): *Πρακτικά Α' Διεθνούς Συμποσίου Μεσαιωνικῆς Κυπριακῆς Παλαιογραφίας*, σελ. 187-207.
- Π α π α τ ρ ι α ν τ α φ ὐ λ λ ο υ - Θ ε ο δ ω ρ ῖ δ η Ν ῖ κ η ς, «Τιμόθεος ἡ περὶ Δαιμόνων». Ἐνα νέο χειρόγραφο, *Βυζαντινά* 8 (1988), 149-156.
- Π ο λ ῖ τ η - Σ α κ ε λ λ α ρ ι ᾶ δ η Μ α ρ ῖ α ς, Λειτουργικά χειρόγραφα τῆς Σχολῆς Μποξέου στὴν Κύπρον, *Ἐπετηοίς Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (Κύπρου)* 17 (1987-1988): *Πρακτικά Α' Διεθνούς Συμποσίου Μεσαιωνικῆς Κυπριακῆς Παλαιογραφίας*, σελ. 81-111.
- Σ ο φ ι α ν ο ὦ Δ., Τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων. Ἱστορικὴ ἐπισκόπηση - γενικὴ θεώρηση, *Τρικαλινά* 8 (1988), 35-87.
- Τ σ ε λ ῖ κ α Ἁ γ., Νικολάου Σπαρμιώτη, νομικοῦ Κορυφῶν, «ἔγγραφον ἐλευθερίας» (1391), *Δελτίον τῆς Ἰονίου Ἀκα-*

- δημίας 2 (1986): Ἀφιέρωμα στή μνήμη Λίνου Πολίτη, 168-187.
- Ἡ διαθήκη τοῦ Petro de Cafrano καί οἱ πράξεις ἐκλογῆς Κυπρίων φοιτητῶν γιά τό Πανεπιστήμιο τῆς Πάδοβας (1393, 1436-1569), Ἐπετηρίς Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (Κύπρου) 17 (1987-1988): Πρακτικά Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου Μεσαιωνικῆς Κυπριακῆς Παλαιογραφίας, σελ. 261-292.
  - Παρατηρήσεις σέ Πελοποννησιακά χειρόγραφα τοῦ 11ου, 12ου καί 13ου αἰῶνος, Πρακτικά τοῦ Γ΄ Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, τόμ. Β΄, Ἀθήνα 1987-1988, σελ. 485-498.
- Χι ο ν ί δ η Ν. Π., Συμβολή στή στεμματική, Ἐπετηρίς Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν (Κύπρου) 17 (1987-1988): Πρακτικά Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου Μεσαιωνικῆς Κυπριακῆς Παλαιογραφίας, σελ. 293-302.

- Άγγελίδη Α., *Αναδρομή στην ιστορία της Μακεδονίας*, τόμ. Α', Κατερίνη 1989.
- Άγγελόπουλου Άθ., *Η χριστιανική Θεσσαλονίκη προϊσταμένη του Ίλλυρικού (50 μ.Χ.-395 μ.Χ.), Χριστιανική Θεσσαλονίκη. Από του Άποστόλου Παύλου μέχρι και της Κωνσταντινείου εποχής*, Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 107-116.
- A h r w e i l e r H é l è n e, *Ό Κωνσταντίνος Ζ΄ Πορφυρογέννητος και η Κωνσταντινεία ιδεολογία, Κωνσταντίνος Ζ΄ ό Πορφυρογέννητος και η εποχή του. Β΄ Διεθνής Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Άθήνα 1989, σελ. 1-4.
- Άναστασίου Ι. Ε., *Ό ιστορικός Δούκας εξιστορεί τίς θρησκευτικές αντιθέσεις στην πόλη πριν από την Άλωση, Πρακτικά Η΄ Πανελληνίου Ιστορικού Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 1986*, σελ. 7-13
- B a d a w y H., *Συνθήκες συνθηκολόγησης των Κοινοτήτων της Αιγύπτου κατά την Άραβική κατάκτηση (640-645 μ.Χ.), Πρακτικά Ι΄ Πανελληνίου Ιστορικού Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 1989*, σελ. 17-26.
- B α κ α λ ό π ο υ λ ο υ Ά π., *Πηγές της ιστορίας της Μακεδονίας (1354-1833)*, συνεργ.-έπιμ. Έκδ. Μ α ρ ί α ς Β α φ ρ ε ι ά δ ο υ, Θεσσαλονίκη 1989.
- B a s c h L., *Kadirga, η τελευταία γαλέρα, Άρχαιολογία 32 (1989)*, 27-35.
- B a y n e s N. - M o s s H., *Βυζάντιο. Εισαγωγή στο Βυζαντινό πολιτισμό*, μετ. Δ. Ν. Σ α κ κ α, Άθήνα 1988³.
- B e c k H. - G., *Η βυζαντινή χιλιετία*, μετ. Δ. Κ ο υ ρ τ ό β ι κ, Άθήνα 1990.
- B ρ α ν ο ύ σ η Λ., *«Έπαινος Ίωαννίνων». Η πρωτεύουσα της Ήπειρου στην ιστορική της διαδρομή*, Ίωάννινα 1986.
- Γ ε ω ρ γ ι ά δ ο υ Β α σ ι λ ι κ ή ς, *«Καί προδότης σαφής καθιστάμενος». Σχετικά μέ την κοινωνική προέλευση και άπτήρηση του Μεγάλου Δουκός Άλεξίου Άποκαύκου (1281/2-1345)*, Πρακτικά Ι΄ Πανελληνίου Ιστορικού Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 73-85.
- Γ ο υ ν α ρ ί δ η Π., *Ό Άγιος Παύλος και η μονή Ξηροποτάμου*, *Σύμμεικτα 8 (1989)*, 135-142.
- Γ ρ η γ ο ρ ί ο υ - Ί ω α ν ν ί δ ο υ Μ ά ρ θ α ς, *Πληροφορίες άγιολογικών κειμένων γύρω από στρατιωτικά ζητήματα, Πρακτικά του Α΄ Διεθνούς Συμποσίου: Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο. Τομές και συνέχειες στην*

- έλληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση, Ἀθήνα 1989, σελ. 531-545.
- Οἱ βυζαντινές κλεισοῦρες καί κλεισουραρχίες, *Βυζαντικά* 9 (1989), 179-202.
  - *Στρατολογία καί ἔγγεια στρατιωτική ἰδιοκτησία στό Βυζάντιο, Θεσσαλονίκη* 1989.
  - Ζητήματα στρατολογίας στό Βυζάντιο: ἡ περίπτωση τοῦ δόσιου Εὐθυμίου τοῦ Νέου, *Βυζαντικά* 10 (1990), 149-158.
- C a r i l e A. - C a v a l l o G., Τό ἀνέκδοτο χρυσόβουλλο τοῦ Ἀνδρονίκου Γ΄ Παλαιολόγου γιά τή μονή τῆς Λυκουσάδας (1332), μετ. Κ α τ ε ρ ί ν α ς Ν τ ε σ λ ῆ - Ἀ π ο σ τ ο λ ᾶ κ η, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 15(1989), 33-63.
- d e R i q u e r M., Ἡ πολιορκία τῆς Ρόδου τοῦ 1444 σέ δύο καταλανικές ἀφηγήσεις, *Δωδεκανησιακά Χρονικά* 11 (1986), 305-314.
- Δ ο α ν ῖ δ ο υ Σ ο φ ῖ α ς, *Τό Πριγκηπάτο τῆς Ἀχαΐας (1205-1460)*, Ἀθήνα 1989.
- Ε ὑ α γ γ ε λ ᾶ τ ο υ - Ν ο τ α ρ ᾶ Φ λ ω ρ ε ν τ ῖ α ς, «... Καί τά πολλά τῆς Πελοποννήσου... σεισμοῦ γεγόνασιν παρανάλωμα», *Πρακτικά τοῦ Γ΄ Διεθνoῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν*, τόμ. Β΄, Ἀθήνα 1987-1988, σελ. 427-448.
- Πολεμικές ἐπιχειρήσεις στή Θράκη τό θέρος τοῦ 1247, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 187-197.
- Ζ α κ υ θ η ν ο ῦ Δ. Α., *Βυζαντινή Ἱστορία* τόμ. Α΄: 324-1071 μ.Χ., Ἀθήνα 1989 (ἀνατύπωση).
- Ζ α χ α ρ ῖ ᾶ δ ο υ Ἐ λ ῖ σ ᾶ β ε τ, Σχετικά μέ τόν Ἀσίκ-Πασά-Ζαδέ καί τήν ἄλωση τῆς Τραπεζούντας, *Ἀρχεῖον Πόντου* 42 (1988-1989), 134-138.
- Ἐφήμερες ἀπόπειρες γιά αὐτοδιοίκηση στίς ἑλληνικές πόλεις κατά τόν ΙΔ΄ καί ΙΕ΄ αἰῶνα, *Ἀριάδνη* 5(1989): *Ἀφιέρωμα στόν Στυλιανό Ἀλεξίου*, σελ. 345-351.
- Ζ ε ρ λ ῆ ν τ η Π., *Μηλιγγοί καί Ἐξερῖται Σλάβοι ἐν Πελοποννήσῳ*, Ἀθήνα 1988 (ἀνατύπωση).
- Η ο ρ f K., *Οἱ Σλάβοι ἐν Ἑλλάδι. Ἀνασκευή τῶν θεωριῶν Φαλλμεράιερ*, Ἀθήνα 1988 (ἀνατύπωση).
- Ι l i e ν α Ἀ ν ῆ τ α ς, Ἡ Πάτρα κατά τό πρῶτο ἡμισυ τοῦ ΙΓ΄ αἰῶνα. Ὁρισμένα προβλήματα στίς ἱστορικές μελέτες τῶν τριῶν τελευταίων δεκαετιῶν, *Συμπόσιον Πνευματικόν ἐπί χρυσῷ λωβηλαίῳ ἱερωσύνης τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου 1939-1989*, Ἀθήνα 1989, σελ. 528-544.
- Ἰ ω α ν ν ῖ δ ᾶ κ η - Ν τ ὸ σ τ ο γ λ ο υ Ε ὑ α γ γ ε λ ῖ α ς, Οἱ Νορμανδοί καί ἡ πολιορκία τῆς Λάρισας, *Θεσσαλικό Ἡμερολόγιο* 15 (1989), 3-11.
- Κ α ζ ν τ ᾶ ν Ἀ. Π., Ἡ βυζαντινή οἰκογένεια καί τά προβλήματα τῆς, *Βυζαντινά* 4 (1988), 223-236. Πρβλ. καί *Μνήμων*

12 (1989), 195-209.

- Κ α ρ α γ ι α ν ν ό π ο υ λ ο υ Ι., Βυζαντινά σύμμεικτα Β': 1. Ἡ διάκριση τῶν νομοθετημάτων κατὰ τὸν Δημήτριον Χωματηνόν. 2. Ἕνας τρόπος ἄμυνας κατὰ τοῦ ὕψους πυρός, *Βυζαντιακά* 10 (1990), 247-254.
- *Ἱστορία βυζαντινοῦ κράτους*, τόμ. Γ': *Ἱστορία ὑστερας βυζαντινῆς περιόδου (1081-1453)*, μέρος α': *Τελευταῖες λάμψεις (1081-1204)*, Θεσσαλονίκη 1990.
- Κ α τ σ α ρ ο π ο ὕ λ ο υ Μ ε λ π ο μ έ ν η ς, Παρατηρήσεις σέ χρυσόβουλλο λόγο τοῦ Δουσάν γιὰ τὴν Μεγίστη Λαύρα (Δεκέμβριος τοῦ 1347), *Βυζαντιακά* 10 (1990), 189-200.
- Κ α τ σ α ρ ο ὕ Β., Ἐγγραφα σχετικὰ μὲ τὴ Μητρόπολη Θεσσαλονίκης στὰ τέλη τοῦ 13ου-ἄρχες 14ου αἰώνα, *Ἀφιέρωμα στὸν Ἐμμανουὴλ Κριαρᾶ*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 77-99.
- Κ ι τ σ ί κ η Δ., *Ἱστορία τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας (1280-1924)*, Ἀθήνα 1988.
- Κ ό λ ι α - Δ ε ρ μ ι τ ξ ά κ η Ἀ θ η ν ᾶ ς, Ἡ ἰδέα τοῦ «ιεροῦ πολέμου» στό Βυζάντιο κατὰ τὸν 10ο αἰώνα. Ἡ μαρτυρία τῶν τακτικῶν καὶ τῶν δημηγοριῶν, *Κωνσταντίνος Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἡ ἐποχὴ του. Β' Διεθνῆς Βυζαντινολογικῆς Συνάντησης*, Ἀθήνα 1989, σελ. 39-55.
- Κ ο ρ δ ῶ σ η Μ., Οἱ τελευταῖες στιγμές τοῦ Λέοντα Σγουροῦ (στὴν Κόρινθο; ἢ στό Ναύπλιο;), *Πρακτικά τοῦ Β' Συνεδρίου Ἀργολικῶν Σπουδῶν*, Ἀθήνα 1989, σελ. 43-48.
- Κ ο ρ ρ έ Θ. Κ., «Υγρὸν πῦρ». Ἕνα ὄπλο τῆς βυζαντινῆς ναυτικῆς τακτικῆς, Θεσσαλονίκη 1989².
- Κ ρ α ψ ί τ η Β., *Ἡ ἱστορία τῶν Ἰωαννίνων (9ος αἰ. μέχρι 1913)*, Ἀθήνα 1988.
- *Οἱ Ἀρβανίτες. «Παγὰ Λαλέουσα» Ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας*, Ἀθήνα 1989.
- Κ υ π ρ ι α ν ο ὕ ἀρχιμανδρίτου, Κατοικισμός τῆς νήσου (Κύπρου) ὑπὸ τῆς Ἁγίας Ἐλένης, *Σύναξη* 31 (1989), 5-6.
- Λ α μ π ά κ η Σ., Ὁ Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης καὶ ὁ «Σικελὸς ρῆξ». Σχόλια σχετικὰ μὲ τὴ στάση τοῦ Εὐσταθίου ἀπέναντι στὸν Νορμανδὸ Γουλιέλμο Β', *Βυζαντινὸς Δόμος* 2 (1988), 183-186.
- *Μακεδονικὴ δυναστεία καὶ Μεγαλοκομνηνοί. Σχόλια σχετικὰ μὲ τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα στὰ «Θαύματα» τοῦ Ἁγίου Εὐγενίου τοῦ Ἰωάννη-Ἰωσήφ Λαζαρόπουλου*, *Σύμμεικτα* 8 (1989), 319-333.
- Λ α μ π ρ υ ν ί δ η Μ. Γ., *Ἱστορικαὶ σελίδες (1320-1821). Οἱ Ἀλβανοὶ κατὰ τὴν κυρίως Ἑλλάδα καὶ τὴν Πελοπόννησον*, εἰσαγ. σημ. Δ. Λ ι θ ο ξ ό ο υ, Ἀθήνα 1987 (ἀνατύπωση).
- Λ ι ά π η Ἀ ν τ., Οἱ Πομάκοι τῆς Θράκης, *Θρακικά Χρονικά* 43 (1989), 51-54.
- Λ ο υ γ γ ῆ Τ., Ἡ Ἰουστινιάνεια Μεσόγειος καὶ τὸ τέλος τῆς βυζαντινῆς οἰκουμενικῆς ἰδεολογίας, *Βυζαντινὸς Δόμος* 2 (1988), 75-88.

- Μουτσόπουλου Ν. Κ., 'Η επανάσταση του Βασιλακίου καί τό κάστρο του 'Αετού στή Μακεδονία, *Άναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Δ', Γενεύη 1989, σελ. 33-55.
- Μπαζαίου - Βαγαβάς Θεώνης, Σημείωμα γιά τήν ἐπιδρομή του τσάρου Συμεών κατά τῆς κυρίας Ἑλλάδας (ἀρχές 10ου αἰώνα), *Σύμμεικτα* 8 (1989), 383-387.
- Μπαντιά Κατερίνας, 'Η βενετοκοιτητική συνθήκη του 1265. Διπλωματική ἔκδοση του κειμένου, *Κρητική Ἔστια* 2 (1988), 102-135.
- Μπαρτζελιώτη Λ., *Ὁ ἑλληνοκεντρισμός καί οἱ κοινωνικοπολιτικές ἰδέες του Πλήθωνος*, Ἀθήνα 1989.
- Μπαρτικιάν Χρ. Μ., Γιά τή λύση του αἰνίγματος περὶ τῆς «σλαυικῆς» καταγωγῆς του Βασιλείου Α', *Βυζαντινός Δόμος* 3 (1989), 27-36.
- Τό κίνημα τῶν Θονδρακιδῶν στο Βυζάντιο, *Βυζαντινός Δόμος* 3 (1989), 37-50.
- Νάτσιου Δ., *Ἱστορία τῆς Στυλίδας (ἀπό τά Φάλαρα στήν μεταπολεμική Στυλίδα)*, Στυλίδα 1988.
- Νεράντζη - Βαρμάζη Βασιλικῆς, 'Η Κρήτη στίς βυζαντινές πηγές του 14ου αἰ., *Πρακτικά Ἡ Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 1987*, σελ. 27-36.
- Νιαβῆ Π., Οἱ βίοι ἁγίων καί οἱ ἐπιστολές του Θεόδωρου Στουδίτη ὡς πηγές γιά τή βασιλεία του αὐτοκράτορα Νικηφόρου Α', *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 187-197.
- Νικολακάκη Ἡ λ., *Ὁ ἱερός πόλεμος του Ἰσλάμ «Τζιχάντ». Σύσταση - καθιέρωση - σύγχρονες ἐφαρμογές του*, Θεσσαλονίκη 1989.
- Νομικοῦ Χρ., *Οἱ Ἄραβες. Τό Ἰσλάμ - οἱ κατακτήσεις*, Ἀθήνα 1989 (ἀνατύπωση).
- Νυσταζοπούλου - Πελεκίδου Μαρία, *Τά πλοῖα τῆς Μονῆς Πάτμου (11ος-13ος αἰώνας), Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου. Ἱ. Μονή Ἁγ. Ἰωάννου του Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 93-114.
- Οἱ θησαυροὶ τῆς Μονῆς Πάτμου, γεν. ἐποπτεία Ἀθ. Κομίνης, Ἐκδοτική Ἀθηνῶν 1988. Συγγραφεῖς: Ἐλένη Γλύκατζη-Αητweiler (Ἱστορικό πλαίσιο), Ἀθ. Κομίνης (Εἰσαγωγή), Χ. Μπούρας (Ἀρχιτεκτονική), Ἡ. Κόλλιας (Τοιχογραφίες), Μ. Χατζηδάκης (Φορητές εἰκόνες), Μαρία Θεοχάρη (Χρυσοκέντητα ἄμφια), Γιώτα Παπαδοπούλου - Οἰκονομάκη (Ἐκκλησιαστική ἀγγυροχοῖα), Ντούλα Μουρίκη - Nancy Ševčenko (Εἰκονογραφημένα χειρόγραφα), Ἀθ. Κομίνης (Τά χειρόγραφα), Ἐρα Βρανούση (Τό ἀρχεῖο τῶν βυζαντινῶν ἐγγράφων), Μαρία Νυσταζοπούλου - Πελεκίδου (Ἐγγραφα δημοσίων

- λειτουργῶν τοῦ Βυζαντίου), Ν. Οἰκονομίδης] (Τά πατριαρχικά, μοναστηριακά καὶ ἰδιωτικά ἐγγράφα), Χρυσὰ Μαλτέζου (Ξενογλωσσο ἀρχαϊκὸ ὕλικό), Β. Παναγιωτοπούλου (Τὸ ἀρχεῖο τῆς Τουρκοκρατίας), Ἐμμ. Φραγκίσκος (Ἔντυπα).
- Οἰκονομίδη Ν., Ὁ ταξίαρχος Κρήτης, Ἀριάνθη 5 (1989): Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλέξiou, 119-124.
- Παναγιάννη Ἐλευθερία, Οἱ Βούλγαροι στὶς ἐπιστολές τοῦ Θεοφύλακτου Ἀχρίδας, Πρακτικά Ἰ Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 59-72.
- Παπαθανασίου Ἀπ., Ἀλέξιος Φιλανθρωπινὸς καὶ Ἰωάννης Δούκας Παλαιολόγος. Τὸ Χρονικὸ τῆς Ναυμαχίας τοῦ ἔτους 1275 στὸν κόλπο τοῦ Βόλου μεταξὺ Βυζαντινῶν καὶ Φράγκων, Ἀρχεῖο Θεσσαλικῶν Μελετῶν 8 (1988), 189-207.
- Πατούρα Σοφία, Τὸ Βυζάντιο καὶ ὁ ἐκχριστιανισμὸς τῶν λαῶν τοῦ Κανκᾶσου καὶ τῆς Κορμαίας (6ος αἰ.), Σύμμεικτα 8 (1989), 405-434.
- Πλουμίδη Γ., Προσβεῖες Κρητῶν πρὸς τὴ Βενετία (1487-1558), Ἰωάννινα 1986.
- Ροντογιάννη Π., Οἱ πρωτεύουσες τῆς Λευκάδος, Ἐπετηρὴς Ἐταιρείας Λευκαδικῶν Μελετῶν 7 (1988), 37-309.
- Ρωμανίδου Ι., Οἱ ὄροι Ρωμαῖος, Γραικὸς, Βυζαντινὸς καὶ Ἕλληνας στὶς διεθνεῖς σχέσεις, Βυζαντινὰ Μελέται 1 (1988), 75-88.
- Σαββίδη Α., Τὸ Βυζάντιο καὶ οἱ Σελτζούκοι Τούρκοι τὸν ἐνδέκατο αἰῶνα, Ἀθήνα 1988.
- Ἀττάλεια, 11ος-ἀρχὴς 14ου αἰ. Ἡ μετάβαση ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ στὴ μουσουλμανικὴ ἐξουσία, Βυζαντινὸς Δόμος, 3 (1989), 121-162.
  - Ἐκχριστιανισμένοι τουρκοφῶνοι μισοφόροι στὰ βυζαντινὰ καὶ στὰ λατινικὰ στρατεύματα τῆς Ἀνατολῆς, Πρακτικά Ἰ Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 87-97.
- Σαράντη Θ., Τὰ Γρεβενά. (Συμβολὴ στὴν ἱστορία τους), Μακεδονικά 26 (1987-1988), 242-307.
- † Σβωρόβου Ν., Τὸ νόημα καὶ ἡ τυπολογία τῶν κρητικῶν ἐπαναστάσεων τοῦ 13ου αἰ., Σύμμεικτα 8 (1989), 1-14.
- Σμπυράκη - Καλαντζῆ Αἰκατερίνη, Ἱστορικὸς πίνακας τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν Παλαιοχριστιανικὴ, Βυζαντινὴ καὶ Μεταβυζαντινὴ περίοδο, Ἀρχαιολογία 34 (1990): Ἀφιέρωμα στὴ Θεσσαλία, 85-86.
- Σούλη Γ., Ἡ Θεσσαλικὴ Βλαχία, μετ. Νίκη Ντεσλή, Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιο 15 (1989), 13-15.
- Σολιώτη Α., Ἡ ἴδρυση τῆς Καρδίτσας, Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιο 17 (1990), 28-30.
- Σπανοῦ Κ., Συμπλήρωμα στὴ «Βυζαντινὴ Θεσσαλία» τῶν F. Hild, J. Koder, K. Σπανοῦ, Κ. Ἀγραφιῶτη, Θεσσαλικὸ Ἡμε-

- ρολόγιο 15 (1989), 81-88.
- Σ π υ ρ ό π ο υ λ ο υ Π., Ἡ κτίση τῆς Κωνσταντινουπόλεως (ἀπὸ τὴν ἀποικία τῶν Μεγαρέων στὴ βασιλίδα τῶν πόλεων), *Νέα Ἐστία* 124 (1988), 1085-1094.
- Σ τ α υ ρ ί δ ο υ - Ζ α φ ρ ά κ α Ἀ λ κ μ ή ν η ς, Συμβολὴ στὸ ζήτημα τῆς ἀναγόρευσης τοῦ Θεόδωρου Δούκα, *Ἀφιέρωμα στὸν Ἐμμανουὴλ Κριαρᾶ*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 37-62.
- Ἡ μητρόπολη Θεσσαλονίκης (1227-1235). Ἕνα ζήτημα πολιτικοεκκλησιαστικό, *Πρακτικά Ἰ Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 41-59.
  - *Νίκαια καὶ Ἡπειρος τὸν 13ο αἰ. Ἱδεολογικὴ ἀντιπαράθεση στὴν προσπάθειά τους νὰ ἀνακτήσουν τὴν Αὐτοκρατορία*, Θεσσαλονίκη 1990.
- Σ υ μ ε ω ν ί δ η Σ., *Ἱστορία τῆς Σίφνου ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ ἐποχὴ μέχρι τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον*, Ἀθήνα 1989.
- S c h e i n e r P., Ὁ Βοκκάκιος καὶ ἡ Ἑλλάδα, *Βυζαντινὰ Μελέται* 2 (1990), 65-73.
- S e t t o n K. M., Τὸ βυζαντινὸ ὑπόβαθρον τῆς Ἰταλικῆς Ἀναγέννησης, μετ. Π. Παναγιώτου, Ἀθήνα 1989.
- Τ α ρ ν α ν ί δ η Ι., Τὰ μοναστήρια ὡς κέντρα πολιτιστικῆς ἀκτινοβολίας τοῦ Βυζαντίου στὸ Σλαβικὸν κόσμον, *Ἀφιέρωμα στὸν Ἐμμανουὴλ Κριαρᾶ*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 283-289.
- Τ ρ ι α ν τ α φ ῦ λ λ ο υ Κ. Ν., Οἱ Σλαῦοι εἰς Πάτρας, *Συμπόσιον Πνευματικῶν ἐπὶ χρυσῷ ἰωβηλαίῳ ἱερωσίνης τοῦ μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου 1939-1989*, Ἀθήνα 1989, σελ. 328-332.
- Τ σ ο π α ν ά κ η Ἀ γ., Δύο ἱστορικοὶ κατακλυσμοὶ στὴν Ρόδο (316 π.Χ., 1476 μ.Χ.), *Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν* 62, 1 (1987), 327-350.
- Φ ω τ ι ά δ η Κ., Οἱ ἐξισλαμισμοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ οἱ κρυπτοχριστιανοὶ τοῦ Πόντου, μετ. Α. Καψάλη, Θεσσαλονίκη 1988.
- Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Κριμαίας, *Μαριούπολη, δικαίωμα στὴ μνήμη*, πρόλ. Ἰ. Τζοῦχα, Ἀθήνα 1990.
- Χ α τ ζ η ψ ά λ τ η Κ., Τρεῖς βυζαντινοὶ Δούκες τοῦ Θέματος Κύπρου κατὰ τοὺς ΙΑ΄ καὶ ΙΒ΄ αἰῶνας, *Κυπριακαὶ Σπουδαί* 50 (1986), 107-110.
- Χ ι δ ί ρ ο γ λ ο υ Π., Οἱ Ἑλληνες Πομάκοι καὶ ἡ σχέση τους μετὰ τὴν Τουρκία, Ἀθήνα 1989².
- Χ ο ῦ λ ι α Σ ο υ ζ ά ν α ς, Οἱ Φράγκοι στὴ Θεσσαλία, *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιο* 15 (1989), 17-28.
- Χ ρ υ σ ο ῦ Ε., Ἡ βυζαντινὴ ἐπικράτεια καὶ τὰ σύνορα τῆς Αὐτοκρατορίας (Σχόλιο στὸ DAI, κεφ. 45, *Περὶ Ἰβήρων*), *Κωνσταντίνος Ζ΄ ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἡ ἐποχὴ του. Β΄ Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 15-24.
- Ἡ σφαγὴ τῶν Θεσσαλονικέων τὸ 390, *Χριστιανικὴ Θεσσαλονίκη. Ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μέχρι καὶ τῆς Κωνσταν-*

τινείου έποχης, Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 91-105.

ΙΒ'

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΡΑΛΔΙΚΗ

- Άσωνίτη Σ., Προσωπογραφικές παρατηρήσεις στο Χρονικό των Τόκκων, *Βυζαντιακά* 8 (1988), 133-148.
- Βογιατζόγλου Β., Τουρκικά και τουρκογενή επώνυμα στην Ελλάδα, *Όνόματα* 12 (1988), 96-107.
- Ζαμπετάκη Έμ.μ., Σχέσεις της βυζαντινής οικογένειας Βαρούχα και Ένετων στην Κρήτη, *Αμάλθεια* 74-77 (1988), 65-88.
- Θωμόπουλου Ι., Φραγκικά επώνυμα στις Κυκλάδες, *Κυκλαδικά Θέματα* 14 (1986), 87-92.
- Κόντη Βούλας, Τά εθνικά οικογενειακά όνόματα στην Κρήτη κατά τη βενετοκρατία (13ος-17ος αι.), *Σύμμεικτα* 8 (1989), 143-317.
- Κύρου Δ., Τά πατριδωνυμικά του Άγίου Όρους (προέλευση-επιθέματα), *Όνόματα* 12 (1988) 286-291.
- Μαυριδεροῦ Δ., *Έγχειρίδιο γενεαλογικῆς*, Άθήνα 1988.
- Μηλιαράκη Ά., *Οικογένεια Μαμωνά. Ιστορική και γενεαλογική μελέτη τῆς οικογενείας Μαμωνά από τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ μέχρι σῆμερον (1248-1902)*, Άθήνα 1988 (ἀνατύπωση).
- Ναυπιώτη - Σαραντηνοῦ Ἴ., Σαραντηνοί-Βυζάντιο-Νάξος. Ἡ πορεία μιᾶς οικογένειας μέσα στους αἰῶνες, *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 57-74.
- *Τά ἐραλδικά μνημεῖα τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ ὀρθοδόξων τῆς Νάξου καί ἡ ἱστορία τῶν προσώπων καί οικογενειῶν πού συνδέονται μέ αὐτά*, Άθήνα 1989.
- Παπαθανασίου Άπ., *Οἱ Μελισσηνοί τῆς Δημητριάδας κτήτορες Ἰ. Μονῶν*, Άθήνα 1989.
- Παπαχριστοδούλου Χρ., Ἐπώνυμα βυζαντινά καί νεώτερα Δωδεκανήσου, *Όνόματα* 12 (1988), 413-416.
- Πολέμη Δ., Βαπτιστικά όνόματα από βυζαντινά επώνυμα σ' ένα χειρόγραφο τῆς Ἄνδρου, *Όνόματα* 12 (1988), 429-434.
- Τσουλικανάκη Ναυκρ., Ὁ ἐπιφανῆς οἶκος Καλογερά στην Πάτμο καί ἄλλοῦ πρίν καί μετά τήν Ἄλωση, *Βυζαντινά Μελέται* 1 (1988), 130-188.

- Ἀ β ρ α μ έ α Ἐ ν ν α ς, Μνημεία καὶ λόγος: Μία διασκευὴ τῆς «Διηγῆσεως περὶ τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἁγίας Σοφίας», *Ἀριάδνη* 5 (1989): Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου, 223-227.
- Ἀ γ γ ε λ ί δ η Χ ρ ί σ τ ί ν α ς, Ἀφηγηματικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν ἀνασύνθεση τῆς φυσιογνωμίας τῆς Κωνσταντινούπολης τὸν 10ο αἰώνα. Πρόδρομη ἀνακοίνωση, *Κωνσταντῖνος Ζ΄ ὁ Πορφυρογέννητος καὶ ἡ ἐποχὴ του. Β΄ Διεθνῆς Βυζαντινολογικὴ Συνάντηση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 117-125.
- Ἐμπορικοὶ καὶ ἀγιολογικοὶ δρόμοι (4ος-7ος αἰ.). Οἱ μεταμορφώσεις τῆς ταξιδιωτικῆς ἀφήγησης, *Πρακτικὰ τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινὴ ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομὲς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 675-685.
- Ἀ λ ε ξ ί ο υ Σ τ., Ἡ Κρητικὴ Λογοτεχνία κατὰ τὴ Βενετοκρατία, *Κρήτη. Ἱστορία καὶ Πολιτισμὸς*, τόμ. Β΄, Κρήτη 1988, σελ. 197-229.
- Ἀ ν α γ ν ω σ τ ά κ η Ἡ λ., Τὸ ἐπεισόδιο τῆς Δανηλίδας. Πληροφορίες καθημερινοῦ βίου ἢ μυθοπλαστικὰ στοιχεῖα, *Πρακτικὰ τοῦ Α΄ Διεθνoῦς Συμποσίου: Ἡ καθημερινὴ ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομὲς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 375-390.
- Ἀ ρ α π α τ ζ ῆ Π., Ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα: ποιοὺς εἶναι ὁ ποιητὴς τῶν 24 οἰκῶν τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου; Ἐκ τῆς μυστικῆς ἀκροστιχίδος αὐτοῦ, *Πρακτικὰ Ἡ΄ Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 1987, σελ. 137-139.
- B e a t o n R., Οἱ σάτιρες τοῦ Θεοδώρου Προδρομοῦ καὶ οἱ ἀπαρχές τῆς νεοελληνικῆς γραμματείας, *Ἀριάδνη* 5 (1989): Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου, 207-214.
- B e c k H. - G., Ἱστορία τῆς βυζαντινῆς δημόδους λογοτεχνίας, μετ. Νίκη Ἐιδεπειέρ, Ἀθήνα 1988.
- B o w r a C. M., Εἶπατε τῷ βασιλεῖ, μετ. Ἐφης Ματθαίου, *Παλίμψηστον* 8 (1989), 77-89.
- Γ ι α ν ν ο υ λ έ λ λ η Γ., Ἀρχαῖες καὶ μεσαιωνικὲς ἑλληνικὲς λέξεις στὰ λεσβιακὰ ἰδιώματα ποῦ δὲν ἀκούγονται στὴν κοινὴ νεοελληνικὴ, *Λεσβιακὰ* 12 (1989), 128-171.
- Δ ε λ η γ ι α ν ν ά κ η Ν α τ α λ ί α ς, Ὁ Σικελιανὸς καὶ ἡ μεσαιωνικὴ παράδοση (Ὁ θάνατος τοῦ Διγενῆ καὶ τὸ Ἀκριτικό Ἔπος), *Παλίμψηστον* 8 (1989), 125-149.
- D i d i e r C a s t i l l o M., Τὸ ἔπος τοῦ Διγενῆ καὶ τὸ Ποίημα τοῦ Θίντ. Σημειώσεις γιὰ τὴ μελέτη ὀρισμένων

- ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν, *Ἀριάδνη* 5 (1989): Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου, 153-164.
- Εὐτυχιάδης Ἀρ., Ἱατρικὴ καὶ Ἐκκλησία στὸ Βυζάντιο, *Βυζαντινὰ Μελέται* 1 (1988), 89-108.
- Ἱπποκρατικὲς ἀντιλήψεις στὴν Βυζαντινὴ, Μεταβυζαντινὴ καὶ Νεοελληνικὴ Ἱατρικὴ Ἐπιστῆμη, *Βυζαντινὰ Μελέται* 2 (1990), 157-164.
- Irmscher J., Μιστράς. Τὸ κάστρο στὸν «Φάουστ» τοῦ Γκαίτε; *Βυζαντινὰ Μελέται* 2 (1990), 35-44.
- Ἰωαννίδης Σ., *Ἱστορία καὶ στατιστικὴ τῆς Τραπεζούντας καὶ τῆς γύρω περιοχῆς, μέ στοιχεῖα γιὰ τὴν ἐκεῖ ἑλληνικὴ γλῶσσα, μεταφορὰ στὴ δημοτικὴ*: Α. Κεσόπουλου, Θεσσαλονίκη 1988 (ἀνατύπωση).
- Καραγιαννόπουλου Ι., *Εἰσαγωγή στὴν τεχνικὴ τῆς ἐπιστημονικῆς ἱστορικῆς ἐργασίας*, Θεσσαλονίκη 1988 (ἀνατύπωση).
- *Εἰσαγωγή στὴν ἐπιστῆμη τῆς ἱστορίας*, Θεσσαλονίκη 1988³.
- Κατσαροῦ Β., Ἰωάννης Κασταμονίτης. Συμβολὴ στὴ μελέτη τοῦ βίου τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἐποχῆς του, Θεσσαλονίκη 1988.
- Κονομῆ Ν., Τὸ DGE καὶ ὁ Ἡσύχιος, *Ἑλληνικά* 39 (1988), 415-424.
- Κοντοσόπουλου Ν., Ἀθσαύριστες κρητικὲς λέξεις, *Ἀριάδνη* 5 (1989): Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου, 387-394.
- Κουρούση Σ., *Τὸ ἐπιστολάριον Γεωργίου Λακαπηνοῦ-Ἀνδρονίκου Ζαριδου (1299- c.1315) καὶ ὁ ἱατρός-ἀκτουάριος Ἰωάννης Ζαχαρίας (c. 1275-1328/;)*. Μελέτη φιλολογικῆ, Ἀθήνα 1984-1988.
- Κριαρᾶ Ἐμμ., *Μεσαιωνικὰ μελετήματα. Γραμματεία καὶ γλῶσσα*, τόμ. Α΄-Β΄, Θεσσαλονίκη 1988.
- Λαζάρου Α., Γλωσσικὲς μαρτυρίες καταγωγῆς τῶν Βλάχων, *Ἡπειρωτικὸ Ἡμερολόγιον* 9 (1987), 307-321.
- Λαμπρόπουλου Κ., Ἰωάννης Ἀπόκαικος. Συμβολὴ στὴν ἔρευνα τοῦ βίου καὶ τοῦ συγγραφικοῦ ἔργου του, Ἀθήνα 1988.
- Λασκαράτου Ι., Ἡ Ὄφθαλμολογία εἰς τὰ ἔργα τῶν βυζαντινῶν ἱατρῶν, *Βυζαντινὰ Μελέται* 1 (1988), 317-326.
- Λασκαράτου Ι. - Μαρκέτου Σπ., Ἡ ποιητὴ τῆς τυφλώσεως στὸ Βυζάντιο. Ἱατρικὲς παρατηρήσεις, *Βυζαντινὰ Μελέται* 2 (1990), 165-188.
- Λούβη - Κίζης Ἀσπασία, *Γιὰ μία νέα τεχνολογία... 1443-46. Ὁ Καρδινάλιος Βησσαρίων πρὸς τὸν Κωνσταντῖνο Παλαιολόγο, Τεχνολογία. Ἐνημερωτικὸ Δελτίο Κοινοφελούς Ἰδρύματος Ἑλληνικῆς Τράπεζας Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως* 1 (1987), 22.
- Μανούσασκα Μ.Ι. - van Gemert Α., Ἀνέκδοτα ἔγγραφα (1324-1435) γιὰ τὸν Κρητικὸ ποιητὴ Λεονάρδο

- Ντελλαπόρτα και την οικογένειά του, *Κρητικά Χρονικά* 27 (1987), 86-176.
- Μ α ρ κ ό π ο υ λ ο υ Ά θ., 'Ο Διγενής Ἀκρίτης και ἡ βυζαντινὴ χρονογραφία. Μία πρώτη προσέγγιση, *Ἀριάδνη* 5 (1989): *Ἀφιέρωμα στὸν Στυλιανὸ Ἀλεξίου*, 165-171.
- Μ α τ σ ο ύ κ α Ν., *Ἐπιστήμη, φιλοσοφία και θεολογία στὴν ἐξάήμερο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου*, Θεσσαλονίκη 1990².
- Μ α υ ρ ο υ δ ῆ Α ἰ μ., Ἰωάννης Τζέτζης και Ἀλέξανδρος Ἀφροδισιεύς, *Ἑλληνικά* 38 (1987), 383-388.
- Μ α υ ρ ο υ δ ῆ Α ἰ μ., Σ α κ ε λ λ α ρ ῖ ο υ - Σ ω τ η ρ ο ὄ δ η Ἀ λ ε ξ ἄ ν δ ρ α ς, Ἐνα χειρόγραφο τοῦ γιατροῦ Ἀετίου τοῦ Ἀμιδηνοῦ (κώδ. Ἀθων. Λαυρ. 630. Ε 168), *Ἑλληνικά* 38 (1987), 318-341.
- Μ ο υ τ σ ὄ π ο υ λ ο υ Θ., Κωστῆς Παλαμᾶς: Βυζάντιο και Θράκη, *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνοῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 695-703.
- Μ π ε ν ἄ κ η Λ., 'Ο Ἀριστοτέλης στὸ Βυζάντιο και στὴν Τουρκοκρατία. (Ἡ σύγχρονη ἔρευνα), *Διαβάζω* 135, 15 Ἰανουαρίου 1986: *Ἀφιέρωμα στὸν Ἀριστοτέλη*, 52-55.
- † Μ π ὄ ν η Κ., Ἐρμίου (ἢ Ἐρμείου) φιλοσόφου, Διασυρμός τῶν ἔξω φιλοσόφων (Irrisio Gentilium philosophorum), *Φίλια Ἔπη εἰς Γ. Ε. Μυλωνᾶν*, τόμ. Β', Ἀθήνα 1987, σελ. 364-379.
- Ξ ε ξ ἄ κ η Ν., Γνώμαι και κρίσεις τινές περὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἰωάννου Βέκκου (1225-1297), *Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Δ', Γενεύη 1989, σελ. 93-104.
- Ο ἰ κ ο ν ο μ ἄ κ η Ν., 'Ο «Χιτώνας τοῦ Μωάμεθ» στὸ ποίημα τοῦ Θεοδοσίου τοῦ Διακόνου «Ἄλωσις τῆς Κρήτης», *Κρητικά Χρονικά* 27 (1987), 229-234.
- Π α ἰ ζ η - Ἀ π ο σ τ ο λ ο π ο ὄ λ ο υ Μ ἄ χ η ς, *Ἀνεπίσημα ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως. Παρασχέδια και μαρτυρίες τοῦ 1476*, Ἀθήνα 1988.
- Π α ν α γ ι ω τ ἄ κ η Ν., Μελετήματα περὶ Σαχλίκη, *Κρητικά Χρονικά* 27 (1987), 7-58.
- Ἡ Παιδεία κατὰ τὴ Βενετοκρατία, *Κρήτη. Ἱστορία και Πολιτισμός*, τόμ. Β', Κρήτη 1988, σελ. 163-195.
- Π α π α δ ἄ κ η Π α ρ α σ κ ε υ ῆ ς, Τὸ συναξάριο τοῦ Ἁγίου Φιλουμένου και παράλληλά του στά ἀγιολογικὰ κείμενα, *Βυζαντινά* 14 (1988), 383-397.
- Π α π ἄ ζ ο γ λ ο υ Γ., Χειρόγραφο τοῦ Κωνσταντινουπολίτη ἄρχοντα τοῦ 16ου αἰ. «κυροῦ Μιχαὴλ Καντακουζηνοῦ», *Byzantinische Forschungen* 14, 1 (1989): *Πρακτικά Α' Διεθνοῦς Συμποσίου Θρακικῶν Σπουδῶν*, σελ. 527-541.
- Π α π α τ ρ ι α ν τ α φ ὄ λ λ ο υ - Θ ε ο δ ω ρ ῖ δ η Ν ἰ κ η ς, Χρῆση ὁμοιοκαταληξίας στὸν 13ο αἰώνα:, *Ἀφιέρωμα στὸν Ἐμμανουὴλ Κριαρᾶ*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 63-76.
- Π ι ε ρ ῆ Μ., Σταθμοὶ τῆς Κυπριακῆς Λογοτεχνίας. (Ἀπὸ τὴν

- «Ἐξήγησιν τῆς γλυκείας χώρας Κύπρου» στήν «Ἀμμόχωστο Βασιλείουσα»), *Παλίμψηστον* 5 (1987), 115-155.
- Γύρω ἀπό τή χρονολόγηση τοῦ Λεοντίου Μαχαιρά, *Ἀριάδνη* 5 (1989): *Ἀφιέρωμα στόν Στυλιανό Ἀλεξίου*, 229-254.
- Π ρ ο μ π ο ν ᾶ Ι. Κ., Τά ρ. ἐπαρραβραδιάστης καί κινχάσεται στόν «Διγενή» Esc, *Ἀριάδνη* 5 (1989): *Ἀφιέρωμα στόν Στυλιανό Ἀλεξίου*, 149-152.
- Ρ ω μ α ί ο υ Κ., Ὁ θάνατος τοῦ Διγενῆ στίς πελοπόννησιακές παραλλαγές, *Πρακτικά τοῦ Γ' Διεθνοῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν*, τόμ. Α', Ἀθήνα 1987-1988, σελ. 215-228.
- Σ η φ ᾶ κ η Γ. Μ., Ζητήματα ποιητικῆς τοῦ Διγενῆ Ε καί τῶν ἀκριτικῶν τραγουδιῶν, *Ἀριάδνη* 5 (1989): *Ἀφιέρωμα στόν Στυλιανό Ἀλεξίου*, 125-139.
- Σ ο λ ι ώ τ η Χ ρ., Ἀνέκδοτα ἑλληνικά κείμενα σχετικά μέ τή χρήση καί κατασκευή τοῦ Ἀστρολάβου, *Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν* 61, 1 (1986), 423-454.
- Σ τ ε φ α ν ῆ Ἰ. Ε., Διορθώσεις στό ἐγκώμιο τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, *Ἑλληνικά* 38 (1987), 154-159.
- Δημόδης μετάφραση τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου, *Ἀφιέρωμα στόν Ἐμμανουήλ Κριαρά*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 129-142.
- Σ ω τ η ρ ο ὗ δ η Ἀ λ έ κ α ς, Νέα στοιχεῖα γύρω ἀπό τή χρονογραφία τοῦ 10ου αἰ. μέ ἔμφαση στήν περίπτωση τοῦ Συμεῶν Λογοθέτη, *Κωνσταντίνος Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος καί ἡ ἐποχή του. Β' Διεθνῆς Βυζαντινολογική Συνάντηση*, Ἀθήνα 1989, σελ. 127-133.
- Σ ω τ η ρ ο ὗ δ η Π., Ἀποσπάσματα ὁμιλιῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, *Ἑλληνικά* 38 (1987), 149-151.
- Τ r a p p. Ε., Ὁ λεξικός πλοῦτος τοῦ «Διγενῆ Ἀκρίτη» στό πλαίσιο τῆς μή δημῶδους βυζαντινῆς λογοτεχνίας, *Ἀριάδνη* 5 (1989): *Ἀφιέρωμα στόν Στυλιανό Ἀλεξίου*, 185-192.
- Τ ρ ω ι ᾶ ν ο υ Σ π., Ἰωάννης Γ' ὁ «ἀπό σχολαστικῶν» καί Ἰωάννης Μαλάλας, *Ἀναφορά εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάραδεων Μαξίμου 1914-1986*, τόμ. Ε', Γενεῆ 1989, σελ. 33-39.
- † Τ σ ᾶ ρ α Γ., Ἡ αὐθεντικότητα τοῦ χρονικοῦ τοῦ Ἰωάννου Καμενιάτη, *Βυζαντιακά* 8 (1988), 41-58.
- Τ σ ι ε ρ ν ῖ σ ο β ᾶ - Ν ι κ ο λ ᾶ ε β ν α Τ α τ ι ᾶ ν α ς, Ἡ σύνθεση τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα καί ἡ μετάφρασή του στήν ἀρχαία Ρωσία, *Κυπριακαί Σπουδαί* 50 (1986), 355-360.
- Τ σ ο λ ᾶ κ η Ε ὕ δ., Κάποια προβλήματα τῆς «Διατάξεως» τοῦ Μιχαήλ Ἀτταλειάτη, *Ἀφιέρωμα στόν Ἐμμανουήλ Κριαρά*, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 27-36.
- Τ σ ο π α ν ᾶ κ η Ἀ γ., Ἡ Παναγία τοῦ Ἀρακος ἢ τοῦ Ἀρακα ἢ ἡ Ἀρακιώτισσα, *Κυπριακαί Σπουδαί* 50 (1986), 115-124.
- Τ σ ο υ λ κ α ν ᾶ κ η Ν α υ κ ρ., Ἡ συμβολή τῆς μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στήν ἐμφάνιση καί καλλιέργεια

- τῆς παιδείας στήν Πάτμο, *Πρακτικά Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἰ. Μονή Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 301-309.
- Χ α β ι α ρ ᾱ - Κ α ρ α χ ᾶ λ ι ο υ Σ ε β α σ τ ῆ ς, Ἡ ἱ α τ ρ ι κ ῆ εὐθὺνῆ καὶ ἡ θέση τοῦ γιαιτροῦ στή Βυζαντινὴ κοινωνία, *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 311-329.
- Χ ρ η σ τ ῖ δ η Δ. Α., Νικήτας Χωνιάτης, *Λόγοι* 108, 20-21 ναν Dieten καὶ Ὀδύσεια π 181, *Ἑλληνικά* 38 (1987), 151-153.
- Ποικίλα ἑλληνικά, Α', *Ἑλληνικά* 38 (1987), 283-295.
  - «Τόν ξύοντα ἀντιξεύειν»: Ἀντενεργεσία ἢ ἐκδίκηση;, *Ἑλληνικά* 38 (1987), 17-22.
  - Ἀναμνήσεις ἀπὸ ἀρχαῖα κείμενα στοὺς λόγους καὶ στίς ἐπιστολές τοῦ Νικήτα Χωνιάτη, *Ἑλληνικά* 39 (1988), 25-44.
  - Ἀπληγῆσεις ἀπὸ τόν Εὐριπίδη στόν Γρηγόριο τόν Ναζιανζηνό, Ἐπιστολή 203, 1, *Ἑλληνικά* 39 (1988), 412-414.
  - «Λέγειν μετὰ ξίφους», *Βυζαντιανά* 9 (1989), 203-206.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ - ΧΡΟΝΙΚΑ - ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

- Ἀ λ ι σ α ν δ ρ ά τ ο υ Γ., Ὁ Ἐμμανουὴλ Κριαράς καὶ τὸ Λεξικὸν τοῦ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Δημόδου Γραμματείας, 1100-1169, *Νέα Ἑστία* 125 (1989), 580-587.
- Β α γ ι α κ ά κ ο υ Δ. Β., Τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν Μελετῶν καὶ ἡ συμβολὴ τοῦ Ὀδυσσεῶς Λαμφίδου, *Τιμητικὴ ἐκδήλωση ποῦ ἐγινε στὶς 12 Μαΐου 1988 γιὰ τὸν Ὀδυσσεά Λαμφίδη πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν Μελετῶν*, Ἀθήνα - Καλλιθέα 1988, σελ. 31-53.
- Β λ α χ ο π ο ύ λ ο υ Φ ω τ ε ι ν ῆ ς, Τό Α' Διεθνὲς Συμπόσιον τοῦ ΚΒΕ/ΕΙΕ «Ἡ Καθημερινὴ ζωὴ στὸ Βυζάντιον. Τομέες καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοσιν», *Θεσσαλικὸ Ἡμερολόγιον* 15 (1989), 141-143.
- Γ ε ω ρ γ ι ά δ ο υ Β α σ ι λ ι κ ῆ ς, Τὸ πρόγραμμα τοῦ ΚΒΕ/ΕΙΕ «Τράπεζα Πληροφοριῶν Βυζαντινῆς Ἱστορίας (Βυζαντινὴ Χρονογραφία). Ἡ κατάστασις τῆς ἔρευνας τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1989, *Βυζαντινὸς Δόμος* 3 (1989), 81-85.
- D a g i o n G., Ἀπότιση τιμῆς στὸν Νίκο Σβορώνο, *Τά Ἱστορικά* 10 (1989), 206-209.
- Δ ο υ κ ά τ α Σ ο φ ί α ς, Πρῶτο Διεθνὲς Συμπόσιον Θρακικῶν Σπουδῶν: «Βυζαντινὴ Θράκη. Πρόσωπα καὶ Χαρακτήρας», *Βυζαντιναὶ Μελέται* 2 (1990), 362-366.
- Θ ε ο χ ά ρ η Μ α ρ ί α ς, Paul Lemerle (1903-1989), *Νέα Ἑστία*, 126 (1989), 1236-1238.
- Κ α λ ο κ ύ ρ η Κ. Δ., Τὸ ἔργο τοῦ μουσουργοῦ Ι. Θ. Σακελλαρίδη καὶ ἡ παράδοσις τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Κριτικὴ σκιαγραφία 50 χρόνια μετὰ τὸ θάνατό του, *Θεολογία* 58 (1987), 458-500.
- Κ α ρ α γ ι α ν ν ό π ο υ λ ο υ Ι., Τὸ ἱστορικὸ τῶν ἐρευνῶν στὸ ἀρχεῖο τῆς Πάτμου, *Πρακτικὰ Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἰ. Μονὴ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 37-41.
- Κ α ρ α θ α ν ά σ η Ἀ θ., Τὸ χρονικὸν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμποσίου Χριστιανικὴ Θεσσαλονίκη - Παλαιολόγειος Ἐποχῆ, *Θεολογία* 59 (1988), 383-389.
- Κ ο μ ί ν η Ἀ θ., Τὸ χρονικὸν τῆς 900ετηρίδος, *Πρακτικὰ Διεθνoῦς Συμποσίου. Ἰ. Μονὴ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 900 χρόνια ἱστορικῆς μαρτυρίας (1088-1988)*, Ἀθήνα 1989, σελ. 1-9.
- Κ ο ν τ ο γ ι ά ν ν η Σ π., Β' Τοπικὸν Συμπόσιον «Ἡ Καβάλα καὶ ἡ περιοχὴ τῆς» (Καβάλα 26-29 Σεπτεμβρίου 1986), *Θεολογία* 58 (1987), 322-336.

- Κ ο ν τ ο γ ι ά ν ν η Σ π., Ἡ καθημερινή ζωὴ στὸ Βυζάντιο. Τομὲς καὶ συνέχειες στὴν ἑλληνιστικὴ καὶ ρωμαϊκὴ παράδοση. Α' Διεθνὲς Βυζαντινολογικὸ Συμπόσιο (Ἀθήνα 15-17 Σεπτεμβρίου 1988), *Θεολογία* 59 (1988), 880-888.
- Σύμμικτα ἀρχαιολογικά. Δύο σημαντικὰ συνέδρια γιὰ τὴ χριστιανικὴ τέχνη (=1. Βυζαντινὴ καὶ Μεταβυζαντινὴ ἀρχαιολογία καὶ τέχνη. Θ' Συμπόσιο τῆς «Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας». 2. Συντήρηση ἀρχαιοτήτων καὶ ἔργων τέχνης. Διεθνῆς Ἡμέρα Μουσείων 1989), *Θεολογία* 60 (1989), 493-501.
- Κ ο ρ δ ῶ σ η Μ., Α' Συνάντηση Ἱστορικῆς Τοπογραφίας (Ἀγιονόρι Κορινθίας, 28-29 Αὐγούστου 1986). Ἱστορικά καὶ τοπογραφικὰ προβλήματα τῆς περιοχῆς, *Ἱστοριογεωγραφικά* 2 (1987-1988), 219-226.
- Κ ο ύ κ κ ο υ Ἐ λ έ ν η ς, Νίκος Σβορώνος (†1989), *Νέα Ἑστία* 125 (1989), 754-755.
- Λ ο υ γ γ ῆ Τ., Ζηναΐδα Βλαδίμηροβνα Οὐνταλτσόβα(5/3/1918-29/9/1987), *Βυζαντινὸς Δόμος* 2 (1988), 89-93.
- Βαθιά ἀνάλυση καὶ σύνθεση τοῦ Μεσαιωνικοῦ Κόσμου (*Allgemeine Geschichte des Mittelalters*, Βερολίνο 1985), *Βυζαντινὸς Δόμος* 3(1989), 105-120.
- Μ α σ κ ρ ι δ γ ε Ρ., Ἡ ἔδρα βυζαντινῆς καὶ νεοελληνικῆς φιλολογίας στὴν Ὁξφόρδη, *Μαντατοφόρος* 25-26 (1987), 7-8.
- Μ α λ α κ α σ ι ῶ τ η Ζ ω ῆ ς, Τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Βόλου, *Ἀρχαιολογία* 34(1990): Ἀφιέρωμα στῆ Θεσσαλία, 109-111.
- Μ α ν ο ύ σ α κ α Μ. Ι., «Βυζάντιον-Ἀφιέρωμα στὸν Ἀνδρέα Ν. Στράτο», *Νέα Ἑστία* 123 (1988), 61-63.
- «Μ. Χατζηδάκη: Ἑλληνες ζωγράφοι μετὰ τὴν ἄλωση», *Νέα Ἑστία* 123 (1988), 758-760.
  - Τὸ Ἑλληνικὸ Ἰνστιτοῦτο Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν Βενετίας στὰ τελευταῖα 16 χρόνια ὀμαλῆς λειτουργίας (1966-1982), *Τὰ Ἱστορικά* 8 (1988), 137-163.
- Μ α ρ ι ν έ σ κ ο υ Φ λ., Γιά τὴν ἑλληνικὴ ἔκδοση τοῦ ἔργου τοῦ Ν. Ιόργα «Τὸ Βυζάντιο μετὰ τὸ Βυζάντιο». Βιβλιογραφικὸ δοκίμιο, *Βυζαντινὸς Δόμος* 2 (1988), 115-123.
- Μ α ρ κ ό π ο υ λ ο υ Ἀ θ., Λασκαρίνα Μπούρα (†11.3.1989). Νεκρολογία, *Βυζαντιακά* 9 (1989), 239-246.
- Μ ε ρ ί κ α Γ., Γιά τὴν 900ετηρίδα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Πάτμου, *Νέα Ἑστία* 124 (1988), 1614-1616.
- Μ ι χ α λ ό π ο υ λ ο υ Φ., Κωνσταντῖνος Σάθας (1842-1914), Ἀθήνα 1987.
- Μ ο υ τ σ ο ύ λ α Ἡ λ., Γ' Διεθνὲς Συνέδριον Πατρολογικῶν Σπουδῶν (Ὁξφόρδη 24-29 Αὐγούστου 1987), *Θεολογία* 59 (1988), 380-382.
- Μ π α κ ι ρ τ ζ ῆ Χ., Διεθνὲς συμπόσιο μέ θέμα τὴ βυζαντινὴ κεραμεικὴ (Ἀθήνα 8-10 Ἀπριλίου 1988), *Τεχνολογία. Ἐνημερωτικὸ Δελτίο Κοινοφελοῦς Ἰδρύματος Ἑλληνικῆς Τράπεζας*

- Βιομηχανικής 'Αναπτύξεως 2 (1988), 26.
- Ο ἰ κ ο ν ο μ ῖ δ η Ν., Τό ἱστορικό ἔργο τοῦ 'Οδυσσεά Λαμψίδη, *Τμητική ἐκδήλωση πού ἔγινε στίς 12 Μαΐου 1988 γιά τόν 'Οδυσσεά Λαμψίδη πρόεδρο τῆς 'Επιτροπῆς Ποντιακῶν Μελετῶν*, 'Αθήνα - Καλλιθέα 1988, σελ. 15-20.
- Π α π α γ ε ω ρ γ ῖ ο υ 'Ι., Τά Πρακτικά τοῦ Συμποσίου Βυζαντινῆς Ἱατρικῆς τοῦ 1983 στό Dumbarton Oaks. Βιβλιοκριτικό δοκίμιο, *Βυζαντινός Δόμος*, 2 (1988), 125-130.
- Π α π α δ η μ η τ ρ ῖ ο υ Ν ό ν α ς, 'Η γυναίκα στό Βυζάντιο καί ὁ Μοναχισμός (Συμπόσιο τοῦ Καναδικοῦ 'Αρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου. 'Αθήνα 28-29 Μαρτίου 1988), *Θεολογία* 59 (1988), 595-600.
- Π α π α χ ρ υ σ ἄ ν θ ο υ Δ ι ο ν υ σ ῖ α ς, *Νεκρολογία: Paul Lemerle (1903-1989)*, *Τά Ἱστορικά* 10 (1989), 203-206.
- Π α π ο υ λ ῖ δ η Κ., *Τό Ρωσικό 'Αρχαιολογικό Ἰνστιτούτο Κωνσταντινουπόλεως*, Θεσσαλονίκη 1987.
- Π α τ ο ὔ ρ α Σ ο φ ῖ α ς, Τό «Πρωτοβυζαντινό 'Αλλυρικό» στά Πρακτικά τοῦ Συμποσίου τοῦ 1982 στή Ρώμη. Βιβλιογραφικό δοκίμιο, *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 107-113.
- Σ α β β ῖ δ η Α., *Γιά τήν προετοιμαζόμενη «Γενική Βιβλιογραφία περί τοῦ Βυζαντινοῦ Πόντου καί τοῦ Κράτους τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν τῆς Τραπεζούντας*», *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 233-246.
- Μία σημαντική συμβολή στήν Κυπριακή βιβλιογραφία. 'Η «Cyprus» τῶν Π. Κιτρομηλίδη καί Μ. Εὐριβιάδη, *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 247-250.
- Σ α ρ δ ε λ ῆ Κ., 'Η καθημερινή ζωή στό Βυζάντιο, *Νέα 'Εστία* 124 (1988), 1668-1669.
- Τά 900 χρόνια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πάτμου, *Νέα 'Εστία* 124 (1988), 1666-1667.
  - 'Ο σχολιαστής τοῦ Ὀμήρου Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης (μέ τήν εὐκαιρία τῆς πρόσφατης ἀγιοποίησης του ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο), *Νέα 'Εστία* 125 (1989), 57-58.
- † Σ κ ο υ β ἄ ρ ᾶ Β., *Νίκος Βέης. Ἐνας σοφός βυζαντινολόγος καί νεοελληνιστής*, 'Αθήνα 1989.
- Σ τ α μ ἔ λ ο υ Δ., Μικρή ἀναφορά στό ἔργο τοῦ Βασίλειου Τατάκη (†1986), *Βιβλιοφιλία* 44-45 (1990), 8-10.
- Σ τ α υ ρ ῖ δ ο υ - Ζ α φ ρ ᾶ κ α 'Α λ κ μ ῆ ν η ς, Ἰωάννης Ε. 'Αναστασίου (1918-1987), *Πρακτικά Ἡ' Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου*, Θεσσαλονίκη 1987, σελ. 141-145.
- Γιάννης Τσάρας (†1987). *Νεκρολογία*, *Βυζαντικά* 8(1988), 165-170.
- Τ ο μ π α ῖ δ η Δ., Τό γλωσσικό καί φιλολογικό ἔργο τοῦ Ὀδυσσεά Λαμψίδη, *Τμητική ἐκδήλωση πού ἔγινε στίς 12 Μαΐου 1988 γιά τόν 'Οδυσσεά Λαμψίδη πρόεδρο τῆς 'Επιτροπῆς Ποντιακῶν Μελετῶν*, 'Αθήνα - Καλλιθέα 1988, σελ. 21-29.

- Τ ρ ι α ν τ α φ υ λ λ ό π ο υ λ ο υ Δ., Βυζαντινή τέχνη και νεοελληνική παιδεία: τό ἀδιέξοδο τοῦ οὐμανισμού, *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988), 145-159.
- Τό Βυζαντινό Μουσείο Ἀθηνῶν καί ἡ βυζαντινή τέχνη γιά μαθητές, *Σύνταξη* 33 (1990), 83-89.
- Φ ε ι δ ᾶ Β λ., Γεράσιμος Ἰω. Κονιδάρης (1905-1987). Νεκρολογία, *Παρνασσός* 30 (1988), 17-21.
- Φ ο ύ ρ λ α Α., Herbert Hunger: Die Hochsprachliche Profane Literatur der Byzantiner. Σχετικά μέ τήν ἑλληνική μετάφραση τοῦ ἔργου, *Βυζαντινός Δόμος* 3 (1989), 63-75.

- Ἄβραμέα Ἄννα 29, 54
 Ἀγαπητῆς Σ. 41
 Ἀγγελίδη Χριστίνα 7, 54
 Ἀγγελίδης Α. 45
 Ἀγγελόπουλος Ἀθ. 45
 Ἀγραφιώτης Δ. Κ. 9, 34
 Ἀδάμου Γ. 29
 Ahlweiler Hélène 45 (βλ. καὶ
 Γλύκατζη)
 Ἀλεξίου Στ. 9, 54
 Ἀλιμπράνης Χρ. 9
 Ἀλισανδράτος Γ. 59
 Ἀμαργιαννάκης Γ. 38
 Ἀναγνωστάκης Ἡλ. 29, 54
 Ἀναγνωστόπουλος Β. 23
 Ἀναστασίου Ἰ. Ε. 45
 Ἀνδριανάκης Μιχ. 9
 Ἀντουράκης Γ. Β. 9
 Ἀντωνιάδη-Μπιμπίκου Ἑλένη 41
 Ἀποστολόπουλος Δ. Γ. 20
 Ἀραταξῆς Π. 54
 Ἀρβανιτάκης Μιχ. 9
 Ἀσημακοπούλου-Ἀτζακᾶ Παναγιώτα
 9, 19
 Ἀσωνίτης Σ. 53
 Ἀχειμάστου-Ποταμιάνου Μυρτάλη 9
 Βαβουῆκος Κ. 20, 23
 Βαβυλοπούλου-Χαριτωνίδου Α. 14
 Βαγιακάκος Δ. Β. 29, 32, 59
 Badawy Η. 45
 Βακαλόπουλος Ἀπ. 45
 Bakker W. F. 7
 Βαλτέρ Ζ. 34
 Βαρβούνης Μ. Γ. 34, 38
 Barnea L. 39
 Basch L. 45
 Βασιλάκη-Καρακατσάνη Ἀγάπη 19
 Βασιλικοπούλου-Ἰωαννίδου Ἀγνή 23,
 29
 Baynes Ν. 45
 Βαφειάδου Μαρία 45
 Beaton R. 54
 Beck Η. - G. 45, 54
 Βελισαρίου Π. 9, 29
 Bendall S. 39, 40
 Βερτσέτης Ἀθ. 29
 Βιτάλης Φ. 23
 Βλαχοπούλου Φωτεινή 59
 Βλυσίδου Βασιλική 29, 30, 34
 Βογιατζῆς Σ. 9
 Βογιατζόγλου Β. 53
 Βοκοτόπουλος Π. 10
 Βοκοτοπούλου Ἰουλία 10
 Βολανάκης Ἰ. 10
 Βότσικας Π. 23
 Βουλγαράκης Ἡλ. 23
 Bowta C. M. 54
 Βρανούση Ἔρα 49, 50
 Βρανούσης Α. 45
 Βώρος Φ. 37
 Γαβριλάκη-Νικολοδάκη Ειρήνη 10
 Γαλάβαρης Γ. 10
 Γάσπαρης Χαρ. 41
 Γεωργαντζῆς Π. 23
 Γεωργιάδου Βασιλική 34, 45, 59
 Γεωργίου Ν. 19
 Γεωργιτισσιάννη Εὔη 11
 Γιαννακέρη Ἄννα 11
 Γιαννόπουλος Β. 23
 Γιαννόπουλος Φ. 30
 Γιαννουλάτος Ἄν. 23
 Γιαννουλέλλης Γ. 54
 Γιάτσης Σ. 34
 Γιούλτσης Β. 23
 Γιουτγιώτης Γ. Κ. 11
 Γκιολές Ν. 11
 Γκολομπίας Γ. 30
 Γκόφας Δ. Χ. 20, 41
 Γκράτσιου Ὀλγα 43
 Γλύκατζη-Ahlweiler Ἑλένη 49, 50
 Γόνης Δ. 23, 24
 Γούναρης Γ. 11
 Γουναρίδης Π. 45
 Γουνελάς Σ. 24

Γρηγορίου-Ίωαννίδου Μάρθα 45,
46

Γριτσόπουλος Τ. 30

Carile A. 46

Cavallo G. 46

Chaillot Christine 24

Cipolla C. 41

Cutler A. 11

Dagron G. 59

Δαμασκηνός μητροπολίτης Έλβε-
τίας 24

Decourt J.-Cl. 30

Δεληγιαννάκη Ναταλία 54

Δεβρελής Άστ. 38

Delvoye Cl. 11

Δεριζιώτης Α. 11

de Riquer M. 46

Δετοράκης Θεοχ. 7, 30, 34

Dewing H. 8

Δημητροκάλλης Γ. 32

Didier-Castillo M. 54, 55

Διαμαντή Καλλιόπη 11

Δοανίδου Σοφία 46

Δούδος Γ. Α. 20

Δουκάτα Σοφία 59

Δρακοπούλου Εύγενία 7, 11

Δρανδάκης Ν. Β. 11, 12, 19

Dumoulin-Λυκουρέση Δωροθέα 12

Eberhard Hannalene 30

Eideneier H. 30

Eideneier Νίκη 54

Ειρηναίος αρχιμανδρίτης 24

Έμμανουήλ Μελίτα 12

Έτζέογλου Ροδονίκη 30

Ευαγγελάτου-Νοταρά Φλωρεντία 46

Εύγενίδου Δέσποινα 30

Εύθυμιάδης Σ. 7

Εύτυχιάδης Άρ. 55

Ζακυθινός Δ. Α. 46

Ζαμπετάκης Έμμ. 53

Ζαχαριάδου Έλισάβετ 46

Ζερλέντης Π. 46

Ζήκος Ν. 12

Ζήσης Θ. 24

Ζίας Ν. 19

Ζουμά Χρυσούλα 12

Hendrickx B. 30

Ίμελλος Σ. Δ. 34

Horf K. 46

Ίσυχος Έμμ. 12

Θέμελης Χρ. 24

Θεοδώρου Ε. 24

Θεοχάση Μαρία 12, 49, 50, 59

Θεοχαρίδης Πλ. 12

Θεοχαρίδου Καλλιόπη 12

Θωμόπουλος Ι. 53

Ίατρίδη Ίουλία 8

Ilieva Άνέτα 46

Ίουστίνος Ιερομόναχος 12

Imscher J. 34, 55

Ίωαννιδάκη-Ντόστογλου Εύαγγελία 46

Ίωαννίδης Σ. 55

Jakovlievic A. 38

Καββαδία-Σπονδύλη Άριστέα 30

Καδάς Σ. 24, 43

Καζντάν Ά. Π. 46, 47

Κακούρης Ίσ. 12

Καλλίνικος Κ. 24

Καλογερόπουλος Α. 25

Καλοκύρης Κ. Δ. 12, 59

Καλονάρος Π. 8

Καλούσος Δ. Γ. 12

Καμπούρης Γ. 13

Καπενεκάς Ί. 24

Κατετανάκης Στ. 30

Καραβίας-Γρίβας Κ. 13

Καραγιάννη-Χαραλαμπούλου

Εύτυχια 13

Καραγιαννόπουλος Ι. 47, 55, 59

Καραθανάσης Άθ. 59

Καρμίρης Ί. 24

Καρπόζηλος Άπ. 34

Καρράς Μ. 24

Κατσαροπούλου Μελπομένη 47

Κατσαρός Β. 8, 12, 20, 30, 35,
47, 55

Καψάλης Α. 51

Κιμίτσης Π. 43

Κίσσας Σ. 13

Kislinger E. 24, 35

Κιτσικής Δ. 47

Koder J. 13, 35

Κοζύρης Θ. 20, 24, 30

Κόλια-Δερμιτζάκη Άθηνά 47

Κόλιας Ταξ. 35

Κόλλιας Ί. Η. 49, 50

- Κολτσίδα-Μακρή Ίωάννα 39
 Κομίνης Ἀθ. 43, 49, 50
 Κονιδάρης Ι. Μ. 41
 Κονομής Ν. 55
 Κονόμος Ντ. 24, 35
 Κονόρτας ΙΙ. 25
 Κονταξόπουλος Κ. 25
 Κόντη Βούλα 53
 Κοντογιάννης Σπ. 59, 60
 Κοντοσόπουλος Ν. 55
 Κορδάσης Μ. 31, 47, 60
 Κορρές Θ. 35, 47
 Körstein Helga 20
 Κοσματόπουλος Ἀ. 7
 Κουκιάρης Σ. 13
 Κούγκου Ἐλένη 60
 Κουμούση-Βγενοπούλου Ἀνίτα 13
 Κουντούρα-Γαλάκη Ἐλεωνόρα 29,
 30, 34
 Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου Εὐτυχία
 31
 Κουρούσης Σ. 55
 Κουρτόβικ Δ. 45
 Κουταβᾶ-Δεληβοριά Βαρβάρα 31
 Κουτελάκης Χ. Μ. 13
 Κουτσογιάννης Εἰρ. 25
 Κραβαρτόγιαννος Δρ. 39
 Κραφίτης Β. 47
 Κριαρᾶς Ἐμμ. 55
 Κρίκου-Γαλάνη Μ[ίνα] 40
 Κτενάς Σύν. 25
 Κυπριανός ἀρχιμανδριτῆς 47
 Κύρρου Δ. 53
 Κωνσταντακοπούλου Ἀγγελική 31
 Κωνσταντινίδη Χαρά 13
 Κωνσταντινίδης Ἐμμ. 25
 Κωνσταντίνου-Στεργιάδου Εὐανθία 39
 Κωνστάντιος Δ. 13
 Κωστόπουλος Ἀ. 31

 Λάββας Γ. ΙΙ. 35
 Λαζάρου Α. 55
 Λαῖου Ἀγγελική 35
 Λαμπάκης Σ. 29, 30, 34, 35, 47
 Λαμπρόπουλος Κ. 55
 Λαμπροπούλου Ἄννα 7, 13, 31, 35
 Λαμπруνίδης Ι. 47
 Λαμφίδης Ὅδ. 25, 31
 Λάπτας Ι. 25
 Λασκαράτος Ι. 55
 Λάσκαρης Ν. 13
 Λεντάκης Ἀ. 8

 Λεονταρίτου Βασιλική 20
 Leuthold E. 39
 Λιανός Ν. 13
 Λιάπτης Ἀντ. 47
 Λιθοξόου Δ. 47
 Λίτσας Φ. 25
 Λοβέρδου-Τσιγαρίδα Αἰκατερίνη 14
 Λούβη-Κίζη Ἀσπασία 14, 35, 36,
 55
 Λουγγῆς Τ. 29, 30, 34, 47, 48, 60
 Λουκάκη Μαρίνα 7
 Λουκόπουλος Ἀ. 14
 Λυριτζῆς Σ. 31

 Mackridge P. 60
 Μαδεράκης Στ. 14
 Μάνας Ε. 24
 Μακρῆς Χρ. 31
 Μακρῆ Ἐλένη 14
 Maksimović L. 48
 Μαλακασιώτη Ζωή 60
 Μαλάμογλου Εὐη 48
 Μαλιγκοῦδης Φ. 36, 48
 Μαλτέζου Χρύσα 48, 49, 50
 Μαμαλοῦκος Στ. 14
 Μαμώνη Κυριακή 31, 32
 Mango C. 48
 Μανούσας Μ. Ι. 55, 56, 60
 Μαντάκα-Τριφυλλή Μαρία 25
 Μαντέλλου Παναγιώτα 36
 Μαντζανᾶς Κ. 32
 Μαραγκοῦ Λίλα 14
 Μαρινέσκου Φλ. 60
 Μαρχέτος Σπ. 55
 Μαρκῆ Εὐτέρπη 14
 Μαρκόπουλος Ἀθ. 36, 48, 56, 60
 Μαρτζέλος Γ. 25
 Ματθαίου Ἐφη 54
 Ματσούκας Ν. 7, 25, 56
 Μαυριδερός Δ. 53
 Μαυροῖδης Μ. 14
 Μαυρομάτη-Κουτσογιαννοπούλου
 Σουλτάνα 43
 Μαυρομάτης Θ. 25
 Μαυρομμάτης Λ. 36, 48
 Μαυρουδῆς Αἰμ. 56
 Μαῦρος Τ. 36
 Μέγεντορφ Ι. 25, 48
 Μεθόδιος πρωτοπρεσβύτερος 25
 Μεϊμάρης Ι. 14, 36
 Μελέτιος μητροπολίτης Νικοπόλεως
 25, 26

- Μενεβίσογλου Π. 20
Μέντζου-Μεϊμάρη Κωνσταντίνα 36
Μερίκας Γ. 60
Μεταλληνός Γ. Δ. 26
Metcalf D. 39
Μηλιαράκης Ά. 53
Μηνογιάννης Δ. 32
Μισίου Διονυσία 48
Μιτσιδής Α. 26
Μίχα-Λαμπάκη Άσπασία 36
Μιχαηλάρης Π. Δ. 20
Μιχαλόπουλος Φ. 60
Moss H. 45
Μοσχονάς Ν. Γ. 48
Μόσχος Δ. 25
Μόσχος Π. 15
Μουζάκη Νατάσα 7
Μουζάκης Στ. 15, 20
Μουρίκη Ντούλα 15, 49, 50
Μουσιόπουλος Κ. Π. 43
Μουστάκης Γ. 26
Μουτζάλη Άφέντρα 15, 32, 36
Μουτζούρης Ί. 26, 32
Μουτσόπουλος Θ. 56
Μουτσόπουλος Ν. Κ. 15, 32, 49
Μουτσούλας Ήλ. 60
Μπαζαίου-Barabas Θεώνη 49
Μπακαλάκης Γ. 15
Μπακιριτζής Χ. 15, 36, 60, 61
Μπαντιά Κατερίνα 49
Μπαρούτας Κ. 15
Μπαρτζελιώτης Δ. 49
Μπαρτικιάν Χρ. 8, 41, 49
Μπασέα-Μπεζαντάκου Χριστίνα 32
Μπενάκης Δ. 56
Μπενβενίστε Ρίκα 21, 36
Μπόνης Κ. 26, 56
Μπορμπουδάκης Μ. 15, 16
Μπουλάκη-Ζήση Χριστίνα 26
Μπούρα Λασκαρίνα 16
Μπούρας Χ. 16, 49, 50
Μπουρδάρα Καλλιόπη 36, 37
Μπουτσίτσικας Ά. Δ. 16
Μυλοποταμιτάκη Κατερίνα 16
Μυλωνά Ζωή 16
Μυλωνάς Π. 16
Μωύσης μοναχός Άγιορείτης 26
- Νάκος Γ. Π. 21
Ναλπάνης Δ. 37
Νάνου-Σκοτεινιώτη Άποστολία 32
Ναστάσε Δ. 37
- Νάτσιος Δ. 49
Ναυπλιώτης-Σαραντηνός Ίάκ. 39, 53
Νεξερίτης Άγγ. 16
Νεράτζη-Βαρμάζη Βάσω 41, 19
Νιαβής Π. 49
Νικιτίν Ά. 27
Νικόδημος μητροπολίτης Πατρών 26
Νικολακάκης Ήλ. 49
Νικολακόπουλος Γ.Α. 16
Νικολάου Θ. 21
Νικολάου Κατερίνα 37
Νικονάνος Ν. 12
Νομικός Χρ. 49
Ντεσλή-Άποστολάκη Κατερίνα 46
Ντεσλή Νίκη 50
Ντίνα Άσπασία 16
Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου Μαρία
49, 50
- Ξενογιάννης Κ. Ν. 16
Ξεάκης Ν. 56
- Ο' bweng-Okwess K. 32
Οίκονομάκης Ν. 56
Οίκονομίδης Ν. 39, 49, 50, 61
Οικονόμου Άναστασία 16, 32
Οικονόμου Κ. 32
- Παζαράς Θ. 16
Παίτη-Άποστολοπούλου Μάχη 56
Παλαμίδης Ί. 8
Παλιούγκας Θ. Γ. 16
Πάλλας Δ. 17
Παναγιωτάκης Ν. 56
Παναγιωτόπουλος Β 49, 50
Παναγιώτου Κ. 34
Παναγιώτου Π. 51
Παναγόπουλος Ί. 26
Πανσελήνου Ναυσικά 17
Παντερμαλής Δ. 17
Παντζόπουλος Γ. 41
Παπαγεωργίου Α. 17
Παπαγεωργίου Ί. 61
Παπαγεωργίου Στ. 17
Παπαγιάννη Έλευθερία 21, 41, 50
Παπαδάκη Άσπασία 37
Παπαδάκη Μαντώ Β. 11
Παπαδάκη Παρασκευή 56
Παπαδάκη-Οεκλάντ Στέλλα 17
Παπαδάκης Ν. Π. 17
Παπαδημητρίου Νόννα 61
Παπαδόπουλος Κ. 26

- Παπαδόπουλος Στ. 26
 Παπαδοπούλου-Οικονομάκη Γιώτα
 49, 50
 Παπαζώτος Θ. 32
 Παπαζογλου Γ. 56
 Παπαθανάση-Μουσιοπούλου Καλλι-
 όπη 41, 41
 Παπαθανασίου 'Αθ. 26
 Παπαθανασίου 'Απ. 50, 53
 Παπαθεοφάνους-Τσουρη Έυαγγελία
 17
 Παπαμαστοράκης Τ. 17
 Παπανικόλα-Μπακιρτζή Δήμητρα 17
 Παπαστράτου Ντόρη 18
 Παπατριανταφύλλου-Θεοδωρίδη Νί-
 κη 38, 43, 56
 Παπαχριστοδούλου Χρ. 53
 Παπαχρυσάνθου Διονυσία 61
 Παπουλίδης Κ. 18, 26, 61
 Πάσχος Π. 8, 26
 Πατούρα Σοφία 29, 30, 34, 42,
 50, 61
 Πέννα Βάσω 39
 Περεντίδης Στ. 21, 42
 Πετριδής Π. 32
 Pieler P. 21
 Πιερχής Μ. 56, 57
 Πιτιδής Θ. 39
 Πιτσάκης Κ. Γ. 21
 Πλουμίδης Γ. 50
 Ποζιάπουλος 'Α. 18
 Πολέζε Τζ. 30
 Πολέμης Δ. 42, 53
 Πολίτη-Σακελλαριάδη Μαρία 43
 Πολύζος Ν. 32
 Πολυζωίδης Κ. 21
 Πολυχρονίδου-Λουκοπούλου Λουίζα
 32
 Πουλης Γ. Α. 21, 22
 Πουλημένος Γ. Α. 18
 Πούλου-Παπαδημητρίου Ναταλία 18
 Προκόπιος μητροπολίτης Φιλίππων
 Νεαπόλεως και Θάσου 18
 Προμπονάς Ι. Κ. 57
 Πρωτονοτάριος Π. 39, 40
 Πρωτοπαπαδάκη-Παπακωνσταντίνου
 'Ελένη 18
 Regel W. 8
 Ρεπανέλλης Μαξ. 26, 27
 Ροντογιάννης Π. 50
 Ρωμαίος Κ. 57
 Ρωμανίδης Ι. 50
 Σαββίδης Α. 29, 30, 32, 33, 34,
 50, 61
 Σακελλαρίου-Σωτηρούδη 'Αλεξάν-
 δρα 56, 57
 Σακκάς Δ. Ν. 45
 Σαμσάρης Π. 18, 27
 Σάπικας Δ. 33
 Σαράντης Θ. 50
 Σαρδελής Κ. 18, 27, 61
 Σαρηγιάννης Γ. 33
 Σβορώνος Ν. 50
 Schreiner P. 51
 Setton K. M. 51
 Ševčenko Nancy 49, 50
 Σηφάκης Γ. Μ. 57
 Σιαφάκα Σίσσυ 7
 Σιδέρη 'Αλόη 8
 Σκλήρης Στ. 18
 Σκόντζος Λ. 18
 Σκουβαράς Β. 61
 Σμπυράκη-Καλαντζή Αικατερίνη 50
 Σμυρνης Στ. 33
 Σολιώτης Χρ. 57
 Σούλης Γ. 50
 Σουλιώτης Α. 50
 Σουλογιάννης Εύθ. 27
 Σοφιανός Δ. Ζ. 7, 43
 Σοφοκλέους Σ. 18
 Σπανάκης Στ. 27
 Σπανός Κ. 50, 51
 Σπυρόπουλος Π. 37, 51
 Στάθης Γ. Θ. 38
 Σταματόπουλος Κ. Μ. 33
 Σταμέλος Δ. 61
 Στάμος Μ. 11
 Σταμούλης Π. 41
 Σταυρίδης Β. 27
 Σταυρίδου-Ζαφράκα 'Αλκμήνη 51,
 61
 Σταύρου Τατιάνα 18
 Στεφανής 'Ι. Ε. 57
 Στεφάνου Σ. 19
 Στιβακτάκη Παρή 7
 Στουφή-Πουλημένου Ιωάννα 19
 Στρατή 'Αγγελική 19
 Συμεωνίδης Σ. 51
 Σωτηρόπουλος Χ. 27
 Talbot-Rice Tamara 37
 Ταρνανίδης 'Ι. 27, 51

- Τατάκης Β. 27
 Ταχιάος 'Α. - Αίμ. 27
 Τζαμαλής Α. 39
 Τζεδάκη Λένα 7
 Τζούχα Ι. 51
 Τηλλυρίδης 'Α. 27
 Τομπαΐδης Δ. 61
 Τουράτσογλου Ι. 04
 Trapp E. 57
 Τριανταφυλλόπουλος Δ. 17, 19, 62
 Τριαντάφυλλος Δ. 15
 Τριανταφύλλου Κ. Ν. 51
 Τρωϊάνος Σπ. 21, 22, 57
 Τσάκος Κ. 14, 19
 Τσάρας Γ. 57
 Τσελιός 'Αγ. 43 44
 Τσιγαρίδας Ε. Ν. 19
 Τσιερνίσοβα-Νικολάεβνα Τατιάνα 57
 Τσικριτσιή-Κατσιανάκη Χρυσούλα 33
 Τσιρπανλής Ζ. 22
 Τσολάκης Εύδ. 57
 Τσοπανάκης 'Αγ. 51, 57
 Τσουγκαράκης Δ. 48
 Τσουκνίδας Γ. 37
 Τσούλη-Κούρη 'Η[ώ] 40
 Τσουλκανάκης Ναυκρ. 53, 57, 58
 Τωμαδάκης Ν. 33
- van Gemert A. 7, 55, 56
 Φανουργάκης Β. Δ. 7
 Φειδάς Βλ. 27, 62
 Φιούρη Εύη 19
 Φλωρεντής Χρ. 8
 Φούρλας Α. 62
 Φραγκίσκος 'Εμμ. 49, 50
 Φωκός Ν. 48
 Φωτιάδης Κ. 51
 Φωτίου Στ. 27
- Χαβιαρά-Καραχάλιου Σεβαστή 58
 Χαλκιά Εὐγενία 13, 19
 Χαραλαμπίδης Κ. Π. 19
 Χατζηβασιλείου Β. 27
 Χατζηδάκης Μ. 19, 49, 50
 Χατζησολωμός Σ. 38
 Χατζηχριστοφή Φρόνη 19
 Χατζηψάλτης Κ. 27, 28, 51
 Χιδίρογλου Π. 51
 Χιονίδης Ν. Π. 44
 Χούλια Σουζάνα 51
 Χρηστίδης Δ. Α. 58
 Χρήστου Ειρήνη 37
- Χρήστου Π. Κ. 7, 28
 Χρυσός Ε. 51, 52
 Χρυσοχοϊδης Κρ. 28
- Ψαριώτης Θ. 37
 Ψευτογκάς Β. Σ. 7
 Ψιλάκης Ν. 28

